

การพัฒนาแบบฝึกการใช้คำราชาศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอเจ้าฟ้าเพชรรัตน
ราชสุดาสรีโรภาสพัฒนวดิ เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์
ของ
บัวทิพย์ ชุกกลิ่น

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา
พฤษภาคม 2550

การพัฒนาแบบฝึกการใช้คำราชาศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอเจ้าฟ้าเพชรรัตน
ราชสุดาสรีโรภาสพัฒนวดิ เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์
ของ
บัวทิพย์ ชุกกลิ่น

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา
พฤษภาคม 2550
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การพัฒนาแบบฝึกการใช้คำราชาศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอเจ้าฟ้าเพชรรัตน
ราชสุดาสรีโรภาสพัฒนวดิ เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
บัวทิพย์ ชุกกลิ่น

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา
พฤษภาคม 2550

บัวทิพย์ ชุกกลิ่น. (2550). การพัฒนาแบบฝึกการใช้คำราชาศัพท์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอเจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา
สิริโสภาวัฒนวงศ์ เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์:
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุมานิน รุ่งเรืองธรรม.

การศึกษาครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อสร้างและพัฒนาแบบฝึกการใช้คำราชาศัพท์ และ
เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคำราชาศัพท์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน
ศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอเจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดาสิริโสภาวัฒนวงศ์
เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร.

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียน
ศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอเจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดาสิริโสภาวัฒนวงศ์ จำนวน
50 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) จำนวน 1 ห้องเรียน

แบบการวิจัยที่ใช้คือการวิจัยเชิงทดลองแบบ Randomized one group pretest-posttest
design ระยะเวลาในการทดลองจำนวน 14 ชั่วโมง เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคำราชาศัพท์ และแบบฝึกการใช้คำราชาศัพท์ สถิติที่ใช้ใน
การวิเคราะห์ข้อมูลคือค่าเฉลี่ยร้อยละและ T-test Dependent

ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกมี
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

THE DEVELOPMENT OF ROYAL LANGUAGE EXERCISES FOR MATHAYOMSUKSA I
STUDENTS, SRIAYUDHYA SCHOOL UNDER THE ROYAL PATRONAGE OF H.R.H.
PRINCESS BEJRARATANARAJASUDA, RATCHATHEWEE DISTRICT, BANGKOK.

AN ABSTRACT
BY
BAWTIP CHUKLIN

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Secondary Education
at Srinakharinwirot University
May 2007

Bawtip Chuklin. (2007). *The Development of Royal Language Exercises for Mathayomsuksa I students, Sriayudhya School under the Royal Patronage of H.R.H .Princess Bejaratanarajasuda, Ratchathewee district, Bangkok*. Master's Project, M.Ed. (Secondary Education). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor: Asst. Prof. Sumanin Rungruangtham.

The purposes of this research were to develop the royal language exercises for Mathayomsuksa I students, achievement on learning royal language, Sriayudhya School under the Royal Patronage of H.R.H. Princess Bejaratanarajasuda, Ratchathewee district, Bangkok

The samples were 50 Mathayomsuksa I students in the second semester of the 2006 academic year, Sriayudhya school under the Royal Patronage of H.R.H. Princess Bejaratanarajasuda, Ratchathewee district, Bangkok. They were selected by cluster random sampling for 1 classroom.

The design of this research was the randomized one group pretest – posttest design, They were taught through the royal language exercises for fourteen periods. The instruments used in this research were, the achievement test and the royal language exercises. The data were statistically analyzed by percentage and T-test Dependent.

The results of this study indicated that the students' achievement before and after the experiment were significantly different at .05 level.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง การพัฒนาแบบฝึกการใช้คำราชาศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 โรงเรียนศรีอยุธยาในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอเจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดาสิริ
โสภภาพัฒนวัตติ์ เขตราชเทวี กรุงเทพมหานครของ บัณฑิต ชุกกลิ่น ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา ของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานัน รุ่งเรืองธรรม)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานัน รุ่งเรืองธรรม)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานัน รุ่งเรืองธรรม)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บังอร พานทอง)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขจรศรี ชาติกานนท์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ชูชาติ)

วันที่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2550

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดีเป็นเพราะผู้ศึกษาค้นคว้าได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานิน รุ่งเรืองธรรม อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการสอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บังอร พานทอง ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ขจรศรีชาติกานนท์ กรรมการสอบสารนิพนธ์ ท่านทั้งสามได้เสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำปรึกษา แนะนำในการศึกษาค้นคว้านี้ทุกขั้นตอน ผู้ศึกษาค้นคว้าขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จารึก สงวนพงษ์ อาจารย์ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ผู้เชี่ยวชาญตรวจ เครื่องมือในการวิจัย และให้คำแนะนำในการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการ คณะครูและนักเรียนโรงเรียนศรีอยุธยาใน พระอุปถัมภ์ฯ อีกทั้งคุณครูลดาวัลย์ พงษ์ทิพย์พันธ์ คุณครูใจเด็ด หวานชะเอม และคุณครู ในหมวดภาษาไทยทุกท่าน ที่ได้อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวม ข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอบคุณเพื่อนนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2547 ที่เป็น กำลังใจ และให้ความช่วยเหลือแนะนำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ท้ายที่สุดนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้ากราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และญาติพี่น้อง ผู้เป็น กำลังใจให้ความช่วยเหลือเกื้อหนุนในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้โดยตลอด

บัวทิพย์ ชุกลิน

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
กรอบแนวคิดที่ใช้การวิจัย	6
สมมุติฐานในการวิจัย	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
เอกสารเกี่ยวกับคำราชาศัพท์	8
ความหมายของคำราชาศัพท์	8
ที่มาคำราชาศัพท์	9
ประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาคำราชาศัพท์	11
การจำแนกคำราชาศัพท์	11
คำราชาศัพท์ที่ใช้กับพระสงฆ์	32
คำสุภาพ	37
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกทักษะ	42
ความหมายและความสำคัญของแบบฝึก	42
ประโยชน์และลักษณะของแบบฝึก	43
ประสิทธิภาพและเกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพของแบบฝึก	44
หลักเกณฑ์ในการสร้างแบบฝึก	46
งานวิจัยแบบฝึกในประเทศไทย	48
งานวิจัยแบบฝึกต่างประเทศ	49
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	50
ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	50
องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	50
การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	51
กระบวนการสร้างแบบทดสอบการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	52

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย	57
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	57
ประชากร	57
กลุ่มตัวอย่าง	57
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	57
ขั้นตอนในการสร้างแบบฝึก	57
วิธีการหาคุณภาพแบบฝึก	59
การเก็บรวบรวมข้อมูล	62
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	64
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	65
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	68
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	68
การพัฒนาและการหาประสิทธิภาพของแบบฝึก	69
การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ..	70
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	71
ความสำคัญของการวิจัย	71
ความมุ่งหมายของการวิจัย	71
สมมุติฐานในการวิจัย	71
วิธีดำเนินการวิจัย	71
การดำเนินการทดลอง	72
การเก็บรวบรวมข้อมูล	73
การวิเคราะห์ข้อมูล	74
สรุปผลการวิจัย	74
การอภิปรายผล	74
ข้อเสนอแนะทั่วไป	76
บรรณานุกรม	77

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก	83
ภาคผนวก ก. ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์	84
ภาคผนวก ข. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เรื่องคำราชาศัพท์จำนวน 40 ข้อ	86
ภาคผนวก ค. แบบฝึกการใช้คำราชาศัพท์	93
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์	105

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แบบแผนการทดลอง แบบ Randomized One Group Pretest Posttest Design	62
2 ผลการหาประสิทธิภาพแบบฝึกการใช้คำราชาศัพท์	70
3 ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง คำราชาศัพท์ก่อนสอนและ หลังสอนโดยใช้แบบฝึกการใช้คำราชาศัพท์	70
4 ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ...	85

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงเอกลักษณ์ของชาติทั้งในการสื่อสาร การดำเนินชีวิต การสืบทอดวัฒนธรรมให้คงดำรงเป็นมรดกของชาติ สืบไปในการสั่งสมภูมิปัญญาไทยทางด้านภาษา เกิดผลให้ภาษาไทยมีเอกลักษณ์พิเศษ กล่าวคือ นอกจากมีความไพเราะราวเสียงดนตรี เพราะมีการกำหนดระดับเสียง วรรณยุกต์ ที่ทำให้เกิดความไพเราะงดงามทางภาษาแล้ว ยังประกอบด้วยถ้อยคำที่หลากหลายจากการติดต่อสื่อสารสัมพันธ์กับนานา ชาติทางประวัติศาสตร์ ส่งผลให้ภาษาไทยมีภาษาต่างประเทศ เข้ามาปะปนอยู่มากมาย เช่น ภาษาบาลีสันสกฤต ภาษาเขมร เป็นต้น ทำให้ภาษาไทยมี ถ้อยคำให้เลือกใช้อย่างหลากหลาย เพื่อให้เหมาะสมกับ กาลเทศะ บุคคล บริบท และ ความรู้สึกนึกคิดของคนในสังคม ดังที่ กาญจนา นาคสกุล (2538: 23 – 24) พูดถึงความนิยม ใช้คำสูงของคนไทยว่า คำที่ว่า สูง คำพูด สำหรับเจ้านายในสมัยหนึ่ง คนธรรมดา มักจะตั้งมา ใช้บ้าง ภาษา ที่สูงกว่ามักจะเลื่อนลงมาเรื่อย ๆ เช่น คำว่า คุณ ซึ่งเป็นคำนำหน้าเฉพาะ ราชวงศ์ ลูกผู้มีบรรดาศักดิ์ผู้ที่ได้รับพระราชทาน ตระกูลจอมเกล้า และยังไม่ได้แต่งงาน เป็น ต้น ใคร ๆ ก็เป็นคุณกันทั้งนั้น ถ้าเรียก นาย นาง ก็จะไม่พอใจ ต้องใช้คำว่า คุณ บางที คำว่า คุณ ก็ยังไม่พอใจ ต้องใช้คำว่า ท่าน เมื่อภาษาได้พัฒนามาอย่างนี้แล้วที่จะให้ย้อนไป ใช้ภาษาดูเดิมนอก คงจะทำให้เกิดขึ้นได้ไม่ถนัดนัก

คำราชาศัพท์เป็นลักษณะการใช้ถ้อยคำที่แสดงออกถึงวัฒนธรรมการใช้ภาษาของไทย ที่ชัดเจนยิ่งอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากระบบและรูปแบบการปกครอง ภาษาไทยเป็นภาษาที่มี ลักษณะพิเศษในการใช้ถ้อยคำ เพราะมีการแจกแจงการใช้ถ้อยคำตามระดับชั้นของบุคคล เพื่อให้ถูกต้องและเหมาะสมตามกาลเทศะและความนิยมของสังคมไทย คำราชาศัพท์จึงเป็น เอกลักษณ์ที่สำคัญอย่างหนึ่งของชาติไทยผู้เป็นคนไทยจึงมีความจำเป็นต้องใช้คำราชาศัพท์ ทั้งในการพูดและการเขียน ตลอดจนเข้าใจคำราชาศัพท์ทั้งในการอ่านและการฟังเพื่อการ สื่อสารสัมฤทธิ์ผล จะเห็นได้ว่าการใช้คำราชาศัพท์ได้กลายเป็นปัจจัยสำคัญในการใช้ภาษาให้ ถูกต้องตามความนิยมของสังคมไทย ตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงปัจจุบันโดยมีการพัฒนามาเป็น ลำดับ และได้มีการวางระเบียบแบบแผนในการใช้คำที่ละเอียดลึกซึ้งยิ่งขึ้น สามารถเข้าใจได้ ง่ายประกอบกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระบรมวงศานุวงศ์ในปัจจุบัน ตลอดจน ความก้าวหน้าในการสื่อสารได้พัฒนาไปมากส่งผลให้คำราชาศัพท์มีส่วนผูกพันใกล้ชิดกับ ชีวิตประจำวันของประชาชนชาวไทยยิ่งขึ้นด้วย

คำราชาศัพท์เป็นกลุ่มคำชนิดหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นภาพสังคมไทย ทั้งด้านการ ปกครอง เศรษฐกิจ และสังคมโดยรากศัพท์ คำ “ราชาศัพท์” เป็นคำสมาส มาจากคำว่า

ราชา และ ศัพท์ แปลว่าศัพท์ที่ใช้กับพระราช หรือเจ้านาย พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (2525: 694) ให้นิยามศัพท์คำนี้ไว้ว่าราชาศัพท์ น. คือ คำเฉพาะใช้สำหรับเพ็ดทูลพระเจ้าแผ่นดินและเจ้านาย ต่อมาหมายรวมถึงคำที่ใช้กับพระภิกษุ ข้าราชการ และสุภาพชนด้วย

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2542: 12 – 16) ได้กล่าวถึงแนวการจัดการศึกษาว่า จะต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ การจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสม ของแต่ละระดับ การศึกษา ในด้านทักษะภาษาเน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาดำเนินการ จัดเนื้อหาสาระ กิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน ส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถใช้สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ และต้องส่งเสริมสนับสนุนให้มีการผลิตพัฒนาแบบเรียน ตำรา หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (กองการวิจัยแห่งชาติ. 2535: 8 – 19) หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ได้กำหนดให้ภาษาไทยอยู่ในกลุ่มทักษะ เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ให้นักเรียนเรียนภาษาไทย เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ หาความเพลิดเพลิน จากกลุ่มประสบการณ์อื่นๆ และสิ่งที่นักเรียนจะต้องเรียนรู้ในห้องเรียน นอกโรงเรียน การเรียนรู้สามารถเกิดได้ทุกแห่ง ถ้านักเรียนมีเครื่องมือที่ดีก็จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชีวิตของตนเองได้เป็นอย่างดี สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การที่นักเรียนมีการเรียนรู้ที่ดีนั้นหมายถึงนักเรียนต้องมีความสามารถ ในการใช้ภาษาไทยอย่างมีประสิทธิภาพ จึงจะสามารนำความรู้และทักษะทางภาษาไทยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ภาษาไทยจึงเป็นวิชาที่มีความสำคัญกับนักเรียนทุกคนจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลแต่ถ้าการสอนภาษาไทยของคุณครูไม่มีประสิทธิภาพ และไม่เกิดประสิทธิผลแล้ว นักเรียนก็จะไม่มีความรู้ความเข้าใจในการใช้ภาษาไทยไปด้วยในที่สุด จะส่งผลกระทบต่อสังคมอย่างไม่ต้องสงสัย (หน่วยศึกษานิเทศก์. 2545: 23) ดังนั้น ครูทุกคนควรได้ตระหนักถึงบทบาทของการเรียนการสอนภาษาไทยให้มากยิ่งขึ้น เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาเรื่องการพูด การเขียน การใช้ภาษาไทย ไม่ถูกต้องอย่างในปัจจุบัน

จากสภาพปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษา พบว่าการสอนส่วนมากไม่เน้นการผลิตสื่อการสอนจึงทำให้ผู้เรียนไม่อยากเรียนยิ่งเป็นการเรียนเรื่องราชาศัพท์แล้ว พบว่า การเรียนเรื่องราชาศัพท์ที่ผ่านมาไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

ในเรื่องของความรู้ ความจำ และการนำไปใช้ทั้งนี้เพราะผู้เรียนรู้สึกว่าการเรียนเรื่องคำราชาศัพท์เป็นเรื่องค่อนข้างยากต้องท่องจำมาไม่มีความจำเป็นที่จะต้องเรียน เพราะไม่ค่อยได้ใช้ แต่ในความเป็นจริงคำราชาศัพท์เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวัน แม้คำราชาศัพท์จะไม่ได้ใช้มากเท่าภาษาสามัญ แต่ทุกคน โดยเฉพาะผู้มีการศึกษาจะต้องมีโอกาสได้สัมผัสกับคำราชาศัพท์ทุกวันไม่โดยทางตรงก็ทางอ้อม โดยเฉพาะทางสื่อมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ เป็นต้น

จากปัญหาที่กล่าวมา จะเห็นว่า นักเรียนส่วนมากไม่ชอบเรียนเรื่องคำราชาศัพท์ เพราะคำราชาศัพท์อาจจะเป็นคำยากสำหรับนักเรียนก็เลยทำให้เกิดความเบื่อหน่ายต่อการเรียน ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการแก้ปัญหา วิธีสอนเป็นเครื่องมือส่งเสริมให้นักเรียนอยากเรียนตั้งใจเรียนและเกิดการเรียนรู้ ถ้าผู้สอนรู้จักใช้วิธีสอนที่ดีที่เหมาะสมแล้วการสอนก็จะมีประสิทธิภาพโดยผู้สอนจะต้องมีความคิดเกี่ยวกับการนำสื่อการเรียน และวิธีการใหม่ๆ มาใช้ในกระบวนการเรียนการสอนให้มากขึ้น จากบรรดาสื่อและวิธีการใหม่ๆ หลากๆ รูปแบบ เช่น การจัดศูนย์การเรียน บทเรียนโมดูล บทเรียนสำเร็จรูป ชุดแบบฝึก เป็นต้น การวิจัยครั้งนี้เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เร้าใจโดยสร้างความตระหนักให้นักเรียนเห็นคุณค่าของคำราชาศัพท์ด้วยการใช้สื่อการเรียนการสอนและแบบฝึกมาใช้ในการพัฒนาการสอนโดยใช้แบบฝึก มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำนักเรียนไปสู่การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการสูงขึ้น และลักษณะของแบบฝึกเป็นการฝึกซ้ำๆ ทวนบ่อยๆ จึงจะทำให้ผู้เรียนจำได้ ฟังเข้าใจ พูด อ่าน และเขียนได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว และวิธีที่จะฝึกทักษะแบบฝึกทางภาษาให้ได้ผลอีกวิธีหนึ่ง คือ การฝึกทักษะด้วยแบบฝึกทักษะ แบบฝึกทักษะเป็นส่วนประกอบที่สำคัญประการหนึ่งในการสอนภาษาดังที่กรมวิชาการ (2535: คำนำ) กล่าวว่า แบบฝึกจะทำให้เด็กเกิดความแม่นยำคล่องแคล่วในแต่ละทักษะ สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินทักษะทางภาษาของนักเรียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ภูมิศรี จันทร์ดา (2538: 82) และ นิภาลักษณ์ ยอดยิ่ง (2539: 82) กล่าวว่า เด็กนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกเสริมทักษะ กิจกรรมชั้นที่ 5 ประกอบการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนด้วยแบบฝึก และมนทิวรา ภักดีณรงค์ (2540: 99 – 100) ได้กล่าวว่า เด็กนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกชนิดต่างๆ มีความคงทนในการเรียนรู้ได้ดี เพราะนักเรียนได้ฝึกกระทำบ่อยๆ นักเรียนได้ลงมือกระทำเองและนักเรียนเกิดความสนุกสนานในการทำแบบฝึกหัด

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าวผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาแบบฝึก เรื่องการใช้คำราชาศัพท์ขึ้นมาเพื่อนำไปใช้ประกอบการสอนวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดทำแบบฝึกจะทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ ที่มีปัญหาในการใช้คำราชาศัพท์ไม่ถูกต้อง และมีโอกาสได้ทำแบบฝึกน้อย ให้ได้ทำแบบฝึกมากๆ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแบบฝึกการใช้คำราชาศัพท์สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคำราชาศัพท์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังเรียนโดยแบบฝึกการใช้คำราชาศัพท์

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะได้แบบฝึกการใช้คำราชาศัพท์ที่มีประสิทธิภาพและเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 10 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งหมด 500 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 ห้องเรียนรวมนักเรียน 50 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นเนื้อหาวิชาภาษาไทย เรื่อง คำราชาศัพท์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ท101) ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งแบ่งเป็น 3 เรื่อง คือ

1. คำราชาศัพท์สำหรับพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์
 - 1.1 คำนาม
 - 1.2 คำสรรพนาม
 - 1.3 คำกริยา
2. ศัพท์สำหรับพระภิกษุ
 - 2.1 คำนาม
 - 2.2 คำสรรพนาม
 - 2.3 คำกริยา
3. ถ้อยคำสำหรับสุภาพชน
 - 3.1 คำสุภาพ
 - 3.2 คำไม่สุภาพ

ระยะเวลาที่ดำเนินการ

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549
ใช้เวลาในการทดลอง 14 คาบ (คาบละ 50 นาที)

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น คือ การเรียนโดยใช้แบบฝึกการใช้คำราชาศัพท์สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคำราชาศัพท์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. คำราชาศัพท์ หมายถึง รูปแบบของถ้อยคำที่ใช้กับพระเจ้าแผ่นดิน พระบรมวงศานุวงศ์ พระสงฆ์ในพระพุทธศาสนา รวมถึงเทพเจ้า พระเจ้าในศาสนาอื่นและคำสุภาพที่ใช้กับบุคคลอันควรเคารพและให้เกียรติซึ่งก็คือ ข้าราชการและสุภาพชนด้วย
2. แบบฝึก หมายถึง สื่อการเรียนประเภทหนึ่งสำหรับให้นักเรียนปฏิบัติเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและมีทักษะเพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่หนังสือเรียนจะมีแบบฝึกหัดอยู่ท้ายบทเรียนแต่ในบางวิชาแบบฝึกหัดจะมีลักษณะเป็นแบบฝึกปฏิบัติ แบบฝึกช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการทางภาษาดีขึ้นเพราะนักเรียนมีโอกาสนำความรู้ที่เรียนมาแล้วฝึกให้เกิดความเข้าใจกว้างขวางยิ่งขึ้น ในการจัดทำแบบฝึกจะต้องจัดเนื้อหาให้ตรงกับจุดมุ่งหมายและการจัดทำแบบฝึกต้องมีคำชี้แจงง่าย ๆ สั้น ๆ เพื่อให้เด็กเข้าใจและการใช้เวลาในการทำแบบฝึกต้องให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก เด็กควรได้ทำแบบฝึกหลาย ๆ แบบเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้กว้างขวางขึ้น
3. แบบฝึกการใช้คำราชาศัพท์ หมายถึง แบบฝึกที่ใช้เป็นตัวอย่างหรือคำสั่งที่ตั้งขึ้นเพื่อให้นักเรียนฝึกตอบเกี่ยวกับคำราชาศัพท์ ที่ประกอบด้วยราชาศัพท์สำหรับพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ ศัพท์สำหรับพระภิกษุสงฆ์ ถ้อยคำสำหรับสุภาพชน
4. การพัฒนาแบบฝึก หมายถึง การนำแบบฝึกที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นไปทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
 - 80 ตัวแรก คือ ร้อยละของค่าเฉลี่ยจากคะแนนที่นักเรียนทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกไม่ต่ำกว่า 80
 - 80 ตัวหลัง คือ ร้อยละของค่าเฉลี่ยจากคะแนนที่นักเรียนได้จากการทำแบบทดสอบหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกไม่ต่ำกว่า 80
5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้และการวิเคราะห์เรื่องการใช้คำราชาศัพท์ของนักเรียนหลังการเรียนโดยใช้แบบฝึกการใช้คำราชาศัพท์ซึ่งวัดได้จากคะแนนการทำแบบหัดระหว่างเรียนและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการใช้คำราชาศัพท์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอ ดังนี้

1. เอกสารเกี่ยวกับคำราชาศัพท์
 - 1.1 ความหมายของคำราชาศัพท์
 - 1.2 ที่มาของคำราชาศัพท์
 - 1.2.1 การยืมคำมาจากภาษาอื่น
 - 1.2.2 การสร้างคำขึ้นใหม่
 - 1.3 ประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาคำราชาศัพท์
 - 1.4 การจำแนกคำราชาศัพท์
 - 1.4.1 คำนามคำราชาศัพท์
 - 1.4.2 คำสรรพนามคำราชาศัพท์
 - 1.4.3 คำกริยาคำราชาศัพท์
 - 1.4.4 คำวิเศษณ์คำราชาศัพท์
 - 1.5 คำราชาศัพท์ที่ใช้กับพระสงฆ์
 - 1.6 คำสุภาพ
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึก
 - 2.1 ความหมายและความสำคัญของแบบฝึก
 - 2.2 ประโยชน์และลักษณะของแบบฝึก
 - 2.3 ประสิทธิภาพและเกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพของแบบฝึก
 - 2.4 หลักในการสร้างแบบฝึก
 - 2.5 หลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึก
 - 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกในประเทศ
 - 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกต่างประเทศ
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 3.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 3.2 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 3.3 การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 3.4 กระบวนการสร้างแบบทดสอบการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 3.5 ประโยชน์ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 3.6 งานวิจัยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในประเทศ
 - 3.7 งานวิจัยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างประเทศ

1. เอกสารเกี่ยวกับคำราชาศัพท์

1.1. ความหมายของคำราชาศัพท์

ปิย มาลากุล (2516: 3) กล่าวว่า ตามความเข้าใจโดยทั่วไปแล้ว คำราชาศัพท์ หมายถึง ภาษาไทยส่วนหนึ่งที่ใช้ในการกราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินี และกราบทูลพระบรมวงศานุวงศ์ บ้างก็เข้าใจว่า เป็นคำพูดที่พระมหากษัตริย์ และพระราชวงศ์ทรงใช้โดยเฉพาะ เหมือนเป็นอีกภาษาหนึ่ง

คำราชาศัพท์นั้นมีไว้ใช้กับบุคคลที่เคารพสูงสุด กล่าวคือเป็นศัพท์ที่จะใช้เมื่อกราบบังคมทูลพระมหากษัตริย์ หรือกราบทูลพระราชวงศ์ ไม่ใช่ศัพท์ที่พระมหากษัตริย์หรือพระราชวงศ์ทรงใช้สำหรับพระองค์ท่านโดยเฉพาะ ต่อมาคงเนื่องจากการคลี่คลายของภาษาราชศัพท์จึงขยายออกไปโดยเกิดมีศัพท์สำหรับใช้กับพระภิกษุ ข้าราชการ และกว้างขวางออกไปจนถึงคำสุภาพ

ราชบัณฑิตยสถาน (2535) ให้ความหมายของคำราชาศัพท์ว่า หมายถึง คำเฉพาะใช้สำหรับเพ็ดทูลพระเจ้าแผ่นดินและเจ้านาย ต่อมาหมายรวมถึงคำที่ใช้กับพระภิกษุสงฆ์ ข้าราชการและสุภาพชนด้วย

วรพันธ์ อักษรพงศ์ (2528: 7) สรุปความหมายของคำราชาศัพท์ไว้ว่า คำราชาศัพท์แปลตามรูปศัพท์ หมายถึงศัพท์สำหรับพระราช ซึ่งสันนิษฐานว่าสมัยโบราณนั้นคงใช้สำหรับองค์พระมหากษัตริย์โดยเฉพาะ ต่อมาได้มีวิวัฒนาการมาเป็นถ้อยคำที่ใช้กับพระบรมวงศานุวงศ์ และได้คลี่คลายกว้างขวางออกมาเป็นการใช้กับขุนนางหรือข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ พระภิกษุสามเณร และสุภาพชนทั้งปวง

สนธิ บุญญฤทธิ์ (2530: 17) แบ่งความหมายของคำราชาศัพท์ออกเป็น 2 ความหมายคือความหมายตามรูปศัพท์ ซึ่งมีคำว่าราชา หมายถึง พระเจ้าแผ่นดิน และ ศัพท์ หมายถึง คำพูด เมื่อรวมความเป็น คำราชาศัพท์ ก็หมายถึงคำพูดที่ใช้กับพระเจ้าแผ่นดิน และความหมายเดิม คำราชาศัพท์หมายถึงศัพท์หลวงหรือศัพท์ราชการที่ใช้สำหรับกราบทูลพระมหากษัตริย์หรือเจ้านาย

ต่อมาเมื่อมีการปรับปรุงพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (2539: 700) ความหมายของคำราชาศัพท์จึงเป็นนามเฉพาะใช้สำหรับเพ็ดทูลพระเจ้าแผ่นดินและเจ้านาย ต่อมาหมายรวมถึงคำที่ใช้กับพระภิกษุสงฆ์ และสุภาพชนด้วย

พระยาอุปกิตศิลปสาร (นิ่ม กาญจนชีวะ. 2534: 157) กล่าวว่า คำราชาศัพท์ แปลว่า ศัพท์สำหรับพระราชหรือศัพท์หลวง แต่ในที่นี้ให้ความหมายว่า ศัพท์ที่ใช้ในราชการ เพราะในตำรานั้นบางคำไม่กล่าวเฉพาะสำหรับกษัตริย์หรือเจ้านายเท่านั้น กล่าวทั่วไปถึงคำที่ใช้สำหรับบุคคลชั้นอื่น เช่น ขุนนางและพระสงฆ์ เป็นต้นด้วย

กรมวิชาการ (2522) ให้ความหมายของคำราชาศัพท์ว่า หมายถึง ศัพท์หลวงหรือศัพท์ราชการใช้สำหรับกราบทูลพระมหากษัตริย์ และเจ้านาย ปัจจุบันนี้ หมายถึง

คำสุภาพไพเราะ ซึ่งนำมาใช้ให้ถูกต้องตามสากลนิยม โดยใช้ให้ถูกต้องตามชั้นหรือฐานะของบุคคล เป็นถ้อยคำที่เชิดชูบุคคลผู้เจริญด้วยวิญญู ชาติวิญญู คุณวิญญู เป็นคำซึ่งแสดงความเคารพนับถืออย่างศักดิ์สิทธิ์

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า คำราชาศัพท์เป็นคำที่ใช้ให้เหมาะสมกับบุคคล 5 ระดับ คือ พระมหากษัตริย์และพระบรมราชินี พระบรมวงศานุวงศ์ พระภิกษุสามเณร ข้าราชการ และสุภาพชนทั่วไปเป็นคำที่ใช้แสดงถึงการเชิดชูบุคคลให้มีความไพเราะยิ่งขึ้น

1.2 ที่มาคำราชาศัพท์

บรรจบ พันธุเมธา (2530: 237 – 241) คำราชาศัพท์เป็นถ้อยคำที่เกิดขึ้นภายหลัง หลังจากที่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองแบบพอกับลูก มาเป็นแบบเจ้าผู้ครองกับไพร่บ้านพลเมือง ตามที่กล่าวมาแล้ว ถ้อยคำที่ใช้จึงไม่ใช่คำดั้งเดิมอย่างคำพื้นฐานของภาษาคำราชาศัพท์จึงมีที่มา 2 ลักษณะ คือ

1.2.1 การยืมคำมาจากภาษาอื่น

1.2.1.1 การยืมคำมาจากภาษาอื่น

1.2.1.1.1 ยืมมาจากภาษาเขมร เขมรกับไทยมีความสัมพันธ์ทางการเมืองกันมานานดังนั้นคำราชาศัพท์ที่เป็นภาษาเขมรจึงมีมาก ทั้งยืมคำมาใช้ได้ทันทีในลักษณะคำราชาศัพท์สำเร็จรูป และยืมคำมาสร้างขึ้นใหม่ทั้งคำนามและคำกริยา เช่น

1.2.1.1.1.1 คำนาม เป็นคำเดิม พระ พระราช ประกอบหน้าคำ

1.2.1.1.1.1 คำเรียกอวัยวะ ได้แก่ พระเพล่า พระศอก พระศก

พระขนง พระขนอง

1.2.1.1.1.2 คำเรียกเครื่องใช้ และอื่นๆ ได้แก่

พระแสงกรรบิต	-	มีด
พระขนง	-	หมอนอิง
พระเขนย	-	หมอนหนุน
พระกระยาเสวย	-	ข้าว
พระกระยาसनาน	-	เครื่องสรง
พระจู่ไร	-	ไรจุก
กระแสดพระราชดำรัส	-	คำพูด
พระราชดำเนิน	-	ไป มา
พระราชดำริ	-	คิด

1.2.1.1.1.2 คำกริยา คำกริยาส่วนใหญ่เป็นคำราชาศัพท์อยู่แล้ว เช่น เสวย เสด็จ โปรด กริ้ว สรง เสวย เสด็จ ผทม ตรัส ถวาย ประทับ กันแสง หรือ ใช้ทรง ซึ่งเป็นภาษาเขมรนำหน้าคำกริยาหรือคำนาม ได้แก่ ทรงพระสรวล ทรง

พระสำราญ ทรงพระราชดำริ ทรงพระกันแสง

1.2.1.1.2 ยืมมาจากภาษาบาลีสันสกฤต การยืมคำภาษาบาลีสันสกฤต มาใช้เป็นราชาศัพท์ เป็นดังนี้

1.2.1.1.2.1 คำนาม ใช้ พระ พระราช ประกอบหน้าคำ เช่น

1.2.1.1.2.1.1 คำเรียกอวัยวะ เช่น พระเศียร พระเกศ พระนลาฏ พระพักตร์ พระเนตร พระหัตถ์ พระกรรณ พระนาสิก พระบาท พระทนต์ พระมัสสุ พระชีวหา พระหฤทัย พระปัสผาสะ พระหทัย

1.2.1.1.2.1.2 คำเรียกเครื่องญาติ เช่น พระชนก พระชนนี พระโอรส พระธิดา พระอัยกา พระนัดดา พระปิตุจฉา

1.2.1.1.2.1.3 คำเรียกเครื่องอุปโภค เช่น พระราชอาสน์ พระราชสาส์น พระราชพาหนะ

1.2.1.1.2.2 คำกริยา เช่น สวรรคต ทิวศต พิโรธ ประทาน ทรงพระนิพนธ์ ทรงพระอักษร ทรงพระเมตตา

1.2.2 การสร้างคำขึ้นใหม่

การสร้างคำราชาศัพท์ขึ้นใช้ใหม่ในภาษาไทยสร้างเหมือนการสร้างคำทั่วไปในภาษาไทย คือใช้วิธีการประสมคำ ดังนี้

1.2.2.1 ประสมคำไทยกับคำไทย เช่น รับสั่ง ห้องเครื่อง เครื่องต้น ม้าต้น

1.2.2.2 ใช้คำ “พระ พระราช” ประสมกับคำไทย ดังนี้

1.2.2.2.1 คำนาม

1.2.2.2.1.1 อวัยวะ ได้แก่ พระเจ้า (หัว) พระรากขวัญ

1.2.2.2.1.2 เครื่องญาติ ได้แก่ พระพี่นาง พระเจ้าพี่ยาเธอ พระเจ้าลูกเธอ พระเจ้าน้องยาเธอ พระเจ้าปู่ พระเจ้าย่า พระเจ้าตา พระเจ้าลุง พระเจ้าอา

1.2.2.2.1.3 เครื่องใช้ ได้แก่ พระเต้า พระอู่ พระสาง พระแท่น พระที่นั่ง

1.2.2.2.2 คำกริยา

1.2.2.2.2.1 ใช้ ทรง นำหน้ากริยา เช่น ทรงขับ ทรงฟัง ทรงช่วย ทรงเป็น ทรงวาง ทรงยิง

1.2.2.2.2.2 ใช้ ทรง นำหน้านาม เช่น ทรงม้า ทรงช้าง ทรงดนตรี ทรงเรือใบ ทรงเครื่องใหญ่

1.2.2.2 ประสมคำไทยกับคำภาษาอื่นที่เป็นราชาศัพท์อยู่แล้ว ได้แก่

1.2.2.2.1 คำนาม เช่น น้ำพระเนตร น้ำพระทัย บั้นพระองค์

พานพระศรี รถพระที่นั่ง ภูงพระหัตถ์ ภูงพระบาท รองพระบาท ชับพระพักตร์
 1.2.2.2 คำกริยา เช่น ทอดพระองค์ เข้าพระที่ ทอดพระเนตร
 เอาพระทัยใส่ คุกพระชานู สนพระทัย

สรุปได้ว่า ที่มาของคำราชาศัพท์มีการยืมมาจากภาษาเขมร เพราะ เขมรกับไทยมีความสัมพันธ์ทางการเมืองกันมานาน คำราชาศัพท์ที่เป็นภาษาเขมรจึงมีมาก ส่วนการสร้างคำขึ้นมาใหม่โดยการประสมคำเข้าด้วยกันระหว่างคำไทยกับคำไทย หรือพระกับคำไทย

1.3 ประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาคำราชาศัพท์

วิเชียร เกษประทุม (2536) ได้กล่าวถึงประโยชน์ที่ได้จากการศึกษา เรื่อง คำราชาศัพท์ไว้ ดังนี้

1. ทำให้สามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสมกับชั้นของบุคคล
2. ทำให้สามารถอ่านและฟังข้อความที่ใช้ราชาศัพท์ได้เข้าใจและถูกต้อง
3. เป็นเครื่องฝึกอบรมจิตใจผู้ใช้และผู้ศึกษา ให้เป็นคนประณีตในการใช้ภาษาและเป็นผลให้เป็นคนที่มีนิสัยรักสวยรักงาม สุขุมรอบคอบ
4. ทำให้คนไทยมีความรู้สึกภูมิใจว่า การที่มีคำราชาศัพท์ใช้เป็นเครื่องแสดงถึงภูมิธรรมอันสูงส่งของบรรพบุรุษ
5. ทำให้รู้จักกว้างขวางลึกซึ้ง นับว่าเป็นผู้มีทักษะทางภาษาและเป็นผู้ที่ได้ชื่อว่า “เป็นผู้รู้ภาษาไทยดี”

สรุปว่า การศึกษาคำราชาศัพท์นั้น นอกจากจะทำให้เป็นบุคคลที่น่านับถือได้รับการยกย่องแล้วยังเป็นบุคคลที่อนุรักษ์เอกลักษณ์ทางด้านภาษาของชาติไทยไว้อีกด้วย

1.4 การจำแนกคำราชาศัพท์

คำราชาศัพท์จำแนกเช่นเดียวกับคำสามัญทั่วไป แต่ที่ใช้เป็นราชาศัพท์อยู่มากมี 4 ประเภท คือ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา และคำวิเศษณ์ ดังนี้

1.4.1 คำนามคำราชาศัพท์

1.4.1.1 คำนามราชาศัพท์ที่เป็น सामानยนาม และอาการนามทั่วๆ ไปที่ใช้สำหรับพระมหากษัตริย์ เจ้านาย มีหลักการใช้คำโดยใช้คำ พระบรมราช พระบรม พระราช นำหน้า และ ใช้คำ ต้นหลวงตามหลัง ดังนี้

1.4.1.1.1 พระบรมราช ใช้เฉพาะพระมหากษัตริย์ โดยใช้นำหน้าคำสามัญที่สำคัญยิ่ง เช่น ในกรณีที่ต้องการเชิดชูพระราชอิสริยยศ พระราชกฤษฎีกาอาหาร คำที่ใช้ใช้มากคือ พระบรมราชโองการ ซึ่งเป็นคำที่ใช้เพื่อให้เกิดความศักดิ์สิทธิ์ เช่น ใช้ในประกาศกฎ พระอัยการประกาศเลื่อนพระยศเจ้านาย หรือกระแสพระราชดำรัสที่สำคัญๆ คำอื่น เช่น พระบรมราชวินิจฉัย พระบรมราชชนนี

1.4.1.1.2 พระบรม ใช้เฉพาะพระมหากษัตริย์ ใช้นำหน้าคำสำคัญที่เป็นการเชิดชูพระราชอิสริยยศ เช่น พระบรมเดชาณุภาพ พระบรมรูป พระบรมราชูปถัมภ์

พระบรมมหาราชวัง พระบรมวงศานุวงศ์ พระบรมราโชบาย พระบรมโพิธิสมภาร
พระบรมเดชานุภาพ พระบรมราชานุเคราะห์ พระบรมฉายาลักษณ์ พระบรมราโชวาท

1.4.1.1.3 พระราช ใช้หน้าหน้าคำสำหรับพระมหากษัตริย์ พระราชินี
และพระยุพราช เพื่อแสดงความสำคัญรองลงมาจาก พระบรม เช่น นิเวศน์ พระราช-
ประสงค์ พระราชโอรส พระราชกุศล พระราชดำริ พระราชวัง พระราชทรัพย์ พระราช-
พาหนะ พระราชศรัทธา พระราชปรารภ พระราชหฤทัย

1.4.1.1.4 พระ เป็นคำที่ใช้หน้าหน้าคำสามัญและคำศัพท์เพื่อทำให้เป็น
ราชาศัพท์สำหรับพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ ได้แก่ เครื่องราชูปโภค ชื่อเรียกใน
ส่วนพระวรกาย เครื่องอาภรณ์ บริวาร เช่น พระเก้าอี้ พระที่นั่ง พระเขนย พระบัญชา
พระฉาย ฉลองพระเนตร พระโอสถมวน พระบาท เครื่องพระสำอาง พระเนตร
พระกรรม พระนาสิก พระพักตร์ พระพาหา พระหัตถ์ พระพี่เลี้ยง พระนม

พระอาจารย์ พระสวามี พระสหาย พระเคราะห์ พระโรค พระชานา พระกระยาหาร
มีข้อที่น่าสังเกตเกี่ยวกับการใช้คำราชาศัพท์เหล่านี้ กล่าวคือ คนทั่วไปมัก
เข้าใจว่าคำศัพท์ที่ไทยรับมาจากภาษาบาลีสันสกฤตหรือเขมรเป็นคำราชาศัพท์ด้วย ซึ่งเป็น
ความเข้าใจผิด คำ เขนย บัญชร เนตร บาท โอสถ พักตร์ หัตถ์ นาสิก และคำอื่นๆ
เหล่านี้เป็นเพียง “ศัพท์” ถ้าต้องการให้เป็นคำราชาศัพท์จะต้องใช้ “พระ” นำหน้าตามตัวอย่าง
ที่กล่าวมาแล้วเช่นเดียวกัน

1.4.1.1.5 ราช ใช้หน้าหน้าคำสามัญเพื่อบอกให้ทราบว่าเป็นคำสำหรับ
พระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ ได้แก่คำ ราชการ ราชโอรส ราชพัสดุ
ราชภาคินัย ราชรถ ราชกิจ ราชสมบัติ ราชธานี

1.4.1.1.6. ต้น ใช้ประกอบท้ายคำนามทั่วไปเพื่อให้ทราบว่าเป็นคำ
สำหรับพระมหากษัตริย์ที่เกี่ยวกับ ยวดยาน สัตว์พาหนะ อาวุธ เช่น ม้าต้น ช้างต้น
เรือต้น เครื่องต้น รถต้น พระแสงต้น

1.4.1.1.7 หลวง ใช้ประกอบท้ายคำนามทั่วไปซึ่งเป็นพระราชสมบัติของ
พระมหากษัตริย์ เช่น ลูกหลวง หลานหลวง เรือหลวง ข้าหลวง ของหลวง ม้าหลวง
ช้างหลวง

การใช้คำ “หลวง” และ “ต้น” มีที่ใช้ต่างกัน คือ

อุปกิตศิลปสาร (2538: 160) “หลวง” ใช้กับคำสามัญทั่วไป ทั้งคน สัตว์
และสิ่งของ แต่มียกเว้นบางคำซึ่งไม่เกี่ยวกับพระราชานา เช่น เขาหลวง ทะเลหลวง ภรรยา
หลวง เป็นต้น คำ “หลวง” ในที่นี้แปลว่า ใหญ่ ไม่ได้เป็นคำราชาศัพท์

“ต้น” การใช้ “ต้น” นั้น เนื่องมาจากตำแหน่งของนามนั้นๆ ที่เจ้า
พนักงานเทียบไว้เป็นชั้นต้น ชั้นที่สอง และชั้นรองต่อไป ชั้นต้นเป็นของดีที่สุด จึงใช้คำ
“ต้น” เป็นเครื่องหมายสำหรับพระราชานาและมักใช้เฉพาะ สัตว์ ที่ทาง และสิ่งของ ไม่ใช้กับคน
เช่น ช้างต้น ม้าต้น พระแสงต้น

การทำค่านามทั่วไปให้เป็นค่านามราชาศัพท์ นอกจากจะใช้คำต่างๆ ที่กล่าวมาเติมข้างหน้าและข้างหลังแล้ว นอกจากนี้ยังมีคำอื่นอีก คือ

1. ใช้คำ “สมเด็จพระเจ้า สมเด็จพระ และพระเจ้า” นำหน้านามเดิมที่เป็นชื่อ เช่น พระเจ้าตากสินมหาราช สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

2. ใช้คำ “พระที่นั่ง” นำหน้านามสามัญเป็นชื่อที่ประทับและมีเสวตฉัตร เช่น พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท

3. ใช้ “ที่นั่ง” ตามหลังนามสามัญ เช่น รถพระที่นั่ง รถที่นั่ง

ตัวอย่าง การใช้ค่านามตามลำดับชั้นในการเขียนจดหมายมีการใช้คำราชาศัพท์ (อุปกิตศิลปสาร. 2538: 162) ดังนี้

จดหมาย มีการใช้คำ ดังนี้

คำราชาศัพท์	ระดับบุคคล	รายละเอียดเพิ่มเติม
พระราชหัตถเลขา	พระราช	จดหมายทั่วไป
พระราชสาร	พระราช	จดหมายทางราชการ
ลายพระราชหัตถ์	พระราช	จดหมายที่เขียนด้วยมือ
	พระราชินี	
	พระยุพราช	
พระมหาสมณสาส์น	พระมหาสมณเจ้า	
พระสมณสาส์น	พระสังฆราช	
ลายพระหัตถ์	เจ้านาย	
พระอักษร	เสนาบดี	ใช้สำหรับดำเนินกระแส
สารตรา	เสนาบดี	พระบรมราชโองการถึงหัวเมืองหรือทูตอยู่
ตราหรือตราน้อย		ต่างประเทศมาถึงกระทรวง
ลิขิต	พระสงฆ์	ใช้บอกข้อราชการส่วนกระทรวงถึงหัวเมือง
สาร	ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่	หรือ ทูตอยู่ต่างประเทศมาถึงกระทรวง
จดหมาย/หนังสือ	สามัญ	นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี

กำชัย ทองหล่อ (2533: 174 – 187) กล่าวว่า ค่านามคำราชาศัพท์จำแนกเป็นหมวดต่างๆ คือ หมวดราชตระกูล หมวดพระวรวงศ์ หมวดเครื่องอุปโภคบริโภค และหมวดทั่วไป ใช้กับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระราชวงศ์ทุกลำดับชั้น

1. หมวดตระกูล มีคำ ดังนี้

คำสามัญ	นามราชาศัพท์	ใช้กับ
ปู่ทวด ตาทวด (พ่อของปู่/ตา)	พระเปตตามหัยิกา ที่เป็นพระเจ้าแผ่นดิน	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ย่าทวด ยายทวด (แม่ของปู่/ตา)	ยกเว้น สมเด็จพระปฐมบรมมหาชนก พระเปตตามหัยิกา ที่เป็นอัครมเหสี	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ปู่ทวด ตาทวด (พ่อของย่า/ยาย)	พระมาตามหัยิกา (ที่เป็นพระเจ้าแผ่นดิน)	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ปู่ทวด ตาทวด (แม่ของย่า/ยาย)	พระมาตามหัยิกา (ที่เป็นอัครมเหสี)	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ปู่ ตา	สมเด็จพระบรมอัยกาธิราช (เฉพาะที่เป็นพระเจ้าแผ่นดิน ยกเว้นสมเด็จพระปฐมบรมชนก)	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ย่า ยาย	สมเด็จพระอัยกี (ที่เป็นพระอัครมเหสี)	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
พ่อ	พระอัยกี	พระราชวงศ์ทั่วไป
	สมเด็จพระบรมชนกนาถ (เฉพาะที่เป็นพระเจ้าแผ่นดิน)	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
	พระราชบิดา	พระราชวงศ์ลำดับ 2
	พระบิดา พระชนก	พระราชวงศ์ทั่วไป
	สมเด็จพระบรมราชชนนี(ที่เป็นอัครมเหสี)	สมเด็จพระบรมราชินีนาถ
แม่	พระชนนี	พระราชวงศ์ลำดับ 2
	พระราชมารดา	

ต่อไปนี้เป็นราชาศัพท์เฉพาะพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

คำสามัญ	คำราชาศัพท์
ลุง อาชาย (พี่/น้องของพ่อ)	พระปิตุลา
ลุง น้ำชาย (พี่/น้องของแม่)	พระมาตุลา
ป้า อาหญิง (พี่/น้องของพ่อ)	พระปิตุจฉา
ป้า น้ำหญิง (พี่/น้องของแม่)	พระมาตุจฉา
พี่ชาย	พระเชษฐา พระเชษฐภคินี
พี่สาว	พระเชษฐภคินี
น้องชาย	พระอนุชา พระขนิษฐภคินี
น้องสาว	พระขนิษฐภคินี
ลูกชาย	พระราชโอรส
ลูกสาว	พระราชธิดา
หลาน (ลูกของลูก)	พระราชนัดดา
(ลูกของพี่ชาย/น้องชาย)	พระภาคิไนย
(ลูกของพี่สาว/น้องสาว)	พระภาคิไนย
เหลน (หลานของลูก)	พระปนัดดา
พ่อตา พ่อสามี	พระสัสสุระ
แม่ยาย แม่สามี	พระสัสสุ
ลูกเขย	พระชามาดา
ลูกสะใภ้	พระสุณิสา
สามี	พระสวามี พระภักดา
ภรรยา	สมเด็จพระบรมราชินี สมเด็จพระอัครมเหสี พระวรชายา (เป็นพระยุพราช)

2. หมวดร่างกาย ใช้กับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระราชวงศ์ทุกลำดับชั้น ยกเว้น หัว และ ผม ที่ใช้ต่างกัน

คำสามัญ	คำราชาศัพท์	คำสามัญ	คำราชาศัพท์
หัว	พระเจ้า	คอ	พระศอ
ผม	เส้นพระเจ้า	บ่า ไหล่	พระอังสา
หัว	พระเศียร พระเกศา	ไหปลาร้า	พระรอกขวัญ
ผม	พระเศศ	ต้นแขน	พระพาหา
ดวงหน้า	พระศก	ปลายแขน	พระกร
ผิวน้ำ	พระพักตร์	ข้อมือ	ข้อพระหัตถ์
หน้าผาก	พระราศี	มือ	พระหัตถ์
คิ้ว	พระนลาฏ	นิ้วมือ	นิ้วพระหัตถ์
ขนระหว่างคิ้ว	พระขนง	นิ้วหัวแม่มือ	พระอังคุฐ
ดวงตา	พระอุณาโลม	นิ้วชี้	พระดัชนี
จมูก	พระเนตร พระจักษุ	นิ้วกลาง	พระมัชฌิมา
แก้ม	พระนาสา พระนาสิก	นิ้วนาง	พระอนามิกา
หนวด	พระปราง	นิ้วก้อย	พระกนิษฐา
ปาก	พระมัสสุ	เล็บ	พระนขา
ฟัน	พระโอษฐ์	อก	พระอุระ พระทรวง
ลิ้น	พระทนต์	นม	พระถัน พระเต้า
คาง	พระชิวหา	สะเอว	บั้นพระองค์
หู	พระหนุ	สีข้าง	พระปรีศร์
ช่องหู	พระกรรณ พระโสศ	หลัง	พระปฤษฎางค์
สะดือ	ช่องพระกรรณ	ปอด	พระขนอง
ท้อง	พระนาภี	ลมหายใจออก	พระปัปผาสะ
สะโพก	พระอุทร	ตับ	พระปัสสาสะ
ก้น	พระโสณี	ไต	พระยกนะ
ขา ตัก	พระที่นัง	เนื้อ	พระวักกะ
เข่า	พระเพลา	เลือด	พระมังสา
หน้าแข้ง	พระชานู	ระดู	พระโลหิต
น่อง	พระขงษ์	กระดูก	พระอุหลบ
	หลังพระขงษ์		พระอัฐิ

2. หมวดร่างกาย (ต่อ)

คำสามัญ	คำราชาศัพท์	คำสามัญ	คำราชาศัพท์
ข้อเท้า	ข้อพระบาท	เท้ากระดูก	พระอังคาร
เท้า	พระบาท	อุจจาระ	พระบังคนหนัก
หลังเท้า	หลังพระบาท	ปัสสาวะ	พระบังคนเบา
ฝ่าเท้า	ฝ่าพระบาท	ผิวหนัง	พระฉวี
สันเท้า	พระปรางณี	เหงื่อ	พระเสโท
น้ำตา	น้ำพระเนตร	เงา	พระฉายา
น้ำมูก	มูลพระนาสิก	ส่วนต่าง ๆ	พระองคาศัพท
น้ำลาย	พระเชษะ	ของร่างกาย	
ท่อน้ำตา	พระอัสนุชารธา	ลิ้น	พระอสา
เสลด	พระเสมหะ	ไฟ	พระปีพกะ
หัวใจ	พระหทัย		

3. หมวดเครื่องอุปโภคบริโภค ได้แก่ คำเรียกเครื่องใช้ เครื่องประดับ เครื่องตกแต่ง และอาหาร ใช้กับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

คำสามัญ	คำราชาศัพท์	คำสามัญ	คำราชาศัพท์
กระโถนใหญ่	พระสุพรรณราช	กำไลมือ	ทองพระกร
กระโถนเล็ก	พระสุพรรณศรี	กำไลต้นแขน	พาหุรัต
พานหมาก	พานพระศรี	เครื่องประดับอก	ทับทรวง
มิดเจียนหมาก	พระแสงกรรบิต	เครื่องสำอาง, สบู่หอม	เครื่องสำอาง
หีบหมาก	หีบพระศรี	ตุ้มหู	พระกฤษณทล
แว่นตา	ฉลองพระเนตร	น้ำอบ น้ำหอม	พระสุคนธ์
คานหมาก	พระเสลี่ยง	ปิ่น	พระจุฑามณี
วอ	สีวิกา	แหวน	พระธำมรงค์
ที่ปักชั้วคราว	พลับพลา	ร่ม	พระกลด
บ้าน	พระบรมมหาราชวัง	หมวก	พระมาลา
เรือน	พระที่นั่ง	หวี	พระสาาง
ประตู	พระทวาร	ผ้าเช็ดตัว	ซับพระองค์
หน้าต่าง	พระบัญชร	ผ้าโพก	พระเวฐณะ
ศัตราวุธ	พระแสง	ผ้าห่มนอน	คลุมพระบรรทม

3. หมวดเครื่องอุปโภคบริโภค (ต่อ)

คำสามัญ	คำราชาศัพท์	คำสามัญ	คำราชาศัพท์
กางเกง	สนับเพลา	ผ้าสำหรับรองนั่ง	พระสุจหนี่
เสื่อ	ฉลองพระองค์		
ถุงเท้า	ถุงพระบาท	ผ้าถุง	พระภูษา
รองเท้า	ฉลองพระบาท	ผ้าอาบน้ำ	พระภูษาชุบสรง
กระจกส่อง	พระฉาย	ห้องเขียน, อ่านหนังสือ	ห้องทรงพระอักษร
กระเป๋าถือ	กระเป๋าทรงถือ	ของหวาน	เครื่องหวาน
ห้องแต่งตัว	ห้องทรงเครื่อง	ข้าว	พระกระยาเสวย
ห้องครัว	ห้องเครื่อง	น้ำชา	พระสุธารสชา
ห้องนอน	ห้องพระบรรทม	น้ำดื่ม	พระสุธารส
ห้องน้ำ	ห้องสรง	หมาก	พระศรี
เตียง	พระแท่น	อาหาร	พระกระยาหาร,
เตียงนอน	พระแท่นบรรทม		พระกระยาเสวย
หมอนหนุน	พระเขนย	ยาถ่าย	พระโอสถประจุ
หมอนอิง	พระขนน	ยารักษาโรค	พระโอสถ
ม่าน	พระวิสูตร	ยาเส้น	พระโอสถเส้น
มุ้ง	พระสูตร	บุหรี	พระโอสถมวน
ช้อน	ฉลองพระหัตถ์ช้อน	เหล้า	น้ำจันท์
ตะเกียบ	ฉลองพระหัตถ์ตะเกียบ	ถาดน้ำร้อน	ถาดพระสุธารส
ส้อม	ฉลองพระหัตถ์ส้อม	หม้อกรวดน้ำ	พระเต้าทักษิโณทก
กับข้าว	เครื่องคาว	ไม้เท้า	ธารพระกร
ของเสวย	เครื่อง	ตรา (ใช้ประทับ	พระราชลัญจกร
ของว่าง	เครื่องว่าง	หนังสือ)	

ในหมวดเครื่องอุปโภคและบริโภคนี้มีคำที่ควรแก่ความสนใจอีกหลายคำ เช่น

- พระราชบรรจถรณ์ - เป็นพระแท่นบรรทมสำหรับพระมหากษัตริย์ตามโบราณราชประเพณี
- พระแท่นบรรทม - เตียงนอนอยู่ในพระตำหนัก
- พระยี่ภู่ - เครื่องปลูกพระราชบรรจถรณ์
- พระราชอาสน์ - เก้าอี้พิเศษสำหรับเสด็จออกประทับในงานพระราชพิธีทอดเหนือพระสุจหนี่

- พระที่นั่ง - ที่ประทับพระเจ้าแผ่นดินที่ประดิษฐานด้วยทองคำ หรือ
ถมตะทอง ทอดเหนือพระราชบัลลังก์ หรือ
พระราชยานในการเสด็จพระราชดำเนินโดยขบวน
พระยุพยาตราทางสถลมารค เช่น พระที่นั่ง
พุดตานกาญจจินสหาสน์
- พระเก้าอี้ - ใช้กับพระราชวงศ์ลำดับ 2 ถึงเจ้าฟ้า
- เก้าอี้ที่ประทับ - ใช้กับพระราชวงศ์ทั่วไป

4. หมวกที่อยู่ ใช้กับพระเจ้าแผ่นดิน

คำสามัญ	คำราชาศัพท์
บ้าน	1. พระบรมมหาราชวัง – ที่ประทับของพระเจ้าแผ่นดิน 2. พระราชวัง – ที่ประทับที่มีการประกาศยกขึ้นเป็นพระราชวัง เช่น พระราชวัง บางปะอิน 3. พระราชนิเวศน์ ที่ประทับของพระเจ้าแผ่นดินที่มีได้ยกขึ้นเป็นพระราชวัง เช่น ทักซิณราชนิเวศน์ ภูพานราชนิเวศน์ 4. วัง – ใช้ กับพระราชวงศ์ทั่วไป
เรือน	1. พระที่นั่ง – เรือนหลวงที่สร้างอยู่ในพระบรมมหาราชวัง เช่น พระที่นั่งจักรี มหาปราสาท พระที่นั่งเวษยันต์วิเชียร มหาปราสาท ที่พระราชวังพระนครคีรี เพชรบุรี 2. พระตำหนัก – เรือนหลวงของพระเจ้าแผ่นดินที่สร้างในพระราชฐานที่ประทับ มิได้ยกเป็นพระราชวัง เช่น พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน 3. พลับพลา – ที่ประทับชั่วคราวสำหรับพระเจ้าแผ่นดิน 4. ตำหนัก - ใช้สำหรับราชวงศ์ทั่วไป

5. หมวกทั่วไป ทั้งสามัญนามและอาภรณ์นาม เช่น

คำสามัญ	คำราชาศัพท์	ใช้กับ
การเกี้ยว อุดหนุน	พระบรมราชูปถัมภ์ พระบรมราชินูปถัมภ์ พระราชินูปถัมภ์ พระอุปถัมภ์ พระบรมราชานุเคราะห์	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ พระราชวงศ์ลำดับ 2 พระราชวงศ์ทั่วไป พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

5. หมวดทั่วไป (ต่อ)

คำสามัญ	คำราชาศัพท์	ใช้กับ
การช่วยเหลือ	พระราชานุเคราะห์	สมเด็จพระบรมราชินีนาถและพระราชวงศ์ลำดับ 2
แขกผู้มาเยือนที่ไม่ใช่ภักษัตริย์	พระอนุเคราะห์	พระราชวงศ์ทั่วไป
แขกมาเยือนที่เป็นภักษัตริย์	ราชอาคันตุกะ	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถ
ความคิด	พระราชอาคันตุกะ	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถ
	พระราชดำริ	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวสมเด็จพระบรมราชินีนาถและพระราชวงศ์ลำดับ 2
ความต้องการ	พระดำริ	พระราชวงศ์ทั่วไป
	พระราชประสงค์	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวสมเด็จพระบรมราชินีนาถและพระราชวงศ์ลำดับ 2
ความเห็น	พระประสงค์	พระราชวงศ์ทั่วไป
	พระราชหัตถ์ชนะ	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวสมเด็จพระบรมราชินีนาถและพระราชวงศ์ลำดับ 2
คำตัดสินชี้ขาด	พระบรมราชวินิจฉัย	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
คำถาม	พระราชวินิจฉัย	สมเด็จพระบรมราชินีนาถและพระราชวงศ์ลำดับ 2
คำทักทาย	พระวินิจฉัย	พระราชวงศ์ทั่วไป
	พระราชปจฉา	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
	พระราชปฏิสันถาร	สมเด็จพระบรมราชินีนาถและพระราชวงศ์ลำดับ 2
		พระราชวงศ์ทั่วไป

5. หมวดทั่วไป (ต่อ)

คำสามัญ	คำราชาศัพท์	ใช้กับ
คำพูด	พระราชดำรัส/ พระราชกระแส พระดำรัส รับสั่ง ตรัส	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถและ พระราชวงศ์ลำดับ 2 พระราชวงศ์ชั้นเจ้าฟ้า พระราชวงศ์ทั่วไป
คำสอน	พระบรมราโชวาท พระราโชวาท	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถและ พระราชวงศ์ลำดับ 2
คำสั่ง	พระโอวาท พระบรมราชโองการ พระราชเสาวนีย์ พระราชบัญญัติ พระราชบัญชา พระราชดำรัสสั่ง รับสั่ง	พระราชวงศ์ทั่วไป พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สมเด็จพระสยามบรมราชกุมารี
คำอธิบาย	พระบรมราชาธิบาย พระราชาธิบาย	พระราชวงศ์ทั่วไป พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถและ พระราชวงศ์ลำดับ 2
งานบำเพ็ญกุศล เนื่องในวันเกิด	พระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา บำเพ็ญพระราชกุศลเฉลิมพระ ชนมพรรษา บำเพ็ญพระราชกุศลฉลอง พระชนมายุ	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สมเด็จพระสยามบรมราชกุมารี

5. หมวดทั่วไป (ต่อ)

คำสามัญ	คำราชาศัพท์	ใช้กับ
จดหมาย	พระราชหัตถเลขา ลายพระราชหัตถ์	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถและ พระราชวงศ์ลำดับ 2
จดหมายสำคัญ เกี่ยวกับการ เจริญสัมพันธไมตรี ระหว่างประเทศ/ พระราชวงศ์ ฉัตรขาวเจ็ดชั้น ชื่อ	ลายพระหัตถ์ พระราชสาส์น พระราชหัตถเลขา	พระราชวงศ์ตั้งแต่ชั้นเจ้าฟ้าลงมา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถและ พระราชวงศ์ลำดับ 2
ดาบ(ที่มอบให้แม่ ทัพไปรบ) โต๊ะเสวย ทหารผู้รับใช้ ที่ปูสำหรับเดิน ที่ประทับว่า ราชการ แผ่นดิน โทรเลข	พระมหาเศวตฉัตร พระปรมาภิไธย/พระบรม นามาภิไธย พระนามาภิไธย พระนาม พระแสงอาญาสิทธิ์ พระสุพรรณภาชน์ มหาดเล็ก ลาดพระบาท พระราชบัลลังก์ พระราชโทรเลข พระโทรเลข พระหัตถ์บัญชา พระสุพรรณบัฏ พระบรมฉายาลักษณ์ พระฉายาลักษณ์	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถและ พระราชวงศ์ลำดับ 2 พระราชวงศ์ทั่วไป พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ถึงพระราชวงศ์ลำดับ 2 เจ้าฟ้าถึงพระองค์เจ้าลูกหลวง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชวงศ์

5. หมวดทั่วไป (ต่อ)

คำสามัญ	คำราชาศัพท์	ใช้กับ
ภาพที่ทรงเขียน ภาพที่ทรงถ่าย	ภาพฝีพระหัตถ์ ภาพฝีพระหัตถ์ ทรงถ่าย	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ภาพเหมือน (ภาพวาด) รูปปั้น	พระบรมฉายาภิสิทธิ์ พระบรมรูป พระรูป	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชวงศ์ทั่วไป
วันเกิด	วันพระบรมราชสมภพ วันพระราชสมภพ	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ และพระราชวงศ์ลำดับ 2
วาระครองราชย์ 25 ปี	วันประสูติ รัชดาภิเษก กาญจนาภิเษก	พระราชวงศ์ทั่วไป พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
วาระครองราชย์ 50 ปี อายุ.....ปี	พระชนมพรรษา.... พรรษา พระชนมายุ.....พรรษา พระชันษา.....ปี	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ และพระราชวงศ์ลำดับ 2 พระราชวงศ์ทั่วไป

การใช้คำนามคำราชาศัพท์กับ พระราชวงศ์ที่ทรงฐานันดรศักดิ์เป็นพระวรวงศ์เธอ พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ ใช้ พระนำหน้าคำ เช่น พระโอรส พระหทัย พระพักตร์... ถ้าเป็นชั้นหม่อมเจ้า ไม่ต้องมี “พระ” นำหน้าคำศัพท์ ใช้เฉพาะคำศัพท์เฉยๆ เช่น โอรส หทัย พักตร์... ตัวอย่าง

- พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้า... ประชวรพระหทัยสิ้นพระชนม์ พระราชทาน
น้ำสรงพระศพที่วัด...

- หม่อมเจ้า... ประชวรโรคหทัยถึงชีพิตักษัย พระราชทานน้ำสรงที่วัด...

สรุปได้ว่า คำนามคำราชาศัพท์ที่เป็น คำนามชื่อทั่วไปของคน สัตว์ และสิ่งของ และ
อาการทั่วไปสำหรับพระมหากษัตริย์ เจ้านาย

1.4.2 คำสรรพนามราชาศัพท์

อุปกิตติลปसार (2531: 173 – 175) คำสรรพนามคำราชาศัพท์ที่ใช้ต่างจากคำสามัญ คือ บุรุษสรรพนาม ส่วนสรรพนามอื่นๆ ไม่มีข้อกำหนดเฉพาะ การใช้บุรุษสรรพนามมีข้อกำหนด โดยแยกตามบุรุษ ดังนี้

บุรุษที่ 1

บุรุษที่ 1	ผู้ใช้	ใช้กับ
ข้าพระพุทธเจ้า	บุคคลทั่วไป	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมราชินี สมเด็จพระราชชนนี สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช (สมเด็จพระยุพราช) สมเด็จพระสยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าฟ้า พระบรมวงศ์เธอ ชั้นพระองค์เจ้า สมเด็จพระสังฆราชเจ้า
เกล้ากระหม่อม	บุคคลทั่วไป	พระเจ้าวรวงศ์เธอที่มีได้ทรงกรม พระวรวงศ์เธอที่ทรงกรม สมเด็จพระสังฆราช
กระหม่อม หม่อมฉัน	บุคคลทั่วไป	พระอนุวงศ์ชั้นพระวรวงศ์เธอที่มีได้ทรงกรม พระอนุวงศ์ชั้นหม่อมเจ้า
อาตมาภาพ	พระสงฆ์	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว บุคคลทั่วไป
เกล้ากระหม่อม	บุคคลทั่วไป	สมเด็จพระเจ้าพระยา เจ้าพระยา พระยา พระราชาคณะ

บุรุษที่ 2

บุรุษที่ 2	ผู้ใช้	ใช้กับ
ใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท	เจ้านาย	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ใต้ฝ่าละอองพระบาท	บุคคลทั่วไป	สมเด็จพระบรมราชินีนาถ
ใต้ฝ่าละอองพระบาท	เจ้านาย	พระบรมราชินี ราชชนนี
ใต้ฝ่าพระบาท	บุคคลทั่วไป	สมเด็จพระยุพราช สมเด็จพระสยามบรมราชกุมารี
ฝ่าพระบาท	บุคคลทั่วไป	สมเด็จพระเจ้าฟ้า พระบรมวงศ์เธอชั้นพระองค์เจ้า สมเด็จพระสังฆราชเจ้า พระเจ้าวรวงศ์เธอทมิได้ทรงกรม พระอนุวงศ์ชั้นพระวรวงศ์เธอที่ทรงกรม สมเด็จพระสังฆราช
สมเด็จพระบรมบพิตรราชสมภารเจ้ามหาดพิตร	พระสงฆ์	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ใต้กรุณาเจ้า	บุคคลทั่วไป	สมเด็จพระเจ้าพระยา
ใต้เท้ากรุณา	บุคคลทั่วไป	เจ้าพระยา ขุนนางชั้นสูง
ใต้เท้า	บุคคลทั่วไป	พระราชอาคันตุกะชั้นผู้ใหญ่
พระคุณเจ้า	บุคคลทั่วไป	ขุนนางผู้ใหญ่ พระภิกษุที่นับถือ
พระคุณท่าน	บุคคลทั่วไป	พระสงฆ์ผู้ทรงสมณศักดิ์
พระเดชพระคุณ	บุคคลทั่วไป	พระสงฆ์ชั้นพระราชอาคันตุกะ
พระองค์	เจ้านาย	เจ้านายหรือพระภิกษุที่นับถือ
	บุคคลทั่วไป	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ล้นเกล้าล้นกระหม่อม	เจ้านาย	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
	บุคคลทั่วไป	พระบรมวงศานุวงศ์ชั้นสูง
ทูลกระหม่อม	เจ้านาย	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
	บุคคลทั่วไป	พระบรมวงศานุวงศ์ชั้นสูง
ท่าน	เจ้านาย	พระบรมวงศ์เธอ ชั้นสมเด็จพระเจ้าฟ้า
	บุคคลทั่วไป	เจ้านาย พระสงฆ์ ขุนนาง
	บุคคลทั่วไป	ผู้ใหญ่ที่นับถือ

สรุปได้ว่า คำสรรพนามคำราชาศัพท์ที่ใช้แทนชื่อ นามหรือข้อความที่กล่าวมาแล้ว เพื่อไม่ต้องลงชื่อกล่าวนามหรือข้อความนั้นซ้ำอีก

1.4.3 คำกริยาคำราชาศัพท์

อุปกิตติลปसार (2531: 176 – 180) คำกริยาราชศัพท์จะใช้ตามประเภทของบุคคล จำแนกได้ ดังนี้

1. กริยาราชศัพท์ที่เป็นราชศัพท์สำเร็จรูป คำเหล่านี้นำไปใช้ในประโยคได้ทันทีโดยไม่ต้องปรุงแต่งคำ มีดังนี้

กริยาราชศัพท์	คำสามัญ
กริ้ว	โกรธ
ดำรัส ตรัส	พูด
ทอดพระเนตร	ดู เห็น มอง
บรรทม	นอน
ประจวร	ป่วย
ประทับ	ยืน นั่ง
ประทาน	ให้
โปรด	รัก ชอบ
สรง	อาบ ล้าง
เสด็จ	ไป
สুবิน	ฝัน
เสวย	รับประทาน

2. กริยาราชศัพท์ที่เกิดจากการสร้างคำ มีดังนี้

2.1 ใช้ “ทรง” นำหน้ากริยาสามัญ ทำให้เป็นกริยาราชศัพท์ เช่น

ทรงกล่าว	ทรงขว้าง
ทรงชี้แจง	ทรงชูปเลียง
ทรงใช้	ทรงถือ
ทรงเปิด	ทรงฟัง
ทรงยิง	ทรงริเริ่ม
ทรงวาง	ทรงศึกษา
ทรงส่งเสริม	ทรงแสดงตัวอย่าง

2.2 ใช้ “ทรง” นำหน้าคำนามสามัญ ทำให้เป็นกริยาราชศัพท์

เช่น

ทรงกีฬา	ทรงช้าง
ทรงดนตรี	ทรงตะกร้อ
ทรงธรรม	ทรงบาตร
ทรงปืน	ทรงเป็ยโน
ทรงม้า	ทรงเรือใบ
ทรงศีล	ทรงสกี

2.3 ใช้ “ทรง” นำหน้าคำนามราชศัพท์ ทำให้เป็นกริยาราชศัพท์

เช่น

นามราชศัพท์	กริยาราชศัพท์	คำสามัญ
พระอักษร	ทรงพระอักษร	อ่าน เขียน เรียนหนังสือ
พระสุบิน	ทรงพระสุบิน	ฝัน
พระเมตตา	ทรงพระเมตตา	มีเมตตา
พระกรุณา	ทรงพระกรุณา	มีกรุณา
พระพิโรธ	ทรงพระพิโรธ	โกรธ
พระครรรภ์	ทรงพระครรรภ์	มีครรรภ์
พระสรวล	ทรงพระสรวล	หัวเราะ
พระประชวร	ทรงพระประชวร	ป่วย
พระราชดำริ	ทรงพระราชดำริ	คิด
พระบึงคนหนัก	ทรงพระบึงคนหนัก	ถ้ำอยู่จากระ

2.4 ใช้ “เสด็จ” นำหน้าคำสามัญหรือคำราชศัพท์ เช่น

เสด็จกลับ	เสด็จขึ้น
เสด็จเข้า	เสด็จออก
เสด็จไป	เสด็จมา
เสด็จลง	เสด็จประทับ
เสด็จประพาส	เสด็จพระราชดำเนิน

3. กิริยาราชศัพท์ที่ใช้ตามลำดับชั้น คือ จะมีคำใช้แตกต่างกันไปตามลำดับชั้นของบุคคล เช่น

3.1 คำกริยาที่มีความหมายว่า “เกิด”

ระดับบุคคล	ราชศัพท์
พระเจ้าแผ่นดิน พระราชวงศ์ลำดับ 2 พระราชวงศ์ทั่วไป บุคคลทั่วไป	เสด็จพระราชสมภพ สมภพ ประสูติ เกิด ชาะตะ

3.2 คำกริยาที่มีความหมายว่า “ตาย”

ระดับบุคคล	ราชศัพท์
พระเจ้าแผ่นดิน พระราชินี พระราชวงศ์ลำดับ 2 สมเด็จพระเจ้าฟ้า พระราชวงศ์ทั่วไป สมเด็จพระสังฆราช หม่อมเจ้า สมเด็จพระเจ้าพระยา เจ้าประเทศ ราช เจ้าพระยา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ประธานสภา พระยา ข้าราชการชั้นพิเศษหรือ เทียบเท่า พระสงฆ์ สุภาพชน ช่าง ม้า	สวรรคต ทิวงคต สิ้นพระชนม์ สิ้นชีพิตักษัย ถึงชีพิตักษัย พิราลัย ถึงแก่พิราลัย ถึงแก่อสัญกรรม ถึงแก่อนิจกรรม มรณภาพ ถึงแก่กรรม ล้ม

4. กริยาราชศัพท์ที่เป็นอาภัพกริยาของพระมหากษัตริย์ และพระบรมราชินี ซึ่งจัดเป็นกริยาวลี มักมีคำว่า “มี ทรง เสด็จ” นำหน้าคำ หรือกลุ่มคำที่เป็นคำสามัญหรือนามราชศัพท์ หรือมีกริยาราชศัพท์นำหน้านามราชศัพท์ หรือกริยาสามัญนำหน้านามราชศัพท์

กริยาราชศัพท์	คำสามัญ
มีพระบรมราชโองการ	ออกคำสั่ง (พระมหากษัตริย์)
มีพระราชเสาวนีย์	ออกคำสั่ง (พระราชินี)
มีพระราชกระแสรับสั่งให้หา	เรียก
มีพระราชหฤทัยระลึกถึง	คิดถึง
มีพระราชปจณา	ถาม
มีพระราชดำรัส	พูด
มีพระราชปฏิสันถาร	ทักทาย
มีพระประสูติกาล	คลอดลูก
ทรงลงพระปรมาภิไธย	ลงชื่อ (พระมหากษัตริย์)
ทรงลงพระนามาภิไธย	ลงชื่อ (พระราชินี)
ทรงหลังทักษิโณทก	กรวดน้ำ
ทรงหลั่งน้ำพระมหาสังข์	หลั่งน้ำสังข์
ทรงบำเพ็ญพระมหากุศล	ทำบุญ
ทรงสดับพระธรรมเทศนา	ฟังเทศน์
ทรงฉีดพระเกศา	ฉีดสเปรย์ผม
ทรงแต่งพระเกศา	เชঁทผม
ทรงชุบพระองค์ลง	ผอม
ทรงจำเริญพระองค์ขึ้น	อ้วน
ทรงพระราชดำเนิน	เดิน
ทรงพระราชนิพนธ์	แต่งหนังสือ
ทรงพระสุหร่าย	ประพรมน้ำมนต์
ทรงพระโสมมวน	สูบบุหรี่
ทรงพระสุคนธ์	ใช้น้ำหอม
ทรงพระสำอาง	ใช้เครื่องหอม
ทรงพระปิตาสะ	จาม
ทรงพระกรรสะ	ไอ
ทรงพระอุเทกะ	เรอ

4. กิริยาราชศัพท์ที่เป็นอาภัพกิริยาของพระมหากษัตริย์ และพระบรมราชินี (ต่อ)

กิริยาราชศัพท์	คำสามัญ
ทรงพระประชวรพระโรคหัว	ป่วยเป็นไข้หัว
ทรงพระประชวรพระโรควิกะพิการ	ป่วยเป็นโรคไตพิการ
ทรงพระประชวรพระโรคยักษะแข็ง	ป่วยเป็นโรคตับแข็ง
ทรงพระปรีชาสามารถ	มีความสามารถ
ทรงพระอักษร	เขียน อ่านหนังสือ
ทรงพระเครื่องใหญ่	ตัดผม
ทรงพระครรภ์	ตั้งครรภ์
ทรงพระเยาว์	ยังเป็นเด็ก
ทรงพระชรา	แก่ตัวลง
ทรงพระโทมัส	เสียใจ
ทรงพระโสมนัส	ดีใจ
ทรงพระกันแสง	ร้องไห้
ทรงพระสนับเพลา	สวมกางเกง
ทรงฉลองพระองค์ครุย	สวมเสื้อครุย
เสด็จเข้าที่บรรทม	ไปนอน
เสด็จพระราชดำเนิน	ไป
เสด็จแปรพระราชฐาน	ไปพักผ่อน
เสด็จประพาส	ไปเที่ยว
เสด็จนิวัต	กลับ
ประชวรพระยอด	เป็นฝี
ประชวรพระวาโย	เป็นลม
สรงพระพักตร์	ล้างหน้า
แย้มพระโอษฐ์	ยิ้ม
เยื่อนพระโอษฐ์	จะพูดแล้วนิ่งเสีย
ทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท	รู้

5. คำกริยาของบุคคลสามัญที่ใช้กับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ เช่น

คำสามัญ	กริยาราชศัพท์
กันร่วมให้	ถวายพระกลด ถวายอยู่งานพระกลด
ขอ	ขอพระราชทาน
ขอโทษ	ไม่ควรจะกราบบังคมทูลพระกรุณา
ขออนุญาต	ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต ขอพระราชทานพระราชนุญาต
ขอโอกาส	ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาส ขอพระราชทานพระราชวโรกาส
เข้าพบ	เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท
เข้าเฝ้ารับใช้	ถวายอยู่งาน
คำนับ	ถวายคำนับ
จัดตั้งของกิน	ตั้งเครื่อง
เชิญไป	เชิญเสด็จ
ต้อนรับ	รับเสด็จ
ทำบุญร่วม	โดยเสด็จพระราชกุศล
ถือ ยก นำไป	เชิญ
นำตรวจแถว	นำเสด็จตรวจแถวกองเกียรติยศ
ไปดู	เฝ้าชมบารมี
ไปด้วย	ตามเสด็จ
ไปพบ ไปหา	เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท
พัดให้	ถวายอยู่งานพัด
ยกย่อง	ยกพระเกียรติ
ยื่นหนังสือเป็นชุด	ถวายสาส์นตราตั้ง
ร้องเรียน	ถวายฎีกา
รำอวยพร	รำถวายพระพร
ลา	กราบถวายบังคมลา
แสดงให้ดู	แสดงหน้าที่นั่ง แสดงเฉพาะพระพักตร์
ให้ของเล็ก	ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย
ให้ของใหญ่	น้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวาย
ให้ความคุ้มครอง	ถวายอารักขา
เอน้ำดื่มไปวาง	ทอดพระสุธารส

สรุปได้ว่า คำกริยาเป็นการกระทำมีทั้งคำกริยาที่สำเร็จรูปกับคำกริยาที่เกิดจากการสร้างคำโดยใช้ทรงนำหน้ากริยาสามัญ

1.4.4 คำวิเศษณ์คำราชาศัพท์

อุปกิตศิลปสาร (2531: 181) คำวิเศษณ์คำราชาศัพท์ที่แตกต่างจากคำวิเศษณ์ทั่วไปคือคำขานรับหรือคำรับหรือประดิษฐานวิเศษณ์ ซึ่งต้องใช้ตามลำดับชั้นของบุคคล และผู้ใช้เพศชายและเพศหญิงจะใช้คำต่างกัน ดังนี้

ระดับบุคคล	วิเศษณ์ราชาศัพท์	
	เพศชายใช้	เพศหญิงใช้
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	พระพุทธเจ้าข้า	เพคะ
สมเด็จพระบรมราชินีนาถ	(พระพุทธเจ้าข้าขอรับ	(เพคะ ไส้เกล้าใส่
สมเด็จพระบรมราชชนนี สมเด็จพระยุพราช	ใส่เกล้าใส่กระหม่อม)	กระหม่อม)
สมเด็จพระสยามบรมราชกุมารี		
สมเด็จพระสยามราชกุมารี		
สมเด็จพระเจ้าฟ้า พระบรมวงศ์เธอพระองค์เจ้า	พะย่ะค่ะ	เพคะกระหม่อม
พระเจ้าบรมวงศ์เธอพระองค์เจ้า	ขอรับกระหม่อม	เพคะ
ถึงหม่อมเจ้า	กระหม่อม	
ขุนนาง พระภิกษุ	ขอรับกระหม่อม	เจ้าข้า เจ้าชา
สุภาพชน พระภิกษุ	ขอรับ ครับ	ค่ะ

สรุปได้ว่า เป็นการใช้คำขานรับ หรือคำรับของบุคคลธรรมดาระหว่างเพศหญิง และเพศชายจะใช้คำขานรับแตกต่างกัน

1.5 คำราชาศัพท์ที่ใช้กับพระสงฆ์

ผะอบ โปษกฤษณะ (2526: 176 – 179) พระสงฆ์เป็นบุคคลประเภทหนึ่งที่มีถ้อยคำใช้โดยเฉพาะ และใช้ตามลำดับสมณศักดิ์

1.5.1 ลำดับสมณศักดิ์ สมณศักดิ์มี 8 ระดับ ดังนี้

1.5.1.1 สกกลมหาสังฆปริณายก เป็นตำแหน่งสมเด็จพระสังฆราช มี 2 ระดับ

1.5.1.1 สมเด็จพระสังฆราชเจ้า หมายถึง สมเด็จพระสังฆราชที่เป็นพระราชวงศ์ตั้งแต่ชั้นหม่อมเจ้าขึ้นไป จะใช้ราชาศัพท์เทียบเท่าพระองค์ ชั้นพระเจ้า วรวงศ์เธอ เช่น พระเจ้าวรวงศ์เธอกรมหลวงชินวราวุฒินันท์

1.5.1.2 สมเด็จพระสังฆราช หมายถึง สมเด็จพระสังฆราชที่เป็นสามัญชนใช้ราชาศัพท์เทียบเท่าพระองค์เจ้า ชั้นพระเจ้าวรวงศ์เธอ เช่น สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ

1.5.1.2 มหาสังฆนายก เป็นสมณศักดิ์ชั้นสุพรรณบัฏ เรียกว่า สมเด็จพระราชาคณะ มี 6 ตำแหน่ง ใช้ราชาศัพท์เท่ากับขุนนาง ชั้นสมเด็จพระเจ้าพระยา

1.5.1.2.1 สมเด็จพระพุทธิโชษาจารย์

1.5.1.2.2 สมเด็จพระญาณสังวร

1.5.1.2.3 สมเด็จพระพุฒาจารย์

1.5.1.2.4 สมเด็จพระธีรญาณมุนี

1.5.1.2.5 สมเด็จพระมหาวิรวงศ์

1.5.1.2.6 สมเด็จพระวันรัต

1.5.1.3 สังฆนายก เป็นสมณศักดิ์ชั้นหิรัญบัฏ เรียกว่า รองสมเด็จพระราชาคณะมี 12 ตำแหน่ง ใช้ราชาศัพท์เทียบเท่าขุนนางชั้นสมเด็จพระเจ้าพระยา และศัพท์สำหรับพระภิกษุทั่วไป

1.5.1.3.1 พระพิมลธรรม

1.5.1.3.2 พระสาสนโสภณ

1.5.1.3.3 พระพรหมคุณาภรณ์

1.5.1.3.4 พระญาณวโรดม

1.5.1.3.5 พระธรรมปัญญาวงศ์

1.5.1.3.6 พระธรรมวโรดม

1.5.1.3.7 พระวิสุทธาธิบดี

1.5.1.3.8 พระพุทธวงศ์มุนี

1.5.1.3.9 พระพรหมมุนี

1.5.1.3.10 พระธรรมปัญญาจารย์

1.5.1.3.11 พระวิสุทธีวงศาจารย์

1.5.1.3.12 พระพุทธพจนวราภรณ์

1.5.1.4 พระราชาคณะชั้นธรรม จะมีคำ “ธรรม” นำหน้าชื่อ พระธรรมโกศาจารย์ พระธรรมคุณาภรณ์ เป็นต้น

1.5.1.5 พระราชาคณะชั้นเทพ จะมีคำ “เทพ” นำหน้าชื่อ เช่น พระเทพวิสุทธิเมธี พระเทพโสภณ

1.5.1.6 พระราชาคณะชั้นราช จะมีคำ “ราช” นำหน้าชื่อ เช่น พระราชวรมุนี พระราช-นันทมุนี เป็นต้น

1.5.1.7 พระราชาคณะชั้นสามัญ เช่น พระสุธีวราภรณ์ พระอมรสุนฺธิ เป็นต้น

1.5.1.8 พระครู เป็นสมณศักดิ์รองมาจากพระราชาคณะชั้นสามัญ เช่น พระครูสุนทรโฆสิต พระครูวิจิตรโกษา เป็นต้น

1.5.2 คำราชาศัพท์ที่ใช้กับพระสังฆราช

คำสามัญ	ราชาศัพท์
กิน	เสวย
โกนผม	ปลงพระเกษา
โกนหนวด	ปลงพระมัสสุ
ขอ	ขอประทาน
ขอให้	ขอประทาน
ขออนุญาต	ขอประทานพระอนุญาต
คำสั่ง	พระบัญชา
คำสอน	พระโอวาท
จดหมาย	ลายพระหัตถ์
ตาย	สิ้นพระชนม์
แต่งตัว	ทรงจีวร ทรงสบง
ธรรมเนียม	พระแทน
นิมนต์ไป	กราบทูล เชิญเสด็จไป
นอน	บรรทม
บอก	ถวายพระพร
ป่วย	ประชวร
พูด	ดำรัส ตรัส รัสสั่ง
รับเชิญ	ทรงรับนิมนต์
รู้	ทรงทราบ
ลา	กราบทูลลา
ให้	ประทาน

1.5.3 คำราชาศัพท์ที่ใช้กับพระสงฆ์

สามัญ	ราชาศัพท์
กิน	ฉัน
กินข้าว	ฉันภัตตาหาร
กินยา	ฉันยา
โกนผม	ปลงผม
โกนหนวด	ปลงหนวด
ขอให้	ขอถวาย
ขอให้กระทำ	อาราธนา
ของถวาย	ไทยธรรม ไทยทาน
คำขึ้นต้นจดหมาย	
ชมราวาสถึงพระสงฆ์	กราบเรียน ขอนมัสการมายัง
พระสงฆ์ถึงขุนนางชั้นสูง	ขอเจริญพร เจริญพระมายัง
พระสงฆ์ถึงพระมหากษัตริย์	ขอถวายพระพร
คำรับ	
ผู้ชายใช้กับพระสงฆ์	ขอรับ ขอรับผม ครับผม
ผู้หญิงใช้กับพระสงฆ์	เจ้าข้า เจ้าคะ
เงิน	ปัจจัย
จดหมาย	ลิขิต
แจ้งความผิดให้ทราบ	ปลงอาบัติ
แจ้งให้สงฆ์ทราบ	เผด็จสงฆ์
เจ้าอาวาส	สมภาร
เชิญ	นิมนต์
ชกย้อมผ้า	สุผ้า
ตาย	ถึงแก่มรณภาพ
แต่งตัว	ห่มจีวร ครองผ้า
ถวายวัตถุสิ่งของ	ประเคน
ที่นั่ง	เสนาสนะ
ที่อยู่	กุฏิ
นอน	จำวัด

1.5.3 คำราชาศัพท์ที่ใช้กับพระสงฆ์

สามัญ	ราชาศัพท์
บอก (พระสงฆ์ใช้กับ พระมหากษัตริย์ เจ้านาย พระราชอาคัน พระสงฆ์ ใช้กับขุนนาง บวชเป็นเณร บิดา มารดา ญาติ ป่วย ไปถ่ายอุจจาระ พระมหากษัตริย์	ถวายพระพร เจริญพร บรรพชา โยม อาพาธ ไปถ่าน สมเด็จพระบรมพิตรพระราชสมภารเจ้า บพิตรพระราชสมภาร
พูดกับพระเจ้าแผ่นดิน ยารักษาโรค รับของใส่บาตร รับเชิญ ลาพระมหากษัตริย์ ลาสิกจากพระ เลี้ยงพระ สรรพนามบุรุษที่ 1 สวดมนต์ สวดพระพุทธรูป สวดปกรณ์ สวดมนต์อวยพรพระมหากษัตริย์ อาบน้ำ	ถวายพระพร คิลานเภสัช บิณฑบาต รับนิมนต์ ถวายพระพรลา ลาสิกขา อังคาส อาตมา อาตมาภาพ ทำวัตร เจริญพระพุทธรูป บังสกุล ถวายอดิเรก สร่งน้ำ

สรุปได้ว่า คำราชาศัพท์ที่ใช้กับพระสงฆ์ เป็นคำที่ใช้แตกต่างจากพระมหากษัตริย์ และบุคคลธรรมดาเพราะพระสงฆ์เป็นสิ่งที่ทุกคนให้ความเคารพนับถือ

1.6 คำสุภาพ

ไพโรจน์ อยู่มณฑะเชียร (2536: 82 – 85) คำสุภาพ หมายถึง คำสามัญที่นำมาใช้ในภาษาไทยให้สุภาพเรียบร้อย เป็นที่ยอมรับของสังคม คำสุภาพเป็นส่วนหนึ่งของราชาศัพท์ แต่ไม่มีข้อกำหนดในการใช้เป็นระเบียบแบบแผนเหมือนคำราชาศัพท์

1.6.1 การจำแนกคำสุภาพ

1.6.1.1 คำเรียกเครื่องญาติ ได้แก่ บิดา มารดา สามี ภรรยา บุตร ธิดา บุตรี

1.6.1.2 คำที่เกี่ยวกับร่างกาย ได้แก่ ศรีษะ เท้า โลहित ครรภ์ อัฐิ อังคาร
อุจจาระ ปัสสาวะ

1.6.1.3 คำเกี่ยวกับเครื่องใช้ และกิริยาของพระสงฆ์

กุฏิ - ที่อยู่

ถาน - ส้วม

ปัจจัย - เงิน

ไทยธรรม - ของถวาย

จังหัน - อาหาร

ฉัน - กิน

จำวัด - นอน

ถึงแก่ภรรณภาพ - ตาย

จงกรม - เดินไปเดินมา

1.6.1.4 คำเรียกสัตว์และสิ่งที่ไม่มีชีวิต เช่น โค กระบือ สุนัข สุนัข เพลิง
สุรา ภาพยนตร์

1.6.2 การใช้คำสุภาพ

กฎเกณฑ์การใช้คำสุภาพไม่ได้กำหนดตายตัวตัวอย่างคำราชาศัพท์เท่าที่กำหนดมี ดังนี้

1.6.2.1 เปลี่ยนถ้อยคำที่ใช้ได้กลางๆ ให้เป็นคำสุภาพ เช่น

คำสามัญ	คำสุภาพ
เรียกหา	ให้หา
บอกให้รู้	เรียน
ไม่รู้	ไม่ทราบ
ไม่ใช่	มิได้
ลูก	ผล
ลูก ไบ	ฟอง (ไข่)
กิน	รับประทาน

1.6.2.2 ไม่ใช้คำอุทานที่ไม่สุภาพ เช่น หือ โว้ย วะ

1.6.2.3 ไม่ใช้คำหยาบ เช่น อ้าย อี ชี เยี้ยว

- อ้าย เช่น อ้ายนั้น อ้ายนี้ ใช้ สิ่งนั้น สิ่งนี้

- อี ใช้ นาง แทน อีเลี้ยง ใช้ว่า นางเลี้ยง อีเห็น ใช้ นางเห็น อีแอน

ใช้ นางแอน บางทีก็ตัด อี ออก เช่น อีกา อีแรง ใช้ว่า กา แรง

1.6.2.4 ไม่ใช้คำที่มีความหมายไปในทางหยาบคาย เช่น ไม่ใช้ ปลาช่อน

สาวกะปือ

1.6.2.5 ไม่ใช้คำผวน เช่น ผักบุง ใช้ว่า ผักทอดยอด ถั่วอก ใช้ ถั่ว

เพาะ เป็นต้น

ตัวอย่าง คำสุภาพ ทั้งที่ใช้สำหรับกราบบังคมทูลและใช้ในภาษาเขียน

หนังสือ

คำสามัญ	คำสุภาพ
กล้วยไข่	กล้วยปลือกบาง
กล้วยบวชชี	นารีจำศีล
กะปิ	เยื่อเคย
เกิดอุบัติเหตุ	ประสบอุบัติเหตุ
ขนมขี้หนู	ขนมทราย
ขนมจิ้น	ขนมเส้น
ขนมตาล	ขนมทองฟู
ขนมเทียน	ขนมบัวสาว
ขนมใส่ไส้	ขนมสอดไส้
ขี้กลาก	โรคกลาก
ขี้ควาย	มูลกระบือ
ขี้ดิน	มูลดิน
ขี้บู่หรี	ถ้ำบู่หรี
ขี้ผึ้ง	สีผึ้ง
ขี้เรื้อน	โรคเรื้อน
ควาย	กระบือ
เจ็ดอย่าง	เจ็ดประการ
ข้างหนึ่งตัว	ข้างหนึ่งเชือก
ดอกขี้เหล็ก	ดอกเหล็ก
ดอกช่อนชู	ดอกช่อนกลืน

ตัวอย่าง คำสุภาพ (ต่อ)

คำสามัญ	คำสุภาพ
ดอกนมแมว	ดอกถันวิฬาร์
ดอกมะลิ	ดอกมัลลิกา
ดอกไม้	ผกา
ดอกยี่หุบ	ดอกมณฑาทิชา
ตกปลา	วางเบ็ด
เต่า	จิตรจูล
ต้นตำแย	ต้นอเนกคุณ
ต้นเถานมช้าง	ต้นเถาถันหัตถินี
ต้นทองหลวง	ต้นปาริชาติ
ต้นพุงดอ	ต้นหนามรอบข้อ
ตากแดด	ผึ่งแดด
ตื่น	ทำ
ตีอวน	วางอวน
ถั่วอก	ถั่วพะาะ
ถั่วดำแกงบวด	จรกลางสรง
เถาตุตหุมตุตหมา	เถากระพังโหม
เถาย่านาง	เถาวัลย์เขียว
เถาหมาน้อย	เถามุ่ย
เถาหัวลิง	เถาศรีชะวานร
น้ำท่วม	อุทกภัย
ที่หก	ครบก
บางซีหน	บางซีโฟน
บางอีร้า	บางนางร้า
ปลิง	ซัลลูกา
ปลาร้า	ปลามัจฉะ
ปลาลิ้นหมา	ปลาลิ้นสุนัข
ปลาสด	ปลาใบไม้
ปลาไหล	ปลายาว
แปดตัว	สี่คู่
ผักกระเจต	ผักรุ้นอน

ตัวอย่าง คำสุภาพ (ต่อ)

คำสามัญ	คำสุภาพ
ผักตบ	ผักสามหาว
ผักบุง	ผักทอดยอด
ผักปลาบ	ผักไห่
ผักปอด	ผักบับผาสะ
ผักอีริน	ผักนางริน
พริกขี้หนู	พริกเม็ดเล็ก
พื้กทอง	พื้กเหลือง
แมว	วิพาร วิพาร์
มะเขือกะห่า	มะเขือเผา
ม้า 3 ตัว	ม้า 3 ม้า
เรือบิน	เครื่องบิน
โรคห่า	กาฬโรค
ลิง	วานร
ลูกขี้กา	ผลมูลกา
ลูกตะลิงปลิง	ผลมูลละมั่ง
ลูกแตงโม	ผลอุลิต
ลูกไม้	ผลไม้
วัว	โค
สัตว์ตกลูก	สัตว์ออกลูก
สัตว์ออกไข่	สัตว์วางไข่
สากกระบือ	ไม้ตีพริก
ใส่เดือน	รากดิน
หมอต้าแย	หมอมดุงครรรภ์
หมา	สุนัข
หมู	สุกร
หัวปลี	ปลีกล้วย
หัวสิ่งมีชีวิต	ศรีษะ
เห็ดโคน	เห็ดปลวก
ออกลูก	คลอดบุตร
อีแก้ง	นางแก้ง

ตัวอย่าง คำสุภาพ (ต่อ)

คำสามัญ	คำสุภาพ
อีแรง	นางแรง
อีเล็ง	นางเล็ง
อีเห็น	นางเห็น

คำสุภาพอีกคำหนึ่งคือคำที่คำสามัญใช้ “ใส่” นำหน้า มีข้อกำหนดว่า ให้ใช้ “ใส่” นำหน้าได้เฉพาะคำที่เป็นนามธรรม เช่น “ใส่จริต ใส่ใจ ใส่ความ ใส่โทษ...” ส่วนคำที่เป็นรูปธรรมใช้ “ใส่” นำหน้าไม่ได้ จึงต้องใช้คำอื่นที่เหมาะสม ดังนี้

คำสามัญ	คำสุภาพ
ใส่กรง	ขังกรง
ใส่ทางเกว	สวมทางเกว
ใส่กระบุง	ไว้ในกระบุง
ใส่กระสุนปืน	บรรจุกระสุนปืน
ใส่กุญแจ ใส่กลอน	ล็อกกุญแจ ล็อกกลอน
ใส่กำไล	สวมกำไล
ใส่คลัง	ขึ้นคลัง ส่งคลัง เข้าคลัง เก็บในคลัง
ใส่คุก	จำคุก ขังคุก เข้าคุก ส่งคุก
ใส่ช้าง ใส่เกวียน	มาก – บรรทุกช้าง บรรทุกเกวียน น้อย – ขึ้นช้าง ขึ้นเกวียน
ใส่โซ่ ใส่ตรวน	จำโซ่ จำตรวน
ใส่ชื้อ ใส่คา ใส่ตุ้ม	จำชื้อ จำคา ขัดตุ้ม ขัดกระตุ้ม
ใส่ตาราง	ขังตาราง
ใส่ตุ้ม	ขังตุ้ม
ใส่ปิ่น	ปักปิ่น
ใส่ยา	ทายา ปิดยา พอกยา
ใส่ยั้ง ใส่ฉาง	ขึ้นยั้ง ขึ้นฉาง
ใส่เรือ ใส่รถ	มาก – บรรทุกเรือ บรรทุกรถ น้อย – ไว้ในเรือ ไว้ในรถ

คำสามัญ	คำสุภาพ
ใส่เกล้า	ขังเกล้า
ใส่เสื่อ	สวมเสื่อ
ใส่หมวก	สวมหมวก
ใส่หมุด	หมุดแฉ่ง – สอดหมุด
	หมุดตริง – ตริงหมุด ขัดหมุด
ใส่หม้อ ใส่ขวด ใส่ไห	กรอกหม้อ กรอกขวด กรอกไห

สรุปได้ว่า คำราชาศัพท์เป็นวัฒนธรรมการใช้ภาษาที่มีใช้มาตั้งแต่สมัยสุโขทัยและได้ประกาศใช้เป็นทางราชการในสมัยอยุธยาตอนต้น ราชาศัพท์เป็นคำที่กำหนดขึ้นใช้ตามระดับชั้นของบุคคล คือ พระมหากษัตริย์ พระบรมวงศานุวงศ์ พระภิกษุ ข้าราชการและสุภาพชนทั่วไป คำราชาศัพท์จำแนกเป็น คำนาม สรรพนาม กริยา และวิเศษณ์ เช่นเดียวกับคำสามัญทั่วไป ส่วนคำสุภาพเป็นคำที่เกี่ยวข้องกับคำราชาศัพท์เป็นส่วนหนึ่งของคำราชาศัพท์ เพียงแต่กำหนดว่าไม่เป็นคำหยาบหรือคำที่มีความหมายในทางหยาบ ซึ่งนับเป็นวัฒนธรรมการใช้ภาษาที่แสดงถึงความเจริญงอกงามของภาษาอย่างหนึ่ง

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกทักษะ

2.1 ความหมายและความสำคัญของแบบฝึก

ความหมายของแบบฝึก

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2525 (2525: 483) ได้ให้ความหมายของการฝึกไว้ว่าหมายถึง แบบตัวอย่าง ปัญหา หรือ คำสั่งที่ตั้งขึ้นเพื่อให้นักเรียนฝึกตอบ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับที่เว็บสเตอร์ (Webster. 1979: 640) ได้กล่าวถึงความหมายของแบบฝึกว่าแบบฝึกหมายถึงโจทย์ปัญหา หรือตัวอย่างที่ยกมาจากหนังสือ เพื่อนำมาใช้สอน หรือให้ผู้เรียนฝึกฝนทักษะต่างๆ ให้ดีขึ้น หลังจากที่เรียนบทเรียน เช่น การฝึกทักษะการคำนวณ การทบทวนไวยากรณ์ เป็นต้น

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2528: 123) ได้สรุปกล่าวถึงความหมายของแบบฝึกได้ว่า หมายถึง สิ่งที่นักเรียนต้องใช้ควบคู่กับการเรียน มีลักษณะเป็นแบบฝึกหัด ที่ครอบคลุมกิจกรรมที่นักเรียนพึงกระทำ อาจกำหนดแยกเป็นแต่ละหน่วย หรืออาจจะรวมเล่มก็ได้

ชาญชัย ถวิตรังสีมา และ เชิดวิทย์ ฤทธิ์ประศาสน์ (2523: 114) ได้กล่าวว่า การฝึก หมายถึง การจัดสภาพการณ์ หรือให้ผู้ฝึกเปลี่ยนพฤติกรรมจนสามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า แบบฝึกเป็นสื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติด้วยตนเอง ได้ฝึกทักษะเพิ่มเติมจากเนื้อหาจนปฏิบัติได้อย่างชำนาญและให้ผู้เรียนสามารถไปใช้ในชีวิตประจำวันได้โดยมีครูเป็นผู้แนะนำ

ความสำคัญของแบบฝึก

แบบฝึกเป็นอุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างหนึ่งที่สูงขึ้นเพื่อฝึกทักษะหลังจากเรียนเนื้อหาไปแล้ว แบบฝึกเป็นสิ่งที่ช่วยการสอนของครูให้ประสบความสำเร็จ เพราะการใช้แบบฝึกที่ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดจะช่วยทุ่นเวลาในการสอนกฎเกณฑ์ การยกตัวอย่าง ทั้งยังเป็นการวัดผลการเรียนการสอนในแต่ละเรื่องด้วย (ศศิธร สุทธิแพทย์. 2518: 63) ในการฝึกทักษะจำเป็นต้องอาศัยแบบฝึกหัด เพื่อทบทวนความเข้าใจ และในเรื่องที่ได้เรียนไปแล้ว ครูส่วนมากจะใช้แบบฝึกหัดที่มีอยู่ในหนังสือแบบเรียน ให้นักเรียนฝึกหัดหลังจากเรียนเสร็จแล้วแต่หนังสือแบบฝึกบางเล่มมีแบบฝึกหัดเพียงเล็กน้อย หรือไม่มีเลย จึงเป็นหน้าที่ของครูโดยตรงที่จะต้องสร้างแบบฝึกให้เหมาะสมกับเรื่องที่สอนเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะเข้าใจมากขึ้นและมีความชำนาญ แม่นยำ ในบทเรียนนั้น ๆ จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี

สรุปได้ว่า ความสำคัญของแบบฝึกเป็นอุปกรณ์การสอนที่สูงขึ้นเพื่อฝึกทักษะหลังจากที่เรียนไปแล้ว เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในเรื่องที่เรียนมากขึ้นแล้วมีความชำนาญ แม่นยำในบทเรียนนั้นๆ

2.2 ประโยชน์และลักษณะของแบบฝึก

รัชนี ศรีไพรวรรณ (2517: 12) กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกทักษะไว้ ดังนี้

1. ทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้มากขึ้น
2. ให้ครูทราบความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน
3. ช่วยให้ผู้สามารถปรับปรุงเนื้อหาวิธีสอนและกิจกรรมในแต่ละบทเรียน
4. ช่วยเด็กให้เรียนได้ดีตามความสามารถของเด็ก
5. ฝึกให้เด็กมีความเชื่อมั่นและสามารถประเมินผลงานของตนเองได้
6. ฝึกให้เด็กทำงานตามลำดับโดยมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย

สรุปได้ว่า แบบฝึกมีความสำคัญ และมีประโยชน์ที่จะช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการที่ดี มีความชำนาญและเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ลักษณะของแบบฝึก

บิลโลว์ (Billow. 1962 : 87) กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกไว้ว่า แบบฝึกที่ดีนั้นจะต้องดึงดูดความสนใจและสมาธิของเด็ก เรียงลำดับจากง่ายไปยาก เปิดโอกาสให้เด็กฝึกเฉพาะอย่าง ใช้ภาษาเหมาะสมกับวัย วัฒนธรรมประเพณี ภูมิหลังทางภาษาของเด็ก แบบฝึกที่ดีควรจะเป็นแบบฝึกสำหรับเด็กเก่ง และซ่อมเสริมสำหรับเด็กอ่อนในขณะเดียวกัน นอกจากนี้แล้วควรใช้หลายลักษณะ และมีความหมายต่อผู้ฝึกอีกด้วย

จากที่กล่าวมาข้างต้น ลักษณะที่ดีของแบบฝึกพอสรูปได้ว่า แบบฝึกจะต้องเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก มีคำสั่ง และคำอธิบายที่ชัดเจน มีเนื้อหา รูปแบบน่าสนใจซึ่งจะต้องอาศัยหลักจิตวิทยา เพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน และนักเรียนสามารถนำสิ่งที่เรียนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

2.3 ประสิทธิภาพและเกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพของแบบฝึก

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2532: 494 ; อ้างอิงจากชัยยงค์ พรหมวงศ์. ม.ป.ป.) ได้กล่าวถึง ความจำเป็นที่จะต้องทดสอบประสิทธิภาพของแบบฝึกมีความจำเป็นหลายประการ คือ

1. สำหรับหน่วยงานผลิตแบบฝึก เป็นการประกันคุณภาพของแบบฝึกว่าอยู่ในขั้นสูงเหมาะสมที่จะผลิตออกมาจำนวนมาก หากไม่มีการทดสอบประสิทธิภาพเสียก่อนแล้วผลิตออกมาใช้ประโยชน์ไม่ได้ดีก็จะต้องทำใหม่เป็นการสิ้นเปลืองเวลาและเงินทอง

2. สำหรับผู้ใช้แบบฝึก แบบฝึกจะทำหน้าที่สอน โดยที่ช่วยสร้างสภาพการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเปลี่ยนพฤติกรรมตามที่มุ่งหวัง บางครั้งต้องช่วยครูสอน ดังนั้นก่อนนำแบบฝึกไปใช้ ครูจึงควรมั่นใจว่าชุดการสอนนั้นมีประสิทธิภาพในการช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จริง การทดสอบประสิทธิภาพตามลำดับชั้น จะช่วยให้เรามีแบบฝึกที่มีคุณค่าทางการสอนจริงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3. สำหรับผู้ผลิตแบบฝึก การทดสอบประสิทธิภาพจะทำให้ผู้ผลิตมั่นใจได้ว่าเนื้อหาสาระที่บรรจุในชุดแบบฝึกง่ายต่อการเข้าใจ อันจะช่วยให้การผลิตมีความชำนาญสูงขึ้น

สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพของแบบฝึกมีความจำเป็นต่อหน่วยงานที่ผลิตแบบฝึก ผู้ใช้แบบฝึกและสำหรับผู้ผลิตแบบฝึก

เกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพของแบบฝึก

เกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพของแบบฝึก ใช้ผลการประเมินความแตกต่างของคะแนนจากการสอบก่อนและหลังการฝึก โดยยึดเกณฑ์ว่า หลังการฝึก นักเรียนจะได้คะแนนสูงกว่าก่อนการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยคำนวณหาค่าที่ ($t - test$ แบบ Dependent Sample)

การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพทำได้โดยการประเมินผลพฤติกรรมต่อเนื่อง (กระบวนการ) และพฤติกรรมขั้นสุดท้าย (ผลลัพธ์) โดยกำหนดค่าประสิทธิภาพ E_1 เป็นประสิทธิภาพของกระบวนการและ E_2 เป็นประสิทธิภาพของผลลัพธ์ กำหนดเป็นเกณฑ์ที่ผู้สอนคาดหวังว่าผู้เรียนจะเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นที่พึงพอใจ โดยกำหนดให้เป็นเปอร์เซ็นต์ของผลเฉลี่ยของคะแนนทำงาน และการประกอบกิจกรรมของผู้เรียนทั้งหมด ต่อเปอร์เซ็นต์ของผลทดสอบหลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมดนั่นคือ E_1 / E_2 ใช้เกณฑ์ในเนื้อหาเป็นทศนิยมไว้ 80/80

การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของแบบฝึก และการยอมรับประสิทธิภาพของแบบฝึกมีผู้ให้เกณฑ์ ดังนี้

เสาวนีย์ ลิกขาบัณฑิต (2528: 295) กล่าวถึงการกำหนดเกณฑ์ ประสิทธิภาพของชุดแบบฝึกนิยมนั่งไว้ 90/90 สำหรับเนื้อหาที่เป็นความรู้ความจำ และ เนื้อหาวิชาที่เป็นทักษะหรือเจตคติไม่ต่ำกว่า 80/80

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2532: 495 ; อ้างอิงจาก ชัยยงค์ พรหมวงศ์. ม.ป.ป.) กล่าวว่า การกำหนดเกณฑ์ E_1/E_2 ให้มีค่าเท่าใด นั้น ควรพิจารณาตามความเหมาะสม โดยปกติเนื้อหาที่เป็นความรู้ ความจำ มักจะตั้งไว้ 80/80, 85/85 หรือ 90/90 ส่วนเนื้อหาที่เป็นทักษะอาจตั้งไว้ต่ำกว่านี้ เช่น 75/75 เป็นต้น เมื่อกำหนดเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เกินร้อยละ 5 เช่น ถ้ากำหนดไว้ 90/90 ก็ไม่ควรต่ำกว่า 85.5/85.5

สุกิจ ศรีพรหม (2541: 71) กล่าวถึงการยอมรับประสิทธิภาพของชุด การสอนหรือแบบฝึกกว่ามี 3 ระดับ คือ

1. สูงกว่าเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของชุดการสอนสูงกว่าเกณฑ์ ที่ตั้งไว้เกิน 2.5 เปอร์เซ็นต์ ขึ้นไป
2. เท่ากับเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของชุดการสอนเท่ากับเกณฑ์ หรือสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แต่ไม่เกิน 2.5 เปอร์เซ็นต์
3. ต่ำกว่าเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของชุดการสอนเท่ากับเกณฑ์ ที่ตั้งไว้ แต่ไม่ต่ำกว่า 2.5 เปอร์เซ็นต์ ถือว่ายังมีประสิทธิภาพที่ยอมรับได้

ขั้นตอนการทดสอบประสิทธิภาพ เมื่อผลิตชุดการสอนเพื่อเป็น ต้นแบบแล้ว ต้องนำชุดการสอนไปทดสอบประสิทธิภาพตามขั้นตอนต่อไปนี้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2532: 496 – 497 ; อ้างอิงจาก ชัยยงค์ พรหมวงศ์. ม.ป.ป.)

- 1) ชั้นหาประสิทธิภาพ 1 : 1 แบบเดี่ยว
เป็นการทดลองกับผู้เรียน 1 คน โดยใช้เด็กก่อน ปานกลาง และเด็กเก่ง คำนวณหาประสิทธิภาพเสร็จแล้วปรับปรุงให้ดีขึ้น โดยปกติคะแนน ที่ได้จากการทดลองแบบเดี่ยวนี้จะได้คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานมาก
- 2) ชั้นหาประสิทธิภาพ 1 : 10 แบบกลุ่ม
เป็นการทดลองกับผู้เรียน 6 – 10 คน (ละผู้เรียนที่เก่ง กับอ่อน) คำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุง ในคราวนี้คะแนนของผู้เรียนจะเพิ่มขึ้น
- 3) ชั้นหาประสิทธิภาพ 1 : 100 ภาคสนาม
เป็นการทดลองกับผู้เรียนทั้งชั้น 40 – 100 คน คำนวณหา ประสิทธิภาพแล้วทำการปรับปรุง ผลลัพธ์ที่ได้ควรใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

สรุปได้ว่า เกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพเป็นการประเมินความแตกต่างของคะแนน จากการสอบก่อนและหลังการฝึก โดยถือเกณฑ์ว่าหลังการฝึกนักเรียนจะได้คะแนนสูงกว่าก่อน การฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยคำนวณหาที่

2.4 หลักในการสร้างแบบฝึก

รัชนี้ ศรีไพรวรรณ (2517: 412 – 413) กล่าวถึงหลักในการสร้างแบบฝึกมีหลายประการ ดังนี้

1. ให้สอดคล้องกับจิตวิทยา พัฒนาการของเด็ก และลำดับขั้นของการเรียน
2. ให้ตั้งจุดมุ่งหมายว่า จะฝึกในด้านใด และจัดเนื้อหาให้ตรงกับ ความมุ่งหมายที่วางไว้
3. ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของเด็ก
4. ในแบบฝึกมีคำชี้แจงง่ายๆ สั้นๆ เพื่อให้เด็กเข้าใจ ถ้าเด็กยังไม่ได้อ่านไม่ได้อ่าน ครูต้องชี้แจงด้วยคำพูดที่ใช้ภาษาง่ายๆ ให้เด็กสามารถทำตามคำสั่งได้
5. แบบฝึกต้องมีความถูกต้อง ครูต้องตรวจพิจารณาให้ถี่ถ้วน
6. การให้เด็กทำแบบฝึกหัดแต่ละครั้งต้องให้เหมาะสมกับเวลา และความสนใจของเด็ก
7. ควรทำแบบฝึกหลายๆ แบบเพื่อให้เด็กกว้างขวาง และส่งเสริมให้เกิดความคิด
8. กระดาษที่ให้เด็กทำแบบฝึกต้องเหนียวและทนทานพอสมควร

โรจนา แสงรุ่งระวี (2531: 20) กล่าวถึงการสร้างแบบฝึกให้มีประสิทธิภาพว่า ครูต้องคำนึงถึงตัวนักเรียนเป็นสำคัญ โดยดูความพร้อม ระดับสติปัญญา ความสามารถ ความเหมาะสมในการใช้สำนวนภาษา ตลอดจนเนื้อหาและระยะเวลาในการทำแบบฝึก ซึ่งจะ ทำให้นักเรียนสนใจที่จะนำเอาแบบฝึกที่ครูสร้างขึ้นมากำหนดข้อบกพร่อง หรือส่งเสริมทักษะทาง ภาษาให้ดียิ่งขึ้น

พฐู ทังแดง (2534: 17) กล่าวถึงการสร้างแบบฝึกในการสร้างแบบฝึกจะต้องใช้ ภาษาที่เหมาะสมกับนักเรียน วัย และความสามารถ คำนึงถึงหลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องในการ สร้างแบบฝึกเกี่ยวข้องกับบทเรียนที่เรียนมาแล้ว และส่งเสริมความความคิดสามารถนำไปใช้ ในชีวิตประจำวันได้

สรุปได้ว่า การสร้างแบบฝึกควรคำนึงถึงตัวนักเรียนเป็นหลัก โดยมีจุดมุ่งหมายที่ แน่นนอนว่าจะฝึกเรื่องอะไร ด้านใด จัดเนื้อหาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เนื้อหาไม่ยาก เกินไปและมีรูปแบบหลายแบบที่น่าสนใจ

2.5 หลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึก

การสร้างแบบฝึกนั้นจะต้องอาศัยหลักจิตวิทยา เพราะจะเป็นแนวทางในการสร้าง แบบฝึกให้สมบูรณ์ให้เหมาะสมกับวัย และระดับความสามารถของนักเรียน

สุจริต เพียรชอบ และ สายใจ อินทรมพรรย์ (2523: 52 – 62) กล่าวถึงหลัก จิตวิทยาที่ใช้ในการสร้างแบบฝึกมี ดังนี้

1. กฎการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ (Thorndike) เกี่ยวกับกฎการฝึกหัดซึ่งสอดคล้องกับการทดลองของวัตสัน (Watson) นั่นคือ สิ่งใดก็ตามที่มีการฝึกหัดหรือกระทำบ่อย ๆ ย่อมทำให้ผู้ฝึกคล่องแคล่วสามารถทำได้ดี ในทางตรงกันข้าม สิ่งใดก็ตามที่ไม่ได้รับการฝึกหัดทอดทิ้งไปนานแล้วย่อมทำได้ไม่ดีเหมือนเดิม ต่อเมื่อมีการฝึกฝนกระทำซ้ำ ๆ ก็จะช่วยให้เกิดทักษะเพิ่มขึ้น

2. ความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นสิ่งที่ควรคำนึงถึงด้วยว่านักเรียนแต่ละคน มีความรู้ ความถนัด ความสามารถ และความสนใจที่ต่างกัน ฉะนั้นในการสร้างแบบฝึกจึงควรพิจารณาถึงความเหมาะสม ไม่ยากหรือง่ายจนเกินไป และควรมีหลายแบบ

3. การจูงใจผู้เรียนนั้นครูสามารถทำได้โดยการจัดแบบฝึกจากง่ายไปหายาก เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน เป็นการกระตุ้นให้ติดตามต่อไป และทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการทำแบบฝึก นอกจากนี้การใช้แบบฝึกสั้น ๆ จะทำให้ผู้เรียนไม่เกิดความเบื่อหน่าย

4. การนำสิ่งที่ตีความหมายต่อชีวิต และการเรียนรู้มาให้นักเรียนได้ทดลองทำภาษาที่ใช้พูดเขียนในชีวิตประจำวันจะทำให้ผู้เรียนได้เรียน และทำแบบฝึกในสิ่งที่ใกล้ตัว นอกจากจะจำได้แม่นยำแล้ว นักเรียนยังสามารถนำหลักและความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์อีกด้วย

พรธณี ชูทัย (2522: 192 – 195) ได้สรุปแนวคิดของนักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกว่าควรประกอบด้วย

1. กฎแห่งผลของธอร์นไดค์ (Thorndike) แบบฝึกที่สร้างขึ้นตามหลักจิตวิทยาข้อนี้จึงต้องสามารถทำแบบฝึกหัดนั้นได้พอสมควร และควรมีค่าเฉลี่ยให้นักเรียนสามารถตรวจคำตอบได้หลังจากทำแบบฝึกเสร็จแล้ว

2. การฝึกหัดของวัตสัน (Watson) การสร้างแบบฝึกตามหลักจิตวิทยานี้จึงควรเน้นให้มีการกระทำซ้ำ ๆ เพื่อให้จำได้นาน และสามารถเขียนได้ถูกต้อง เพราะการเขียนเป็นทักษะที่ต้องฝึกหัดอยู่เสมอ

3. การเสริมแรงของธอร์นไดค์ (Thorndike) ในการสอนฝึกทักษะ ครูจึงควรให้การเสริมแรงโดยการนำสิ่งที่ตีความหมายต่อชีวิต และการเรียนรู้มาให้นักเรียนได้ทดลองทำภาษาที่ใช้พูดเขียนในชีวิตประจำวันจะทำให้ผู้เรียนได้เรียน และทำแบบฝึกในสิ่งที่ใกล้ตัว นอกจากจะจำได้แม่นยำแล้ว นักเรียนยังสามารถนำหลักและความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์อีกด้วย

สรุปได้ว่า การสร้างแบบฝึกให้สมบูรณ์นั้น ต้องคำนึงถึงวัยและระดับความสามารถของนักเรียน และควรให้นักเรียนมีการฝึกอยู่เสมอ ซึ่งในระหว่างการฝึกควรมีการเสริมแรงเพื่อให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเองและรู้สึกประสบความสำเร็จในงานที่ทำ

2.6 งานวิจัยแบบฝึกในประเทศ

พีรพันธ์ พงษ์พรต (2530: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโพหนองพิทยา จังหวัดร้อยเอ็ด ที่ใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านตามความสนใจกับการใช้แบบฝึกหัดตามหนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ (ท 305) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะการอ่านตามความสนใจมีความสามารถในการอ่านสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยใช้แบบฝึกหัดตามทำยบทเรียนชุดทักษะสัมพันธ์ (ท 305) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนักเรียนทั้งสองกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความสามารถในการอ่านสูงขึ้นก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกัน

วลี สุมิพันธ์ (2530: 66) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะและครูเป็นผู้สอน ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปาริชาติ สุขประเสริฐ (2536: 70) ทำการเปรียบเทียบความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยการใช้แบบฝึกเสริมทักษะกับการสอนโดยการใช้กิจกรรมตามคู่มือครู ผลวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

นิภาลักษณ์ ยอดยิ่ง (2539: 82) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะกิจกรรมขั้นตอนที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพ ประกอบการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่องฉันทน์รักต้นไม้ ผลการวิจัยปรากฏว่า แบบฝึกเสริมทักษะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพมาตรฐาน 80/80 และคะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ไพเราะ วุฒิเจริญกุล (2540: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกชุดฝึกเสริมทักษะการอ่านภาษาไทย เพื่อจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านน้ำเที่ยง อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร พบว่า คะแนนทดสอบหลังเรียนด้วยชุดฝึกเสริมทักษะมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

มนทิรา ภักดีณรงค์ (2540: 82) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกกิจกรรมขั้นตอนที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพและความคงทนในการเรียนรู้เรื่องยังไม่สลายเกินไปวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกเสริมทักษะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และคะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากงานวิจัยสรุปได้ว่า แบบฝึกที่สร้างอย่างมีประสิทธิภาพ จะช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ ได้ดีขึ้น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นด้วย

2.7 งานวิจัยแบบฝึกต่างประเทศ

ลอเรนซ์ และ เฮเดน (Lowrence; & Hayden. 1960: 62 – 77) ได้ศึกษาการใช้แบบฝึกเสริมทักษะกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 จำนวน 87 คน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกโดยใช้แบบฝึกทักษะมีคะแนนการทดสอบหลังทำแบบฝึกมากกว่าก่อนทำแบบฝึก และนักเรียนสามารถทำข้อทดสอบหลังจากทำแบบฝึกได้ถูกต้องเฉลี่ยร้อยละ 98.8

เบสท์ (Best. 1969: 3316 – A) ได้ศึกษาความสามารถในการอ่านโดยใช้โปรแกรมการฝึกของนักเรียนเกรด 2 – 6 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้โปรแกรมการฝึกมีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านสูงและเห็นว่า ผลสัมฤทธิ์ขึ้นอยู่กับโปรแกรมการฝึกความเข้าใจและความเอาใจใส่ของครู

คอลล์ (Call. 1975: 7179 – A) ได้ศึกษาระดับความเข้าใจในการฟังของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5, 6, 7 และ ม.ศ. 1 จำนวน 886 คน ใช้แบบทดสอบมาตรฐานวัดความเข้าใจในการอ่าน แล้วคัดเลือกที่สอบอ่านได้คะแนนอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยจำนวน 240 คน ระดับชั้นละ 60 คน เป็นหญิง 30 คน ชาย 30 คน ทดสอบความเข้าใจในการฟังประเภทจับใจความสำคัญ บอกรายละเอียดบอกความหมายของคำศัพท์ และสรุปความ ผลการวิจัยปรากฏว่า คะแนนความเข้าใจในการฟังของนักเรียนชาย และนักเรียนหญิงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยที่นักเรียนชายมีความเข้าใจในการฟังดีกว่านักเรียนหญิง และเมื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการฟังของนักเรียนในระหว่างระดับชั้น ปรากฏว่า ความเข้าใจในการฟังของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แตกต่างกันน้อย ส่วนความเข้าใจในการฟังของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 จะแตกต่างกันมาก ส่วนความเข้าใจในการฟังของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 กับนักเรียนชั้น ม.ศ. 1

ลอเรย์ (Lowrey. 1978: 817 – A) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการใช้แบบฝึกทักษะกับนักเรียนระดับ 1 ถึงระดับ 3 จำนวน 87 คน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกโดยใช้แบบฝึกทักษะมีคะแนนการทดสอบหลังการทำแบบฝึกมากกว่าคะแนนการทดสอบก่อนทำแบบฝึก

สรุปได้ว่า การเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะ เป็นอีกวิธีการหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านการเขียน การเรียนการสอนภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และนอกจากนี้แบบฝึกทักษะยังช่วยให้การเรียนการสอนน่าสนใจ เพลิดเพลินสนุกสนาน ผู้เรียนไม่เกิดความเบื่อหน่าย ฉะนั้นอาจกล่าวได้ว่า แบบฝึกทักษะเป็นสื่อการเรียนที่สนองความต้องการผู้เรียนอย่างแท้จริง แบบฝึกทักษะการฟัง และความจำเป็นในการสอนทักษะการฟังรวมทั้งปัญหาละเลยการฟังของครู เพราะขาดอุปกรณ์การสอนฟัง ขาดเครื่องมือในการช่วยสอนและขาดวิธีการสอนที่ถูกต้อง ผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจที่จะหาวิธีสอนทักษะการฟังให้มีประสิทธิภาพ โดยสร้างแบบฝึกความเข้าใจในการฟัง เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับครูใช้ประกอบการสอนทักษะ

การฟัง และเพื่อเป็นแนวทางแก่ครูผู้สอนในการที่จะนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาต่อไป

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กู๊ด (Good. 1959: 195) ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า หมายถึง การเข้าถึงความรู้ (Knowledge – Attained) การพัฒนาทักษะในการเรียน ซึ่งอาจพิจารณาจากคะแนนสอบที่กำหนดให้คะแนนที่ได้จากงานที่ครูมอบหมายให้ หรือทั้งสองอย่าง ไอแซงค์ และ มิล (Eysenk ; & Meili. 1972: 6) ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ว่า หมายถึง ขนาดของความสำเร็จที่ได้จากการทำงานที่ต้องอาศัยความพยายามอย่างมากซึ่งเป็นผลมาจากการกระทำที่ต้องอาศัยความสามารถทั้งทางร่างกายและสติปัญญา ดังนั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จึงเป็นขนาดของความสำเร็จ ที่ได้จากการเรียน โดยอาศัยความสามารถเฉพาะตัว ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอาจได้มาจากกระบวนการที่ต้องอาศัยการทดสอบ เช่น การสังเกต หรือการตรวจการบ้าน หรืออาจได้ในรูปเกรดของโรงเรียนซึ่งต้องอาศัยกระบวนการที่ซับซ้อนและระยะเวลาอันพอสมควร หรืออาจได้ด้วยการวัดแบบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั่วไป

กรมวิชาการ (2515: 4) ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า หมายถึง

1. ความรู้ที่ได้รับหรือทักษะที่เจริญขึ้นโดยการเรียนวิชาต่างๆ ในโรงเรียน ตามปกติโดยพิจารณาจากคะแนนสอบหรือผลงานของครูที่กำหนดให้ทำ หรือทั้งสองอย่าง
2. ผล หรืองานที่นักเรียนได้จากการเรียนวิชาสามัญ เช่น คณิตศาสตร์ ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ ซึ่งตรงกันข้ามกับทักษะที่ได้จากวิชาการฝีมือและวิชาพลศึกษา

ซวาล แพร์ตกุล (2516: 15) ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสำเร็จในด้านความรู้ ทักษะ และสมรรถภาพด้านต่างๆ ของสมอง นั่นคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนควรประกอบไปด้วยสิ่งสำคัญอย่างน้อยสามสิ่ง ความรู้ ทักษะ และสมรรถภาพของสมองด้านต่างๆ

จากความหมายดังกล่าวพอสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถในการด้านความรู้ และทักษะทางการเรียน โดยปกติจะพิจารณาจากคะแนนสอบ หรือผลงานที่ครูกำหนดให้ทำหรือทั้งสองอย่าง

3.2 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เพรสคอตต์ (Prescott. 1961: 14 – 16) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเรียนของนักเรียน และสรุปผลการศึกษาว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน ดังนี้

1. องค์ประกอบทางด้านร่างกาย ได้แก่ อัตรากาจรใจเต้นโตของร่างกาย
สุขภาพทางด้านร่างกาย ข้อบกพร่องทางร่างกาย
2. องค์ประกอบทางด้านความรัก ได้แก่ ความสัมพันธ์ของบิดา – มารดา
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกๆ ด้วยกัน และความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกทั้งหมดในครอบครัว
3. องค์ประกอบทางด้านวัฒนธรรมและสังคม ได้แก่ ขนบธรรมเนียม
ประเพณีความเป็นอยู่ของครอบครัว สภาพแวดล้อมทางบ้าน การอบรมทางบ้านและฐานะ
ทางบ้าน
4. องค์ประกอบทางความสัมพันธ์ในเพื่อนวัยเดียวกัน ได้แก่ ความสัมพันธ์
ของนักเรียนกับเพื่อนวัยเดียวกันทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน
5. องค์ประกอบทางการพัฒนาแห่งตน ได้แก่ สติปัญญา ความสนใจ
เจตคติของนักเรียนต่อการเรียน
6. องค์ประกอบทางการปรับตัว ได้แก่ การแสดงออกทางอารมณ์
สรุปได้ว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนขึ้นอยู่กับสติปัญญา
ความสามารถทางสมอง และสภาพแวดล้อมทางบ้านของแต่ละบุคคล

3.3 การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความหมายของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ (2538: 147) ได้ให้ความหมายของ
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่าเป็นแบบทดสอบที่วัดความรู้ที่นักเรียนที่ได้เรียนไป
แล้ว ซึ่งมักจะเป็นข้อคำถามให้นักเรียนตอบกับให้นักเรียนปฏิบัติจริง ซึ่งแบ่งแบบทดสอบ
ประเภทนี้เป็น 2 ชนิด คือ

1. แบบทดสอบของครู หมายถึง ชุดคำถามที่ครูเป็นผู้สร้างขึ้นซึ่งเป็น
คำถามที่เกี่ยวกับความรู้ที่นักเรียนได้เรียนรู้ในห้องเรียนว่า มีความรู้มากแค่ไหน บกพร่อง
ตรงไหนจะได้สอนซ่อมเสริมหรือดึงดูความพร้อมที่จะเรียนบทใหม่ ซึ่งขึ้นอยู่กับความต้องการ
ของครู

2. แบบทดสอบมาตรฐาน หมายถึง แบบทดสอบที่สร้างขึ้นจาก
ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขา หรือจากครูที่สอนวิชานั้นแต่ผ่านการทดสอบหาคุณภาพหลายครั้ง
จนกระทั่งมีคุณภาพดีพอจึงสร้างเกณฑ์ปกติในแบบทดสอบนั้น เพื่อใช้เป็นหลัก และ
เปรียบเทียบผลเพื่อประเมินค่าของการเรียนการสอน แบบทดสอบมาตรฐานจะมีคู่มือ
ประกอบการสอน และมีมาตรฐานในการแปลคะแนนด้วยทั้งแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้น และ
แบบทดสอบมาตรฐานมีวิธีการสร้างข้อคำถามเหมือนกัน เป็นคำถามที่วัดเนื้อหาและพฤติกรรม
ที่สอนไปแล้วซึ่งสามารถวัดได้และควรวัดให้ครอบคลุมพฤติกรรมต่างๆ ดังนี้

1. วัดด้านความจำ
2. วัดด้านความเข้าใจ

3. วัดด้านการนำไปใช้
4. วัดด้านการวิเคราะห์
5. วัดด้านการสังเคราะห์
6. วัดด้านการประเมินค่า

3.4 กระบวนการสร้างแบบทดสอบการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ (2525: 21 – 30) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนของ กระบวนการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวางแผนสร้างแบบทดสอบ พิจารณาถึงจุดประสงค์ของการนำแบบทดสอบไปใช้

การวางแผนสร้างแบบทดสอบว่าจะสร้างแบบสอบว่าจะสร้างแบบทดสอบอย่างไร จำเป็นต้องเรียนรู้เสียก่อนว่าเราจะนำแบบทดสอบไปใช้เพื่อทำอะไรหรือต้องทราบจุดประสงค์ของการนำแบบทดสอบไปใช้นั้นเอง โดยหลักการแล้วการนำแบบทดสอบไปใช้จะสัมพันธ์อยู่กับการสอน เช่น การสอบเพื่อตรวจสอบความรู้เดิมจะสอบก่อนการทำการสอน การสอบเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและวินิจฉัยข้อบกพร่อง จะสอบในระหว่างการสอน เพื่อสรุปผลการเรียนจะสอนหลังจากการสอนเสร็จสิ้นทั้งหมดแล้ว ดังนั้น จุดประสงค์ของการนำแบบทดสอบไปใช้ อาจจำแนกเป็น 4 จุดประสงค์ ดังนี้

1. ใช้ตรวจสอบความรู้เดิม จะทำการสอบก่อนที่จะเริ่มต้นการสอน เพื่อพิจารณา

1.1 นักเรียนมีความรู้พื้นฐานที่จำเป็นสำหรับเนื้อหาที่จะเรียนเพียงพอหรือไม่

1.2 นักเรียนมีความรู้เนื้อหาที่จะสอนหรือไม่

2. ใช้ตรวจสอบความก้าวหน้าและปรับปรุงการเรียนการสอน

3. ใช้วินิจฉัยผู้เรียน

4. ใช้สรุปผลการเรียน

เนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการวัด

เนื้อหาวิชา และพฤติกรรมที่ต้องการวัด ก็คือ เนื้อหาและพฤติกรรมที่ทำการสอน

การวิเคราะห์หลักสูตร

การวิเคราะห์หลักสูตรเป็นกระบวนการในการจำแนกแยกแยะในวิชานั้นๆ มีหัวข้อเนื้อหาสาระที่สำคัญอะไรบ้างมีจุดประสงค์ที่จะให้เกิดพฤติกรรมอะไรบ้าง ดังนั้น การวิเคราะห์หลักสูตรจึงประกอบด้วยวิเคราะห์ 2 อย่าง คือ

1. การวิเคราะห์เนื้อหาวิชา
2. การวิเคราะห์จุดประสงค์

การวิเคราะห์เนื้อหาวิชา

การวิเคราะห์เนื้อหาวิชา เป็นการจำแนก หรือจัดหมวดหมู่เนื้อหาวิชาเป็นหัวข้อสำคัญโดยคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันของเนื้อหา
2. ความยากง่ายของเนื้อหา
3. ขนาดความยาวของเนื้อหา
4. เวลาที่ใช้สอน

การวิเคราะห์จุดประสงค์

การวิเคราะห์เนื้อหาวิชา เป็นการจำแนก หรือจัดหมวดหมู่เนื้อหาวิชาเป็นหัวข้อสำคัญ โดยคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. รวบรวมจุดประสงค์ของเนื้อหาวิชาทั้งหมด จากหนังสือหลักสูตร และคู่มือครู

2. เขียนพฤติกรรมที่สำคัญของแต่ละจุดประสงค์ทั้งหมด
3. ยุบพฤติกรรมที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันให้เป็นพฤติกรรมเดียวกัน
4. นิยามความหมายของพฤติกรรมที่ยุบรวมแล้ว

ขั้นที่ 2 การเตรียมงานและเขียนข้อสอบ

เมื่อวางแผนการสร้างแบบทดสอบโดยการสร้างเป็นตารางวิเคราะห์หลักสูตรเรียบร้อยแล้ว ต้องเตรียมงาน และเขียนข้อสอบต่อไป

ขั้นที่ 3 การทดลองสอบ

เมื่อเขียนข้อสอบและจัดพิมพ์เรียบร้อยแล้วนำไปทดลองสอบ

ขั้นที่ 4 การประเมินผลแบบทดสอบ

การประเมินผลแบบทดสอบ เป็นการตรวจสอบว่าแบบทดสอบมีคุณภาพหรือไม่โดยพิจารณาตามคุณลักษณะที่ดีของแบบทดสอบซึ่งมีอยู่ 10 ประการ คือ

1. ความแม่นยำ หมายถึง แบบทดสอบสามารถวัดพฤติกรรมได้ตรงตามที่ระบุไว้ในจุดประสงค์และตามที่ทำการสอนจริง
2. ความเชื่อมั่น หมายถึง แบบทดสอบให้ผลการสอบสอดคล้องตรงกันทุกครั้ง
3. อำนาจจำแนก หมายถึง ข้อสอบที่แบ่งแยกคนเก่งอ่อนออกจากกันได้ กล่าวคือ คนเก่งจะตอบถูก คนอ่อนจะตอบผิด
4. ความยากง่าย หมายถึง จำนวนเปอร์เซ็นต์ผู้ตอบถูกทั่วไปแล้ว ความยากง่ายที่เหมาะสมจะมีจำนวนครึ่งหนึ่งตอบถูก
5. ความเป็นปรนัย หมายถึง ข้อสอบที่มีคำถามชัดเจน และการให้คะแนนชัดเจน

6. ความเฉพาะเจาะจง หมายถึง ข้อสอบที่มีคำถามชัดเจนและการให้คะแนนชัดเจน
7. ประสิทธิภาพ หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้ นั้น ประหยัดเวลาการสร้าง การดำเนินการสอบ การตรวจให้คะแนนแต่ให้ผลการสอบถูกต้อง
8. ความสมดุล หมายถึง แบบทดสอบสามารถวัดได้ครอบคลุมตามจุดประสงค์ และเนื้อหา มีสัดส่วนจำนวนข้อสอบสอดคล้องตามตารางวิเคราะห์หลักสูตร
9. ความยุติธรรม หมายถึง แบบทดสอบมีความชัดเจนไม่คลุมเครือ และเปิดโอกาสให้ทุกคนมีโอกาสที่จะตอบถูกต้องเท่ากัน
10. ความเหมาะสมของเวลา หมายถึง แบบทดสอบได้กำหนดเวลาให้ อย่างเพียงพอในการตอบข้อสอบจนเสร็จ

สรุปได้ว่า การสร้างแบบทดสอบต้องพิจารณาถึงจุดประสงค์ ต้องวิเคราะห์เนื้อหา มีการเขียนข้อสอบ การทดลองสอบและการประเมินผลแบบทดสอบ เพื่อให้ตรวจสอบว่าแบบทดสอบมีคุณภาพหรือไม่

3.5 ประโยชน์ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เซินซี และ ดอบบิน (สุริยัน แสงแก้ว. 2535: 23 – 25; อ้างอิงจาก Chauncey; & Dobbin. 1963: 63 – 67) กล่าวถึงประโยชน์ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. เพื่อระดับพัฒนาการ
2. ใช้เป็นประโยชน์ในการแนะนำนักเรียน
3. เพื่อประโยชน์ในด้านการวางแผนสร้างหลักสูตรต่อไป
4. เพื่อใช้ในการสอบคัดเลือกและเลื่อนชั้น
5. เพื่อใช้เปรียบเทียบความสามารถในการสอนของครูในโรงเรียนเดียวกัน หรือเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียน

สรุปได้ว่าประโยชน์ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนใช้ในการสอบคัดเลือกและเลื่อนชั้น ดูพัฒนาการของนักเรียน และการแนะนำนักเรียน และการวางแผนหลักสูตรต่อไป

3.6 งานวิจัยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในประเทศ

ทศพล สังข์ทิตนุ (2533: 53) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางบ้าน และสภาพแวดล้อมทางโรงเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เขตการศึกษา 10 ผลการวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมทางบ้าน และสภาพแวดล้อมทางโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในครอบครัว สภาพที่อยู่อาศัย การส่งเสริมการเรียนภายในครอบครัวคุณภาพการสอนของครู บรรยากาศในชั้นเรียน และ

กิจกรรมนอกชั้นเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ชูศรี เกิดศิลป์ (2532: 47 – 48) ได้ศึกษาองค์ประกอบเกี่ยวกับการเรียนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ทั้งด้านการใช้ภาษาและวรรณคดีของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตจังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับอิทธิพลทางตรงมากที่สุด คือความถนัดทางการเรียน ส่วนอิทธิพลรองลงมาคือ เวลาที่ใช้ในการเรียนและความรู้พื้นฐานเดิม ตามลำดับ ส่วนคุณภาพการสอนของครู มโนภาพเกี่ยวกับตนเองและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นอิทธิพลทางอ้อม

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับอิทธิพลทางตรงจากความถนัดทางการเรียน เวลาที่ใช้ในการเรียนและความรู้พื้นฐานเดิม ส่วนองค์ประกอบอื่นๆ ได้แก่ คุณภาพการสอนของครู มโนภาพเกี่ยวกับตนเองและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นอิทธิพลทางอ้อม

มิญช์มนัส วรรณมหินทร์ (2544: 47 – 48) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลในรูปแบบที่เป็นสาเหตุทางตรงอย่างเดียวต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ได้แก่ ความรู้พื้นฐานเดิม และรูปแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วม ตัวแปรที่มีอิทธิพลในรูปแบบที่เป็นสาเหตุทางตรงและทางอ้อมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ได้แก่ ความถนัดทางภาษา และเจตคติต่อวิชาภาษาไทย และตัวแปรที่มีอิทธิพลในรูปแบบที่เป็นสาเหตุทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ได้แก่ คุณภาพการสอนของครู มโนภาพเกี่ยวกับตนเอง ความตั้งใจเรียน ความเอาใจใส่ของผู้ปกครองและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

อุดมลักษณ์ ช้อยหิรัญ (2531: 68) ทำการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการใช้แบบฝึกกับใช้กิจกรรมตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

สรุปได้ว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน เวลาที่ใช้ในการเรียน พฤติกรรมการสอน สภาพแวดล้อมในชั้นเรียน การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน สภาพแวดล้อมทางบ้านมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

3.7 งานวิจัยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างประเทศ

ลอเรย์ (Lawrey. 1978: 817 – A) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการใช้แบบฝึกทักษะกับนักเรียนระดับ 1 – ระดับ 3 จำนวน 87 คน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกโดยใช้แบบฝึกทักษะมีคะแนนทดสอบหลังการทำแบบฝึกมากกว่าคะแนนการทดสอบก่อนทำแบบฝึก

มิทเชล (Mitchell. 1980: 1329 – A) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการสอนการเขียนสะกดคำ 3 แบบ คือ กลุ่มที่ 1 ใช้พจนานุกรม กลุ่มที่ 2 ใช้กิจกรรมการเขียนเรื่อง และกลุ่มที่ 3 ใช้พจนานุกรม และกิจกรรมการเขียนเรื่อง และมีกลุ่มควบคุมอีกกลุ่มหนึ่ง ผลการศึกษา พบว่า ทั้ง 3 กลุ่ม การเขียนสะกดคำ ได้ดีกว่ากลุ่มควบคุม แต่ในเรื่องความคิดสร้างสรรค์ทางการเขียน และการเขียนสะกดคำของกลุ่มทั้ง 3 กลุ่ม ไม่แตกต่างกัน

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ที่กล่าวมานี้ พบสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ด้านการเขียนของนักเรียนจะสูงขึ้นหรือต่ำลงนั้น ขึ้นอยู่กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและอุปกรณ์การสอนที่ต่างกัน ซึ่งจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ด้านการเขียนของนักเรียน ครูผู้สอนจึงต้องใช้ดุลยพินิจจากการเรียนรู้และประสบการณ์ที่สั่งสมมาตัดสินใจว่า จะใช้อุปกรณ์ใดๆ หรือจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างไรถึงจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ด้านการเขียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 10 ห้องรวมนักเรียน 500 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 จากการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) มา 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 50 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แบบฝึกเรื่องการใช้อำราชาศัพท์
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคำราชาศัพท์

ขั้นตอนในการสร้างแบบฝึก

1. การสร้างแบบฝึกการใช้อำราชาศัพท์ มีลำดับขั้นตอนในการดำเนินการสร้างดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สาระของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา มาตรฐาน ท4.1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง การใช้อำราชาศัพท์

1.2 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับแบบฝึก และการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.3 แบ่งเนื้อหาสำหรับสร้างแบบฝึกโดยแบ่งออกเป็น 3 เรื่อง คือ

เรื่องที่ 1 เรื่องราชาศัพท์สำหรับพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ ประกอบด้วย

- แบบฝึกชุดที่ 1 คำนามคำราชาศัพท์สำหรับพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์
- แบบฝึกชุดที่ 2 คำสรรพนามคำราชาศัพท์สำหรับพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์
- แบบฝึกชุดที่ 3 คำกริยาคำราชาศัพท์สำหรับพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์

เรื่องที่ 2 เรื่องศัพท์สำหรับพระภิกษุ ประกอบด้วย

- แบบฝึกชุดที่ 4 คำนามศัพท์สำหรับพระภิกษุ
- แบบฝึกชุดที่ 5 คำสรรพนามศัพท์สำหรับพระภิกษุ
- แบบฝึกชุดที่ 6 คำกริยาศัพท์สำหรับพระภิกษุ

เรื่องที่ 3 เรื่องถ้อยคำสำหรับสุภาพชน ประกอบด้วย

- แบบฝึกชุดที่ 7 คำสุภาพถ้อยคำสำหรับสุภาพชน
- แบบฝึกชุดที่ 8 คำไม่สุภาพถ้อยคำสำหรับสุภาพชน

1.4 กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละแบบฝึกโดยพิจารณาถึงประสิทธิภาพที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามจุดประสงค์ให้สอดคล้องกับพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์และความสนใจของผู้เรียน ความสะดวกในการใช้

1.5 ดำเนินการสร้างแบบฝึกให้เหมาะสมกับเนื้อหา ดังนี้

1.5.1 กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับขั้นตอนต่างๆ ในหลักการสอนวิชาภาษาไทย

1.5.2 กำหนดกิจกรรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้

1.5.3 สร้างแบบฝึกให้สอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ตั้งไว้และครอบคลุมเนื้อหาในแต่ละเรื่องของแบบฝึกโดยแบ่งเป็น

เรื่องที่ 1 เรื่องคำราชาศัพท์สำหรับพระมหากษัตริย์

- แบบฝึกชุดที่ 1 คำนามคำราชาศัพท์สำหรับพระมหากษัตริย์ ประกอบด้วยแบบฝึกหัด 20 ข้อ
- แบบฝึกชุดที่ 2 คำสรรพนามคำราชาศัพท์สำหรับพระมหากษัตริย์ ประกอบด้วยแบบฝึกหัด 20 ข้อ
- แบบฝึกชุดที่ 3 คำกริยาคำราชาศัพท์สำหรับพระมหากษัตริย์ ประกอบด้วยแบบฝึกหัด 20 ข้อ

เรื่องที่ 2 เรื่องศัพท์สำหรับพระภิกษุ

- แบบฝึกชุดที่ 4 คำนามศัพท์สำหรับพระภิกษุประกอบด้วย
แบบฝึกหัด 20 ข้อ
- แบบฝึกชุดที่ 5 คำสรรพนามศัพท์สำหรับพระภิกษุประกอบด้วย
แบบฝึกหัด 20 ข้อ
- แบบฝึกชุดที่ 6 คำกริยาศัพท์สำหรับพระภิกษุประกอบด้วย
แบบฝึกหัด 20 ข้อ

เรื่องที่ 3 เรื่องถ้อยคำสำหรับสุภาพชน

- แบบฝึกชุดที่ 7 คำสุภาพถ้อยคำสำหรับสุภาพชนประกอบด้วย
แบบฝึกหัด 20 ข้อ
- แบบฝึกชุดที่ 8 คำไม่สุภาพถ้อยคำสำหรับสุภาพชน
ประกอบด้วย แบบฝึกหัด 20 ข้อ

1.6 นำแบบฝึกที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อตรวจสอบ
คุณภาพและนำไปปรับปรุงแก้ไข

1.7 นำแบบฝึกที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาจำนวน
3 ท่านเพื่อตรวจสอบความถูกต้องในเนื้อหาตามความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนในแบบฝึก
ทักษะ

วิธีการหาคุณภาพแบบฝึก

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบประเมินแบบฝึก สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา
บทเรียน ตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการสร้างแบบประเมินที่ใช้ในการวิจัย
2. พิจารณาหัวข้อปัญหาและจุดมุ่งหมายเพื่อทราบว่าต้องการข้อมูลอะไรบ้าง
3. สร้างแบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา การประเมินเป็นข้อความที่มี
มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยกำหนดความหมาย ดังนี้

คะแนน	5	หมายถึง	มีคุณภาพดีมาก
คะแนน	4	หมายถึง	มีคุณภาพดี
คะแนน	3	หมายถึง	มีคุณภาพพอใช้
คะแนน	2	หมายถึง	ต้องปรับปรุงคุณภาพ
คะแนน	1	หมายถึง	ไม่มีคุณภาพ

4. นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ตรวจสอบ เพื่อ
ปรับปรุงแก้ไข
5. นำแบบประเมินที่ปรับปรุงแล้วไปสอบถามกับผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาการสอน
3 ท่าน

6. นำผลจากการประเมินมาพิจารณาหาค่าเฉลี่ยเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการยอมรับคุณภาพของแบบฝึกโดยผู้ศึกษาค้นคว้าได้กำหนดเกณฑ์ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ตั้งแต่	4.51 – 5.00	หมายถึง	มีคุณภาพดีมาก
คะแนนเฉลี่ย	ตั้งแต่	3.51 – 4.50	หมายถึง	มีคุณภาพดี
คะแนนเฉลี่ย	ตั้งแต่	2.51 – 3.50	หมายถึง	มีคุณภาพพอใช้
คะแนนเฉลี่ย	ตั้งแต่	1.51 – 2.50	หมายถึง	ต้องปรับปรุงคุณภาพ
คะแนนเฉลี่ย	ตั้งแต่	1.00 – 1.50	หมายถึง	ไม่มีคุณภาพ

เกณฑ์ในการยอมรับว่าแบบฝึกที่สร้างขึ้นมีคุณภาพ ผู้ศึกษาค้นคว้ากำหนดให้มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป โดยผู้วิจัยได้ปรับปรุงจากแนวคิดของ ทรุญญา นาคหอม (2545: 52)

7. นำแบบฝึกที่ได้ผ่านการปรับปรุงจากผู้เชี่ยวชาญไปหาคุณภาพ หลังจากที่ได้ปรับปรุงให้เหลือแบบฝึกในแต่ละแบบฝึกเพียง 10 ข้อ

ครั้งที่ 1 นำแบบฝึกไปทดลองกับนักเรียน 10 คน

ครั้งที่ 2 นำแบบฝึกไปทดลองกับนักเรียน 15 คน

ครั้งที่ 3 นำแบบฝึกไปทดลองกับนักเรียน 50 คน

แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน

ขั้นตอนในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ของการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องการใช้คำราชาศัพท์ตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขั้นเตรียมการ

1.1 ศึกษาเนื้อหาและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังจากหลักสูตรสาระการเรียนรู้ภาษาไทยหนังสือคู่มือครูวิชาภาษาไทย เรื่องการใช้คำราชาศัพท์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และวิธีสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยจากหนังสือการสร้างและพัฒนาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ของ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2529: 1 – 371) และหนังสือการวัด และการประเมินผลการศึกษาของ บุญชม ศรีสะอาด (2532: 1 – 192) ทฤษฎี หลักการ วิธีสร้างเครื่องมือวัดผลทางการศึกษา

1.2 วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหาวิชาภาษาไทย เรื่องคำราชาศัพท์ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544

1.3 สร้างตารางวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเพื่อกำหนดน้ำหนักของเนื้อหา และพฤติกรรมในแต่ละจุดประสงค์ให้ครอบคลุมเนื้อหาที่สร้างขึ้นในแผนการสอน

2. ขั้นสร้าง

สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบปรนัย 4 ตัวเลือก แต่ละข้อมีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียวโดยสร้างให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้และครอบคลุมเนื้อหาในแต่ละแบบฝึกโดยแบบฝึกที่ 1 เรื่องราชาศัพท์สำหรับพระมหากษัตริย์และ

พระบรมวงศานุวงศ์ เนื้อหาแบ่งออกเป็น 3 แบบฝึก แบบฝึกที่ 2 เรื่องศัพท์สำหรับพระภิกษุ เนื้อหาแบ่งออกเป็น 3 แบบฝึก และแบบฝึกที่ 3 เรื่องถ้อยคำสำหรับสุภาพชนเนื้อหาแบ่งออกเป็น 2 แบบฝึก รวมแบบทดสอบทั้งหมด 60 ข้อ

วิธีการหาคุณภาพแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

1. นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในการสอนภาษาไทย จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพในด้านความสอดคล้องกับเนื้อหา และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยใช้เกณฑ์การประเมินของ บุญเชิด ภิญโญนนัดพงษ์ (2527: 69)

1 หมายถึง แน่ใจว่า ข้อสอบวัดผลการเรียนรู้ข้อนั้น

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่า ข้อสอบวัดผลการเรียนรู้ข้อนั้นหรือไม่

- 1 หมายถึง แน่ใจว่า ข้อสอบไม่ได้วัดผลการเรียนรู้ข้อนั้น

คัดเลือกข้อสอบที่มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาตั้งแต่ระดับ 0.5 ขึ้นไป

บุญชม ศรีสะอาด (2532: 66)

2. นำแบบทดสอบที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบกับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 100 คน โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระบรมราชูปถัมภ์

3. นำกระดาษคำตอบที่นักเรียนตอบแล้วมาตรวจให้คะแนน โดยเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อ คือ

- ข้อที่ตอบถูกต้องได้ 1 คะแนน

- ข้อที่ตอบผิดหรือไม่ตอบหรือตอบเกิน 1 ครั้งเลือกให้ 0 คะแนน

แล้วนำผลคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของค่าข้อสอบเป็นรายข้อโดยใช้เทคนิค 27 เปอร์เซนต์ จากตารางวิเคราะห์ของจุงเตห์ฟาน (Fan. 1952: 3 – 32) โดยคัดเลือกข้อสอบที่มีความยากง่าย (p) ระหว่าง .28 - .76 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .22 - .67 ไว้ใช้

4. คัดเลือกข้อสอบ แบบฝึกชุดที่ 1 เรื่องราชาศัพท์สำหรับพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์เนื้อหาแบ่งออกเป็น 3 ชุด แบบฝึกชุดที่ 2 เรื่องศัพท์สำหรับพระภิกษุ เนื้อหาแบ่งออกเป็น 3 ชุด และแบบฝึกชุดที่ 3 เรื่องถ้อยคำสำหรับสุภาพชนเนื้อหาแบ่งออกเป็น 2 ชุด รวมแบบทดสอบทั้งหมด 40 ข้อ

5. นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้แล้ว 40 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2549 ที่ไม่เคยเรียนเนื้อหาเรื่องคำราชาศัพท์มาแล้วจำนวน 100 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบโดยใช้สูตร KR – 20 ของคูเคอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson 20) (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2536: 168) ได้ค่าความเชื่อมั่น = 0.90

การเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบแผนการวิจัย

การศึกษาค้นคว้านี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experiment Research) ซึ่งผู้ศึกษาค้นคว้าดำเนินการทดลองตามแบบแผนการทดลองชนิด Randomized One Group Pretest Posttest Design ดังนี้

ตาราง 1 แบบแผนการทดลอง แบบ Randomized One Group Pretest Posttest Design

กลุ่ม	Pretest	Treatment	Posttest
ทดลอง	T ₁	X	T ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการทดลอง

T ₁	แทน	ทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest)
T ₂	แทน	ทดสอบหลังการทดลอง (Posttest)
X	แทน	การทดลองใช้แบบฝึกการใช้คำราชาศัพท์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขั้นเตรียมการ

1.1 ดำเนินการติดต่อกับผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทดลอง

1.2 จัดตารางเวลาในการทดลอง โดยทำการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ใช้เวลาในการทดลองทั้งสิ้น 7 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน

1.3 จัดสร้างแบบฝึกการใช้คำราชาศัพท์

2. ขั้นทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาแบบฝึก ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการทดลอง ดังนี้

การทดลองครั้งที่ 1

1. ผู้วิจัยได้นำแบบฝึกไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ ที่ไม่เคยเรียนเนื้อหานี้มาก่อน จำนวน 10 คน

2. ในขณะที่ทดลองผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลต่างๆ เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับสภาพการใช้แบบฝึกว่าเหมาะสมมีปัญหาหรือไม่โดยให้นักเรียนทดลองทำแบบฝึกคำราชาศัพท์

3. ปรับปรุงแก้ไขแบบฝึก

การทดลองครั้งที่ 2

ผู้วิจัยได้นำแบบฝึกที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วครั้งที่ 1 ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ ที่ไม่เคยเรียนเนื้อหานี้มาก่อนจำนวน 15 คน แล้วนำผลที่ได้จากการทดลองครั้งที่ 2 มาทำการปรับปรุงแก้ไข

การทดลองครั้งที่ 3

ผู้วิจัยได้นำแบบฝึกที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วครั้งที่ 2 ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ ที่ไม่เคยเรียนเนื้อหานี้มาก่อนจำนวน 50 คน แล้วนำผลที่ปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำไปทดลองจริงกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบฝึกที่ได้หาประสิทธิภาพจากการทดลองครั้งที่ 3 และปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ ที่ไม่เคยเรียนเนื้อหานี้มาก่อน จำนวน 50 คน โดยดำเนินการทดลอง ดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการใช้อำราชาศัพท์เป็นการทดสอบก่อนเรียน
2. ให้นักเรียนเรียนแบบฝึกการใช้อำราชาศัพท์โดยแบ่งเป็น 3 เรื่อง มีแบบฝึกทั้งหมด 8 ชุด คือ
 - 2.1 คำราชาศัพท์สำหรับพระมหากษัตริย์ และพระบรมวงศานุวงศ์ แบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ชุด คือ
 - 2.1.1 คำนามคำราชาศัพท์สำหรับพระมหากษัตริย์ และพระบรมวงศานุวงศ์
 - 2.1.2 คำสรรพนามคำราชาศัพท์สำหรับพระมหากษัตริย์ และพระบรมวงศานุวงศ์
 - 2.1.3 คำกริยาคำราชาศัพท์สำหรับพระมหากษัตริย์ และพระบรมวงศานุวงศ์
 - 2.2 ศัพท์สำหรับพระภิกษุแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ชุด คือ
 - 2.2.1 คำนามศัพท์สำหรับพระภิกษุ
 - 2.2.2 คำสรรพนามศัพท์สำหรับพระภิกษุ
 - 2.2.3 คำกริยาศัพท์สำหรับพระภิกษุ
 - 2.3 ถ้อยคำสำหรับสุภาพชน แบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ชุด คือ
 - 2.3.1 คำสุภาพถ้อยคำสำหรับสุภาพชน
 - 2.3.2 คำไม่สุภาพถ้อยคำสำหรับสุภาพชน
3. ในขณะที่นักเรียนเรียนจบในแต่ละแบบฝึกนักเรียนจะได้ทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนจากนั้นนำผลการทำแบบฝึกหัดมาตรวจให้คะแนนแล้วหาคะแนนเฉลี่ย

4. เมื่อนักเรียนเรียนจบในแต่ละแบบฝึกพร้อมทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนครบทุกแบบฝึกแล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน จากนั้นนำผลการทำแบบทดสอบหลังเรียนมาตรวจให้คะแนนแล้วหาค่าคะแนนเฉลี่ย

5. นำผลจากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนแต่ละค่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้ จากแบบทดสอบหลังเรียนมาวิเคราะห์เพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

6. นำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคำราชาศัพท์มาให้นักเรียนได้ทดสอบหลังเรียน

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน
2. หาค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบเครื่องมือ
3. ทดสอบสมมติฐานในการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ตามเกณฑ์ 80/80

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1.1 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (MEAN) โดยคำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2528: 73)

$$\text{สูตร} \quad \bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N หมายถึง จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

1.2 หาค่าความแปรปรวนของคะแนนคำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2528: 63)

$$S^2 = \frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}$$

เมื่อ S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนน

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

n แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

ได้แก่

2.1 การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อทดสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เรื่อง การใช้คำราชาศัพท์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2539: 248 – 249)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญเนื้อหา

2.2 หาค่าความยาก (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย โดยใช้เทคนิค 27% จากตารางวิเคราะห์ของ จุง เทห์ ฟาน (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2538: 217 – 219 ; อ้างอิงจาก FAN. 1952: 3 – 32)

2.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยคำนวณจากสูตร KR – 20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน อ้างอิงจาก (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2538: 197 – 198)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S_r^2} \right]$$

เมื่อ r_{tt} แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ

n แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด

p แทน สัดส่วนของผู้ทำได้ในข้อหนึ่งๆ นั่นคือ สัดส่วนของคนถูกทำกับคนทั้งหมด

q แทน สัดส่วนของผู้ทำผิดในข้อหนึ่งๆ คือ $1 - p$

S_r^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือวัดฉบับนั้น

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐาน

3.1 ใช้สูตร E1/E2 (เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต. 2528: 294 – 295) เพื่อทดสอบสมมุติฐาน ข้อที่ 1 ว่า แบบฝึกการใช้คำราชาศัพท์ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

$$\text{สูตรที่ 1 } E_1 = \frac{\sum X}{A} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในแบบฝึกคิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกหัด
	$\sum X$	แทน	คะแนนรวมจากการทำแบบฝึกหัดและหรือประกอบกิจกรรมระหว่างเรียน
	A	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดและหรือกิจกรรมการเรียน
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน

$$\text{สูตรที่ 2 } E_2 = \frac{\sum F}{B} \times 100$$

เมื่อ	E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (พฤติกรรมที่เปลี่ยนในตัวผู้เรียนหลังจากการเรียนด้วยแบบฝึก) คิดเป็นร้อยละจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน
	$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของผู้เรียนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน
	B	แทน	คะแนนเต็มของการทดสอบหลังเรียนและหรือกิจกรรมหลังเรียน
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน

3.2 ใช้วิธีการทางสถิติแบบ t – test Dependent (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2538: 104 – 106) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกการใช้คำราชาศัพท์

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าที่ใช้ในการพิจารณา
	t	แทน	ค่าที่ใช้ในการพิจารณาของการแจกแจงแบบที่
	D	แทน	ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
	N	แทน	จำนวนคู่
	$\sum D$	แทน	ผลรวมของความแตกต่างจากการเปรียบเทียบกัน เป็นรายบุคคลระหว่างคะแนนที่ได้รับจาก การทดสอบก่อนการเรียนกับหลังทดสอบการเรียน
	$\sum D^2$	แทน	ผลรวมกำลังสองของความแตกต่างจาก การเปรียบเทียบกันเป็นรายบุคคลระหว่างคะแนน ที่ได้จากการทดสอบก่อนการเรียนกับทดสอบ หลังการเรียน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกที่สร้างขึ้น เพื่อใช้ประกอบการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่องคำราชาศัพท์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งประกอบด้วยแบบฝึกจำนวน 8 ชุด ในแต่ละชุดประกอบด้วย

1. ใบคำชี้แจง
2. ใบความรู้
3. แบบฝึกหัด
4. แบบทดสอบ

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อความเข้าใจตรงกันผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนนักเรียน
E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในแบบฝึกคิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึก
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์คิดเป็นร้อยละจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียน
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\sum D$	แทน	คะแนนรวมของผลต่างของคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
$\sum D^2$	แทน	คะแนนรวมของผลต่างของคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนยกกำลังสอง
T	แทน	ค่าที่ใช้ในการพิจารณาใน t - distribution
P	แทน	ค่าความน่าจะเป็นของค่าสถิติที่ใช้ทดสอบ

การพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแบบฝึก

การทดลองครั้งที่ 1

1. ผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำแบบฝึกการใช้คำราชาศัพท์ ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนศรีอยุธยา ฯ ที่ไม่เคยเรียนเนื้อหานี้มาก่อน จำนวน 10 คน

2. ในขณะที่ทดลอง ผู้ศึกษาค้นคว้าจะเก็บข้อมูลด้านต่างๆ เพื่อตรวจสอบหาข้อบกพร่องของแบบฝึกในด้านความถูกต้องของเนื้อหา ความชัดเจนของการนำเสนอเนื้อหา คุณภาพของแบบฝึก และความเหมาะสม ผู้ศึกษาค้นคว้าทำการสังเกต และสัมภาษณ์ผู้เรียน แล้วนำข้อมูลที่ได้จากผู้เรียน มาปรับปรุงแก้ไขแบบฝึก

หลังจากการทดลองครั้งที่ 1 ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ปรับปรุงแก้ไขแบบฝึกระหว่างเรียนที่มากขึ้นไป และคำชี้แจงบางกิจกรรมไม่ชัดเจนให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

การทดลองครั้งที่ 2

ผู้ศึกษาค้นคว่านำแบบฝึกที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วจากการทดลองครั้งที่ 1 มาทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 15 คน ที่ยังไม่เคยเรียนบทเรียนนี้มาก่อน ให้กลุ่มตัวอย่างเรียนจากแบบฝึก เพื่อหาคุณภาพของแบบฝึก การใช้คำราชาศัพท์

การทดลองครั้งที่ 3

ผู้ศึกษาค้นคว่านำแบบฝึกการใช้คำราชาศัพท์ที่ได้ทำการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 50 คน (Try Out) เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกการใช้คำราชาศัพท์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกการใช้คำราชาศัพท์

1. ผู้ศึกษาค้นคว่านำแบบฝึกที่ได้หาแนวโน้มนำประสิทธิภาพจากการทดลองครั้งที่ 3 และปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 50 คน (1 ห้องเรียน) ที่ยังไม่เคยเรียนบทเรียนนี้มาก่อน ใช้เวลาในการทดลอง 14 คาบ คาบละ 50 นาที โดยแบ่งเป็น ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) 1 คาบ ดำเนินการสอน 12 คาบ และทดสอบหลังเรียน (Post-test) 1 คาบ ให้กลุ่มตัวอย่างเรียนจากแบบฝึก โดยดำเนินการทดลอง ดังนี้

1.1 ให้นักเรียนทำข้อสอบก่อนเรียน (Pre-test) จากนั้นเรียนแบบฝึกการใช้คำราชาศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งประกอบด้วยแบบฝึกจำนวน 8 ชุด

1.2 ในขณะที่นักเรียนเรียนด้วยแบบฝึกจะต้องทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน เมื่อเรียนจบต้องทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.3 นำคะแนนที่ได้มาหาร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน (E_1) และหาร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังบทเรียน (E_2) เพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ซึ่งได้ผลการทดลองดังตาราง 2

ตาราง 2 ผลการหาประสิทธิภาพแบบฝึกการใช้คำราชาศัพท์

แบบฝึกหัดระหว่างเรียน			แบบทดสอบหลังเรียน			ประสิทธิภาพ
คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	E_1	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	E_2	E_1/E_2
80	69.96	87.45	40	35.96	89.90	87.45 / 89.90

จากตาราง 2 ผลการตรวจสอบประสิทธิภาพแบบฝึกการใช้คำราชาศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 4 พบว่า มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้เป็น 87.45 / 89.90

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง คำราชาศัพท์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกการใช้คำราชาศัพท์ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยวิธีการทางสถิติ t – test แบบ Dependent Group ได้ผลดังตาราง 3

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง คำราชาศัพท์ก่อนสอนและหลังสอน โดยใช้แบบฝึกการใช้คำราชาศัพท์

รายการ	n	\bar{X}	S.D.	$\sum D$	$\sum D^2$	t
ก่อนเรียน	50	21.20	4.371			
หลังเรียน	50	35.96	2.364	738	12,264	19.73*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอน โดยใช้แบบฝึกการใช้คำราชาศัพท์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาแบบฝึกการใช้คำราชาศัพท์สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะได้แบบฝึกการใช้คำราชาศัพท์ที่มีประสิทธิภาพและเป็น
แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแบบฝึกการใช้คำราชาศัพท์สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคำราชาศัพท์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 ก่อนและหลังเรียนโดยแบบฝึกการใช้คำราชาศัพท์

สมมุติฐานในการวิจัย

1. แบบฝึกการใช้คำราชาศัพท์สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่
พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกคำราชาศัพท์จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
คำราชาศัพท์สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนศรีอยุธยา ใน
พระอุปถัมภ์ฯ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 10
ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งหมด 500 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ ภาคเรียนที่ 2
ปีการศึกษา 2549 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 ห้องเรียนรวมนักเรียน 50 คน ซึ่ง
ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบฝึกเรื่องการใช้คำราชาศัพท์ที่มีประสิทธิภาพของแบบฝึกเท่ากับ 87.45/89.90

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เรื่องการใช้คำราชาศัพท์เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ มีความเชื่อมั่น 0.90 ค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง .28 - .76 และ ค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง .22 - .67

3. เนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นเนื้อหาวิชาภาษาไทย เรื่อง คำราชาศัพท์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ท101) ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งแบ่งเป็น 3 เรื่อง คือ

1. คำราชาศัพท์สำหรับพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์
 - 1.1 คำนาม
 - 1.2 คำสรรพนาม
 - 1.3 คำกริยา
2. ศัพท์สำหรับพระภิกษุ
 - 2.1 คำนาม
 - 2.2 คำสรรพนาม
 - 2.3 คำกริยา
3. ถ้อยคำสำหรับสุภาพชน
 - 3.1 คำสุภาพ
 - 3.2 คำไม่สุภาพ

การดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาแบบฝึก ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการทดลอง ดังนี้

การทดลองครั้งที่ 1

1. ผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำแบบฝึก ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนศรีอยุธยา ที่ไม่เคยเรียนเนื้อหานี้มาก่อน จำนวน 10 คน

2. ในขณะที่ทดลอง ผู้ศึกษาค้นคว้าจะเก็บข้อมูลด้านต่างๆ เพื่อตรวจสอบหาข้อบกพร่องของแบบฝึกในด้านความถูกต้องของเนื้อหา ความชัดเจนของการนำเสนอเนื้อหา คุณภาพของแบบฝึก และความเหมาะสม ผู้ศึกษาค้นคว้าทำการสังเกต และสัมภาษณ์ผู้เรียน แล้วนำข้อมูลที่ได้จากผู้เรียน มาปรับปรุงแก้ไขแบบฝึก

หลังจากการทดลองครั้งที่ 1 ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ปรับปรุงแก้ไขแบบฝึกและคำชี้แจง บางกิจกรรมไม่ชัดเจนให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

การทดลองครั้งที่ 2

ผู้ศึกษาค้นคว้านำแบบฝึกที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วจากการทดลองครั้งที่ 1 มาทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 15 คน ที่ยังไม่เคยเรียนบทเรียนนี้มาก่อน โดยกลุ่มตัวอย่างเรียนจากแบบฝึก เพื่อหาคุณภาพของแบบฝึกการใช้คำราชาศัพท์แล้วนำแบบฝึกที่มีเนื้อหาไม่ชัดเจน การพิมพ์ผิดไปปรับปรุงแก้ไข

การทดลองครั้งที่ 3

ผู้ศึกษาค้นคว้านำแบบฝึกที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วจากการทดลองครั้งที่ 2 มาทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 50 คน ที่ยังไม่เคยเรียนบทเรียนนี้มาก่อน หลังจากการนำแบบฝึกไปแก้ไขเนื้อหา แก้ไขคำผิดคำตอบที่มีมากเกินไปของการใช้คำราชาศัพท์ ทั้งหมด 8 แบบฝึก แล้วก็นำแบบฝึกไปให้นักเรียนเรียนด้วยแบบฝึกแต่ละแบบฝึกหลังจากนั้นนักเรียนจะได้ทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน แล้วก็นำแบบฝึกหัดมาตรวจเพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกแล้วนำแบบฝึกไปปรับปรุงแก้ไข

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้ศึกษาค้นคว่านำแบบฝึกที่ได้หาแนวโน้มประสิทธิภาพจากการทดลองครั้งที่ 3 และปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 50 คน (1ห้องเรียน) ที่ยังไม่เคยเรียนบทเรียนนี้มาก่อน ใช้เวลาในการทดลอง 14 คาบ คาบละ 50 นาที โดยแบ่งเป็น ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) 1 คาบ ดำเนินการทดลอง 12 คาบ และทดสอบหลังเรียน (Post-test) 1 คาบ ให้กลุ่มตัวอย่างเรียนจากแบบฝึก โดยดำเนินการทดลอง ดังนี้

1.1 ให้นักเรียนทำข้อสอบก่อนเรียน (Pre-test) จากนั้นเรียนแบบฝึกการใช้คำราชาศัพท์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งประกอบด้วยแบบฝึกจำนวน 8 แบบฝึก

1.2 ในขณะที่นักเรียนเรียนด้วยแบบฝึกจะต้องทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน เมื่อเรียนจบต้องทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.3 นำคะแนนที่ได้มาหาร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน (E_1) และหาร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังบทเรียน (E_2) ของแบบฝึกแต่ละเรื่อง เพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ซึ่งผลที่ได้คือ แบบฝึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 87.45 / 89.90

แสดงให้เห็นว่า แบบฝึกเรื่องการใช้คำราชาศัพท์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐานของแบบทดสอบ คือ ค่าคะแนนเฉลี่ย
2. หาค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
4. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแบบฝึก โดยหาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินการสร้างและหาประสิทธิภาพแบบฝึกการใช้คำราชาศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้สร้างแบบฝึกการใช้คำราชาศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ตอน รวมทั้งหมด 8 ชุด ดังนี้

ตอนที่ 1 คำราชาศัพท์สำหรับพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ มี 3 ชุด

ตอนที่ 2 คำศัพท์สำหรับพระภิกษุ มี 3 ชุด

ตอนที่ 3 ถ้อยคำสำหรับสุภาพชนมี 2 ชุด

2. ประสิทธิภาพของแบบฝึกการใช้คำราชาศัพท์

2.1 ผลจากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา พบว่า แบบฝึกการใช้คำราชาศัพท์มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับดี

2.2 ประสิทธิภาพของแบบฝึกการใช้คำราชาศัพท์เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 87.45/89.90

2.3 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกการใช้คำราชาศัพท์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การอภิปรายผล

จากการศึกษาค้นคว้าแสดงให้เห็นว่าแบบฝึกการใช้คำราชาศัพท์ มีประสิทธิภาพ 87.45/89.90 ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการทดลองสูงขึ้นก่อนเรียน สาเหตุเนื่องจาก

1. แบบฝึกการใช้คำราชาศัพท์ผู้วิจัยได้จัดเรียงเนื้อหาเป็นลำดับเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนด้วยความเข้าใจ ทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ตามขั้นตอน และในแบบฝึกยังมีรูปภาพประกอบทำให้แบบฝึกน่าสนใจยิ่งขึ้น นอกจากนี้แบบฝึกได้ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ ผ่านการทดลองและปรับปรุงให้ดีขึ้นตามลำดับเมื่อนำไปทดลองจริงจึงทำให้แบบฝึกเรื่องคำราชาศัพท์มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ พบว่า การใช้แบบฝึกคำราชาศัพท์นั้นเป็นเครื่องมือในการเรียนที่ก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจที่มีประสิทธิภาพซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิระพันธ์ พงษ์พรต (2530: บทคัดย่อ) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโพหนองพิทยา จังหวัดร้อยเอ็ด ที่ใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านตามความสนใจกับการใช้แบบฝึกหัดตามหนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ (ท 305) ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะการอ่านตามความสนใจมีความสามารถในการอ่านสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยใช้แบบฝึกหัดตามทำยบทเรียนชุดทักษะสัมพันธ์ (ท 305) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและนักเรียนทั้งกลุ่มทดลอง กลุ่มควบคุมมีความสามารถในการอ่านสูงขึ้นก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกัน และผลการวิจัยของ วลี สุมิพันธ์ (2530: 66) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะและครูเป็นผู้สอน ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้น จึงเป็นข้อสนับสนุนได้ว่าแบบฝึกที่มีประสิทธิภาพนั้นย่อมช่วยให้การเรียนมีประสิทธิภาพด้วย

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการใช้อำราชาศัพท์ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการทดลองครั้งนี้ได้ผ่านขั้นตอนการสร้างอย่างมีระบบได้รับการตรวจสอบแก้ไขและได้ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญและผู้วิจัยได้เลือกข้อสอบที่ผ่านการหาค่าความยากง่าย และความเชื่อมั่นจำนวน 40 ข้อ นำมาใช้ผลการประเมินแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์โดยรวมอยู่ในระดับดี และผลสัมฤทธิ์การใช้อำราชาศัพท์ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังการใช้แบบฝึก พบว่า ดีวก่อนการใช้แบบฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจากแบบฝึกแต่ละชุดมีใบความรู้ มีชุดแบบฝึกหัดหลากหลาย นักเรียนฝึกการเขียนจากแบบฝึกหลายครั้งจนเกิดความเข้าใจแต่ละขั้นตอนจึงเป็นเหตุให้นักเรียนผ่านเกณฑ์ประเมินด้านความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้และการวิเคราะห์หลังการเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการทดลองสูงขึ้น ซึ่งผลการวิจัยนี้ได้สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุดมลักษณ์ ช้อยศิริ (2531: 68) ทำการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการใช้แบบฝึกกับใช้กิจกรรมตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเชิงสร้างสรรค์ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้น จึงเป็นข้อสนับสนุนได้ว่าการเรียน โดยใช้แบบฝึกจะมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าการเรียนโดยไม่ใช้แบบฝึก

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ในการใช้แบบฝึกในการสอน ครูควรกำหนดระยะเวลาให้เหมาะสมกับเนื้อหาของแต่ละแบบฝึก
2. ในการทำวิจัยครั้งต่อไปครูควรศึกษาเรื่องความรับผิดชอบของผู้เรียนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการทำแบบฝึกด้วยความสนใจและตั้งใจ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2522). *คู่มือการใช้ราชาศัพท์*. กรุงเทพฯ: อรุณสภา.
- . (2535). *ประมวลศัพท์บัญญัติการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อรุณสภา.
- กองการวิจัยแห่งชาติ. (2535). *การศึกษาและพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมที่เน้นทักษะกระบวนการ*. กรุงเทพฯ: อรุณสภาลาดพร้าว.
- กาญจนา นาคสกุล. (2538). *หลักภาษาไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- กำชัย ทองหล่อ. (2533). *หลักภาษาไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: บำรุงสาส์น.
- ชวาล แพรัตกุล. (2516). *เทคนิคการวัดผล*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2526). ใน *เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ยูไนเต็ดโปรดักชั่น.
- . (2528). *ชุดการสอนในระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ชาญชัย ถิวตรังสิมา; และ เชิดวิทย์ ฤทธิ์ประศาสตร์. (2523). *การพัฒนาบุคคล*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชูศรี เกิดศิลป์. (2532). *อิทธิพลขององค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการเรียนที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มัธยมศึกษาปีที่ 6*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก. ถ่ายเอกสาร.
- นิภาลักษณ์ ยอดยั้ง. (2539). *แบบฝึกเสริมทักษะกิจกรรมขั้นตอนที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพประกอบการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่องฉันทันไม้*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- บรรจบ พันธุเมธา. (2530). *ลักษณะภาษาไทย*. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. (2525). *การทดสอบแบบอิงเกณฑ์แนวและวิธีการ*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ปาริชาติ สุขประเสริฐ. (2536). *การเปรียบเทียบความสามารถเชิงสร้างสรรค์และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยการใช้แบบฝึกเสริมทักษะกับการใช้กิจกรรมตามคู่มือครู*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปีย์ มาลากุล. (2516). *การใช้ถ้อยคำและราชาศัพท์*. โรงพิมพ์อรุณสภา.

- ทศพล สังข์ทิตนุ. (2533). ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางบ้านและสภาพแวดล้อมทางโรงเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เขตการศึกษา 10. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ธัญญา นาคหอม. (2545). การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทย เรื่องการเขียนสะกดคำให้ถูกต้อง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ผะอบ ไปชะกฤษณะ. (2526). ลักษณะเฉพาะทางภาษาไทย การเขียน การอ่าน การพูด การฟัง และคำราชาศัพท์. กรุงเทพฯ: พีรพचना.
- พฐู ทังแดง. (2534). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสะกดคำของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกและไม่ใช้แบบฝึก วิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ศึกษาศาสตร์ – การสอน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- พรณี ชูทัย. (2522). จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พีรพันธ์ พงษ์พรต. (2530). การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโพนทองพัฒนาวิทยา จังหวัดร้อยเอ็ด ที่ใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะการอ่านตามความสนใจกับการใช้แบบฝึกหัดตามหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดทักษะสัมพันธ์ ท.305. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ไพเราะ วุฒิเจริญกุล. (2540). การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ไพโรจน์ อยู่มณฑีเยร. (2536). หลักราชาศัพท์. กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.
- ภูมิศรี จันทร์ดา. (2538). แบบฝึกเสริมทักษะกิจกรรมขั้นตอนที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพ เรื่อง พักทองของนิตประกอบการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ภาษาไทย). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- มนทิรา ภัคดิณรงค์. (2540). การศึกษาแบบฝึกเสริมทักษะกิจกรรมขั้นตอนที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพและความคงทนในการเรียนรู้ เรื่อง ยังไม่สายเกินไป วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

- มิญช์มนัส วรรณมหินทร์. (2544). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุวีริยาสาส์น.
- วรรณันท์ อักษรพงศ์. (2528). การใช้ราชาศัพท์ไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิเชียร เกษประทุม. (2536). ราชาศัพท์. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- สนิท บุญฤทธิ์. (2530). ราชาศัพท์. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์นจัดพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พริกหวานกราฟฟิค.
- เสาวนีย์ ลิกขาบัณฑิต. (2528). เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- รัชณี ศรีไพรวรรณ. (2517). แบบฝึกวิชาภาษาไทยสำหรับเด็กแรกเรียน; คู่มือและแนวคิดและทรรศนะบางประการเกี่ยวกับกลยุทธ์การสอนเด็กเริ่มเรียนที่พูดสองภาษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครราชสีมา: สำนักงานศึกษาธิการเขต 11.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.
- . (2535). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2535. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.
- โรจนา แสงรุ่งระวี. (2531). ผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสะกดคำด้วยการใช้แบบฝึกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- วลี สุมิพันธ์. (2530). กาเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนซ่อมเสริมโดยแบบฝึกเสริมและครูเป็นผู้สอน. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2545). บทเรียนสำเร็จรูปการเขียนนบทร้อยกรอง กลอนสุภาพ กลอนแปด. เอกสาร ศน. ที่ 29/2545. กรุงเทพฯ: การศาสนา.

- ศศิธร สิทธิแพทย. (2518). *แบบฝึกหัดสำหรับสอนเรื่องวลีในภาษาไทย ระดับประกาศนียบัตร
วิชาการศึกษา*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุกิจ ศรีพรหม. (2541, กันยายน). ชุมการสอนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. *วารสารวิชาการ*.
1(9): 68 – 72.
- สุจริต เพียรชอบ ; และ สายใจ อินทร์พรหม. (2523). *วิธีสอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษา*.
กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุรียัน แสงแก้ว. (2535). *การศึกษาผลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างเกณฑ์การรู้แจ้งกับแรงจูงใจ
ใฝ่สัมฤทธิ์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และเวลาที่ใช้ในการเรียน
ด้วยคอมพิวเตอร์ช่วยสอน*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (เทคโนโลยีทางการศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เสาวนีย์ ลีขาบัณฑิต. (2528). *เทคโนโลยีทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า.
- อุดมลักษณ์ ช้อยศิริ. (2531). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์และ
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการใช้แบบฝึกกับใช้
กิจกรรมตามคู่มือครู*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อุปกิตศิลปสาร, พระยา. (2531). *หลักภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- . (2538). *หลักภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- Best, Bill Arnold. (1969, April). The Effects of Special Programs on Mean Gains in
Reading. *Dissertation Abstracts International*. 31(3): 3316 – A .
- Billow, F.L. (1962). *The Teacher Work Out His Own Exercises : The Techniques
of Language Teaching*. London: Green and Company Ltd.
- Call, Louis Thornton. (1975, March). Defining Listeniy Levels of Comprehension Based
on Reading Levels Comprehension of Average Children in Grade 5, 6, 7
and 8. *Dissertation Abstract International*. 35(3): 7179A.
- Carroll, J.B. (1963). A Model of School Learning in Learning. *Teacher Collage
Record*. 64: 732 – 733.
- Eysench, H.J. ; & Meili, R. (1972.). *Encycopedia of Psychology*. Vol1. 1. London:
Search Press.
- Good, Carter V. (1959). *Dictionary of Education*. New York: McGraw – Hill,
Book Company.

- Lawrey, Eleanor; & Blodwyn, Lane. (1978, August). The Effects of Four Drill and Practice Time Unit on the Recording Performances of Students with Specific Learning Disabilities. *Dissertation Abstracts International*. 39(a): 817 – A.
- Lowrence, E. Hafner; & Jolly, E. Hayden. (1960). Association of the Printed Word with a Picture. in *The Pattern of Teaching Reading the Elementary School*. P. 62 – 77. New York: Macmillan.
- Mitchell, John Charles. (1980, October). Effectss of Dictionary skill Lesson and Written Composition on Spelling Achievement in Grade 4,5 and 6. *Dissertation Abstracts*. 4: 1392 – A.
- Presscott, Danial A. (1961). Report of Conference on Cchild Sstudy. *Education Buttetinl*. Faculty of Education Chulalongkorn University.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

ตาราง 4 ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

ข้อ	p	r	ข้อ	p	r
1	.44	.22	21	.52	.52
2	.44	.22	22	.31	.26
3	.48	.37	23	.41	.22
4	.39	.33	24	.35	.26
5	.43	.33	25	.52	.67
6	.61	.33	26	.63	.37
7	.69	.33	27	.70	.52
8	.31	.48	28	.76	.48
9	.52	.59	29	.43	.48
10	.57	.56	30	.35	.33
11	.28	.26	31	.35	.41
12	.39	.33	32	.57	.26
13	.61	.41	33	.41	.44
14	.69	.48	34	.39	.48
15	.54	.48	35	.65	.26
16	.70	.30	36	.37	.52
17	.39	.33	37	.61	.48
18	.44	.22	38	.63	.30
19	.50	.33	39	.37	.44
20	.37	.52	40	.54	.33

ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.90

ภาคผนวก ข

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เรื่องคำราชาศัพท์จำนวน 40 ข้อ

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคำราชาศัพท์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1. ข้อใดจับคู่คำราชาศัพท์ที่ไม่ถูกต้อง (ความจำ)

ก. ผมเสี้ยนพระเจ้า - ผม	ข. พระเศียร - หัว
ค. พระนลาฏ - หน้าผาก	ง. มัสสุ - แก้ม
2. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระวรกายแข็งแรงสมบูรณ์ดี คำที่ขีดเส้นใต้คือ ข้อใด (วิเคราะห์)

ก. อาหาร	ข. ร่างกาย
ค. พัน	ง. ขา
3. คำ “ขึ้นต้น” ในข้อใด ไม่ใช่ คำราชาศัพท์ (ความจำ)

ก. ม้าต้น	ข. ขึ้นต้น
ค. เครื่องต้น	ง. ประพาสต้น
4. คำ “หลวง” ในข้อใด ไม่ใช่ คำราชาศัพท์ (ความจำ)

ก. เรือรบหลวง	ข. รถยนต์หลวง
ค. ม้าหลวง	ง. ในหลวง
5. พระบาทสมเด็จพระบรมราชินีนาถทรงสวม ... (แว่นตา) ในขณะที่ทรงประพาสคำในวงเล็บ ควรเป็นข้อใดจึงจะเหมาะสม (วิเคราะห์)

ก. พระบังนุช	ข. ฉลองพระเนตร
ค. พระสุคนธ์	ง. พระมาลา
6. สรรพนามบุรุษที่ 2 ที่ใช้กับสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร คือ ข้อใด (ความจำ)

ก. ใต้ฝ่าพระบาท	ข. ฝ่าละอองพระบาท
ค. ฝ่าละอองธุลีพระบาท	ง. ใต้ฝ่าละอองพระบาท
7. “พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้กับบุคคล ... ณ ตำนกจิตรลดาโรฐาน” ใช้ราชาศัพท์ในข้อใดเติมลงในช่องว่างให้ถูกต้อง (การนำไปใช้)

ก. เข้าเฝ้า	ข. เฝ้าเป็นการส่วนพระองค์
ค. เข้าเฝ้าธุลีพระบาท	ง. เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท
8. เมื่อพบกับพระมหากษัตริย์ไม่ควรใช้สรรพนามในข้อใด (การนำไปใช้)

ก. บุรุษที่ 1 ใช้ข้าพระพุทธเจ้า	ข. เฝ้าเป็นการส่วนพระองค์
ค. เข้าเฝ้าทูลละอองพระบาท	ง. เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

9. ถ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสถามว่า “ชื่ออะไร” ควรจะกราบบังคมทูลตามข้อใด (การนำไปใช้)
- ข้าพระพุทธเจ้าชื่อ... พระพุทธเจ้า
 - เกล้ากระหม่อมชื่อ... พระย่ะค่ะ
 - ข้าพระพุทธเจ้าชื่อ... ควรมิควรแล้วแต่จะโปรด
 - เกล้ากระหม่อมชื่อ... ควรมิควรแล้วแต่จะโปรด
10. คำสรรพนามบุรุษที่ 1 ใช้กับพระมหากษัตริย์สมเด็จพระราชินีและพระบรมวงศานุวงศ์ชั้นสูง ใช้คำว่าอะไร (ความจำ)
- ข้าพระพุทธเจ้า
 - เกล้ากระหม่อม
 - กระหม่อม
 - หม่อมฉัน
11. คำสรรพนามบุรุษที่ 1 ที่ใช้กับสมเด็จพระสังฆราชใช้คำว่าอะไร (ความจำ)
- กระหม่อม
 - เกล้ากระหม่อม
 - ข้าพระพุทธเจ้า
 - ทูลกระหม่อม
12. “วันที่ 2 เมษายน เป็นวันคล้ายวันเกิด สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” ควรใช้คำราชาศัพท์ในข้อใดมาแทนคำที่ขีดเส้นใต้ (การนำไปใช้)
- วันประสูติ
 - วันสมภพ
 - วันราชสมภพ
 - วันพระราชสมภพ
13. คำว่า “ตัดผม” ใช้คำราชาศัพท์ว่าอะไร (ความจำ)
- ทรงพระเครื่องเล็ก
 - ทรงพระเครื่องใหญ่
 - ทรงเครื่องเกศา
 - ทรงसाงเกศา
14. “พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว... นอน) ข้อใดใช้คำได้เหมาะสมกับคำในวงเล็บมากที่สุด (วิเคราะห์)
- เสวย
 - บรรทม
 - ประจวร
 - แย้มพระโอษฐ์
15. คำศัพท์ที่ใช้กับพระภิกษุข้อใด ไม่ใช่ คำนาม (ความจำ)
- อัฐบริวาร
 - อังคาส
 - กุฎิ
 - ธรรมาสน์
16. ศัพท์ที่ใช้กับพระภิกษุข้อใดถูกต้องทุกคำ (ความจำ)
- ที่อยู่ – กุฎิ, จดหมาย - ใบฎีกา
 - เงิน – บัจจัย, มืดโจน - อังคาส
 - ยารักษาโรค – คิลานเภสัช, จีวร - กังหัน
 - จดหมาย – ลิขิต, ห้องสุขา - ถาน

25. ข้อใดใช้คำราชาศัพท์ได้ถูกต้อง (การนำไปใช้)
- พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงตรัสถามทุกข์สุขของประชาชน
 - พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงประทับบนพระแท่น
 - พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานรางวัลแก่นักเรียน
 - พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงขอบใจประชาชน
26. ประโยคในข้อใดใช้คำไม่สุภาพ (การนำไปใช้)
- คุณพ่อชอบรับประทานมะม่วงสุก
 - นี่คุณอย่าเหยียบเท้าผมสิ
 - สามีของสมศรีมีอาชีพรับจ้าง
 - ลูกสาวของเขาออกลูกเป็นผู้ชาย
27. คำที่ขีดเส้นใต้ในข้อใดไม่ใช่คำราชาศัพท์ (การนำไปใช้)
- พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระอักษรทุกวัน
 - สมเด็จพระนางเจ้า” พระบรมราชินีนาถทรงธรรมทุกวัน
 - สมเด็จพระโอรสาธิราชสยามกุฎราชกุมารทรงวิ่งทุกวัน
 - สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีเสวยกระท้อนทรงเครื่อง
28. ข้อใดใช้คำราชาศัพท์ไม่ถูกต้อง (การนำไปใช้)
- พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสวยพระกระยาหารคำ
 - พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานพรปีใหม่แก่ประชาชนชาวไทย
 - พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชนิพนธ์หนังสือเรื่องพระมหาชนก
 - พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินไปทรงทอดพระเนตรภาพยนตร์เรื่องสุริโยไท
29. หลวงตากำลัง ป่วย คำที่ขีดเส้นใต้ควรใช้คำในข้อใด (การนำไปใช้)
- อาพาธ
 - ทำวัตร
 - นิมนต์
 - นมัสการ
30. เจ้าอาวาสรูปนั้น ตาย แล้ว คำที่ขีดเส้นใต้ควรใช้คำในข้อใด (การนำไปใช้)
- มรณภาพ
 - เสียชีวิต
 - อาพาธ
 - จำวัด
31. พ่อนิมนต์พระมา กินอาหารเช้า คำที่ขีดเส้นใต้ควรใช้คำในข้อใด (การนำไปใช้)
- ฉันเพล
 - ฉันจังหัน
 - รับประทาน
 - ถูกทุกข้อ
32. “น้องชายมานพจะบวช เป็นสามเณร ควรใช้คำใดแทนคำที่ขีดเส้นใต้ (การนำไปใช้)
- อุปสมบท
 - บรรพชา
 - ลาสิกขาบท
 - ผนวช

33. ข้อใดมีคำกริยาที่ใช้สำหรับพระภิกษุมากที่สุด (วิเคราะห์)
- พระสงฆ์จำวัดอยู่ในกุฏิ
 - วันเข้าพรรษาเราไปนมัสการพระสงฆ์
 - เราถวายเครื่องไทยธรรมแด่พระสงฆ์
 - เจ้าอาวาสท่านอาพาธนานจนต้องลาสิกขา
34. คำที่เป็นคำห้วนๆ หรือคำกระด้างฟังแล้วขาดอะไร (ความเข้าใจ)
- ความเคารพ
 - ความอ่อนน้อม
 - ความอ่อนหวาน
 - ความไพเราะ
35. คำสุภาพคือการใช้ถ้อยคำสำหรับคนทั่วไปที่ต้องใช้ให้เหมาะสมกับข้อใด (ความเข้าใจ)
- กาลเทศะ
 - ฐานะ
 - วุฒิการศึกษา
 - ถูกทุกข้อ
36. นายฉัตรชัย... เงินจำนวน 1 แสนบาทแต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ข้อใดเหมาะสมที่จะนำไปเติมในช่องว่าง (การนำไปใช้)
- ถวาย
 - ทูลถวาย
 - ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย
 - น้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวาย
37. ผักสามดาว หมายถึงข้อใด (ความจำ)
- ผักบุ้ง
 - ผักตบ
 - ผักปอด
 - ผักกระเฉด
38. ข้อใด **ไม่ใช่** ลักษณะการใช้ถ้อยคำเพื่อแสดงความสุภาพ (ความเข้าใจ)
- ใช้คำสรรพนามตามความเหมาะสม
 - ใช้คำยอเพื่อให้สุภาพ
 - ใช้คำที่แสดงความเป็นกันเอง
 - ใช้คำลงท้ายแสดงความสุภาพ
39. นายรัชชัย... ที่ดินแต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ข้อใดเหมาะสมที่จะนำไปเติมในช่องว่าง (การนำไปใช้)
- ถวาย
 - ทูลถวาย
 - ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย
 - น้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวาย
40. ถ้านักเรียนได้รับคำสั่งไปเชิญอาจารย์ท่านหนึ่งไปพบผู้อำนวยการโรงเรียน นักเรียนควรใช้คำพูดในข้อใด (การนำไปใช้)
- อาจารย์คะ ท่านผู้อำนวยการให้มาหาคะ
 - อาจารย์คะ ท่านผู้อำนวยการสั่งให้ไปพบคะ
 - อาจารย์คะ ท่านผู้อำนวยการขอเรียนเชิญไปพบคะ
 - อาจารย์คะ ท่านผู้อำนวยการต้องการพบคะ

เฉลยคำตอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคำราชาศัพท์

1. ง	21. ค
2. ข	22. ง
3. ข	23. ก
๔. ง	24. ง
5. ข	25. ง
6. ง	26. ง
7. ง	27. ง
8. ข	28. ง
9. ค	29. ก
10. ก	30. ก
11. ข	31. ข
12. ง	32. ข
13. ข	33. ง
14. ข	34. ง
15. ข	35. ง
16. ง	36. ค
17. ก	37. ข
18. ก	38. ค
19. ข	39. ง
20. ก	40. ค

ภาคผนวก ค

แบบฝึกการใช้คำราชาศัพท์

คำชี้แจงการใช้แบบฝึกชุดที่ 6

เรื่อง คำกริยาคำราชาศัพท์สำหรับพระภิกษุสงฆ์

แบบฝึกชุดที่ 5 ประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ 5 แบบฝึก ได้แก่

แบบฝึกหัดที่ 1	จับคู่
แบบฝึกหัดที่ 2	เลือกเติมคำ
แบบฝึกหัดที่ 3	เติมคำให้ตรงกับภาพ
แบบฝึกหัดที่ 4	เขียนประโยคใหม่ให้เหมาะสม
แบบฝึกหัดที่ 5	เลือกคำ
- แบบทดสอบท้ายแบบฝึก เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

วิธีดำเนินการฝึก

1. ครูแจกแบบฝึกให้นักเรียนคนละ 1 แบบฝึก
2. ครูชี้แจงให้นักเรียนรู้ว่าแต่ละคำตอบจะฝึกเรื่องอะไรบ้าง
3. ครูอธิบายวิธีการทำแบบฝึกหัด
4. ครูให้นักเรียนลงมือทำแบบฝึกหัด
5. เมื่อนักเรียนทำเสร็จแล้วครูตรวจให้คะแนน ถ้าพบว่านักเรียนคนใดทำผิดครูชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจ

ใบความรู้
คำกริยาสำหรับพระสงฆ์

สำหรับพระสังฆราช

เสวย	หมายถึง	กิน
ปลงพระเกศา	หมายถึง	โกนผม
ปลงพระมัสสุ	หมายถึง	โกนหนวด
ขอพระทาน	หมายถึง	ขอ
ขอประทานพระอนุญาต	หมายถึง	ขอพระราชทานพระอนุญาต
สิ้นพระชนม์	หมายถึง	ตาย
ตื่นบรรทม	หมายถึง	ตื่นนอน
ทรงสบง	หมายถึง	แต่งตัว
พระบาท	หมายถึง	เท้า
บรรทม	หมายถึง	นอน
ประทับ	หมายถึง	นั่ง
กราบทูลเชิญเสด็จ	หมายถึง	นิมนต์ไป
เสด็จ	หมายถึง	ไป
ประจวร	หมายถึง	ป่วย
ตรัส	หมายถึง	พูด
รถพระประเทียบ	หมายถึง	รถ
ทรงทราบ	หมายถึง	รู้
กราบทูลลา	หมายถึง	ลา
ประทาน	หมายถึง	ให้

สำหรับพระสงฆ์

ฉัน	หมายถึง	กิน
ฉันยา	หมายถึง	กินยา
ฉันจังหัน	หมายถึง	กินอาหารเช้า
ฉันเพล	หมายถึง	กินอาหารเพล
ปลงผม	หมายถึง	โกนผม
ปลงหนวด	หมายถึง	โกนหนวด
อาบัติ	หมายถึง	การละเมิดศีล

ทำสังฆกรรม	หมายถึง	ทำกิจของสงฆ์
ผ้าบังสุกุล	หมายถึง	ผ้าจีวรที่ทอดวางไว้ที่หีบศพ
บรรพชา	หมายถึง	บวชเป็นสามเณร
ไถยธรรม	หมายถึง	ของถวายพระสงฆ์
ขอภัก	หมายถึง	ขอโทษ
ขอถวายพระพร	หมายถึง	คำขึ้นต้นจดหมาย
อาตมาภาพ	หมายถึง	คำแทนเวลาพูด
นิมนต์	หมายถึง	เชิญพระ
สุผ้า	หมายถึง	ซักย้อมผ้า
มรณภาพ	หมายถึง	ตาย
ประเคน	หมายถึง	ถวาย
ไปถาน	หมายถึง	ถ่ายอุจจาระ
อาสนะ	หมายถึง	ที่นั่ง
กับปियภักดิ์	หมายถึง	ธนบัตร
จำวัด	หมายถึง	นอน
ประเคน	หมายถึง	ถวาย
อาพาธ	หมายถึง	ป่วย
อังคาส	หมายถึง	เลี้ยงพระ
ทำวัตร	หมายถึง	สวดมนต์
ทำวัตรเช้า	หมายถึง	สวดมนต์เช้า
ทำวัตรเย็น	หมายถึง	สวดมนต์เย็น
นมัสการ	หมายถึง	ไหว้
สร่งน้ำ	หมายถึง	อาบน้ำ
ถวายภัตตาหาร	หมายถึง	ให้อาหารแต่พระ
ไปบิณฑบาต	หมายถึง	เดินไปรับอาหารกินเวลาเช้า
อุปสมบท	หมายถึง	การบวชเป็นพระสงฆ์
ภักดิ์เทศน์	หมายถึง	ของถวายพระหลังเทศน์จบ

แบบฝึกหัดที่ 1

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

คำชี้แจง ให้นักเรียนจับคู่คำศัพท์กับความหมายให้ถูกต้อง

1. สรงน้ำ	ก. สวดมนต์
2. อาพาธ	ข. ไหว้
3. ทำวัตร	ค. แต่งตัว
4. นมัสการ	ง. กินข้าว
5. นิมนต์	จ. อาบน้ำ
6. ห่มจีวร	ฉ. ป่วย
7. ฉันทัดอาหาร	ช. นอน
8. จำวัด	ซ. เชิญ
9. มรณภาพ	ฌ. ให้
10. ประเคน	ฎ. ตาย
	ฏ. กิน
	ฐ. ให้หา

แบบฝึกหัดที่ 2

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเลือกเติมคำตอบลงในช่องว่างให้เหมาะสมกับความเป็นจริง และกาลเทศะ

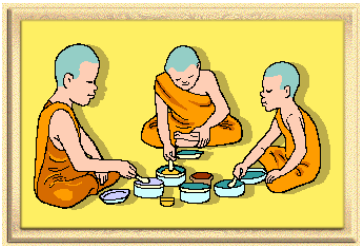
ก. ฉันทน์	จ. ทำวัตร
ข. ฉันทน์	ช. จำวัด
ค. ประเคน	ซ. ฉันทน์
ง. มรณภาพ	ฌ. อาตมา
ฉ. นิมนต์	ฎ. อาพาธ

1. พระสงฆ์ 9 รูปกำลัง อยู่ในโบสถ์
2. เจ้าอาวาสกำลัง
3. สามเณรชอบ ผักสด
4. หลวงตาแข็งแรงไม่เคย เลย
5. กำนันมา หลวงตาไปงานขึ้นบ้านใหม่
6. เด็กวัดคนหนึ่งกำลัง หม้ออาหารให้หลวงปู่
7. พระสงฆ์
8. หลวงพ่อกำลัง
9. หลวงตาพูดว่า “..... กำลังจะไปโบสถ์
- 10 พระสงฆ์รูปนั้น แล้ว

แบบฝึกหัดที่ 3

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

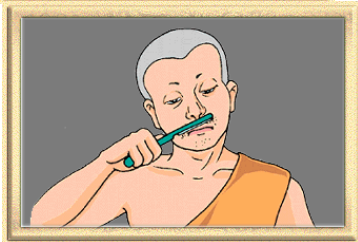
คำชี้แจง : ให้นักเรียนเขียนคำกริยาที่ใช้กับพระสงฆ์ให้มีความหมายตรงกับภาพ

.....

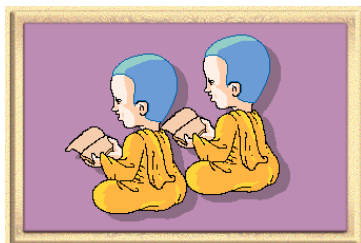
.....

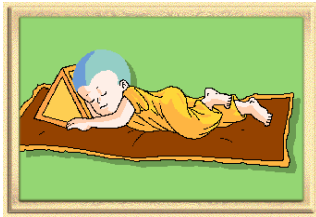
.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบฝึกหัดที่ 4

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเขียนประโยคต่อไปนี้ใหม่ให้เหมาะสม

1. พระ คุณ ที่ ป่วย เมื่อวันนี้ ตาย เสียแล้ว

.....

2. คุณยาย มอบ ที่ดิน ให้กับเจ้าอาวาส

.....

3. พระสงฆ์ คนนั้น โกนผม เสร็จ ก็ อาบน้ำ

.....

4. พระพูดว่า “ฉัน จะไป กินอาหารเช้า ก่อนนะ”

.....

5. น้อง ให้ ผ้าเช็ดหน้า แต่ พระขณะที่ท่านกำลัง กินอาหาร

.....

6. พ่อ เชิญ พระมารับประทาน อาหารกลางวัน ที่บ้าน

.....

7. คุณแม่ ถวายอาหาร แต่พระสงฆ์

.....

8. พระภิกษุจะ โกนผม เอง

.....

9. คุณยายเย็บ ที่นั่งถวาย แต่ พระสงฆ์

.....

10. พระครูท่านกำลัง นอน

.....

แบบฝึกหัดที่ 5

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเลือกคำเฉพาะที่ใช้กับพระสงฆ์เติมลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

บิณฑบาตร อาพาธ สรงน้ำ เจริญพร นมัสการ โยม ปลงผม นิมนต์
จำวัด ฉัน ทำวัตร

1. พระคุณเจ้าที่เคารพอย่างสูง
2. ลุงทองดี พระสงฆ์จำนวน ๙ รูปไปรับ ที่บ้าน
3. ระยะเวลาหลังนี้หลวงตา บ่อยจึงทำให้สุขภาพแข็งแรง
4. ในวันสงกรานต์ชาวพุทธนิยมไปวัดเพื่อ พระพุทธรูปและพระสงฆ์
5. ทุกหนึ่งเดือนพระสงฆ์จะต้อง หนึ่งครั้ง
6. “ท้ายสุดนี้อาตมาขออวยพรให้ ทุกคนประสบแต่ความ
ความเจริญโดยทั่วกัน”
7. มายังคุณโยมสัมเกลี้ยง รักดี
8. ในช่วงบ่ายพระสงฆ์มักจะ อยู่ในกุฏิห้ามคนรบกวน
9. เวลา 11.00 – 12.00 น. เป็นเวลา เพลงของพระสงฆ์
10. พระสงฆ์จะไป เวลาเย็นที่งานศพ

ชื่อ สกุล ชั้น เลขที่

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเลือกทำเครื่องหมาย X ทับอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. ศัพท์ที่ใช้กับพระภิกษุข้อใดถูกต้อง

ก. เชิญ - นิมนต์

ข. เชิญไป - เชิญเสด็จ

ค. ต้อนรับ - รับเสด็จ

ง. ไปด้วย - ตามเสด็จ

2. นอน ใช้คำศัพท์ว่าอย่างไร

ก. จำวัด

ข. ทำวัตร

ค. ลิขิต

ง. เสนาะ

3. จดหมายสำหรับพระภิกษุใช้ว่าอย่างไร

ก. ลิขิต

ข. ฎีกา

ค. สาสน์

ง. โบอนุโมทนา

4. “ท่านสมภารกำลังทำวัตรอยู่บนกุฏิ” คำที่พิมพ์ตัวหนาหมายถึงข้อใด

ก. กิณ

ข. สวดมนต์

ค. นอน

ง. ป่วย

5. “พระสงฆ์ ถวายอดิเรก แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว” คำที่พิมพ์ตัวหนาหมายถึงข้อใด

ก. ให้ของ

ข. ลาพระเจ้าแผ่นดิน

ค. พுகกับพระเจ้าแผ่นดิน

ง. สวดมนต์อวยพระพระเจ้าแผ่นดิน

6. พ่อมา เชิญ หลวงตาไปงานขึ้นบ้านใหม่ คำที่พิมพ์ตัวหนาหมายถึงข้อใด

ก. จำวัด

ข. นิมนต์

ค. ประเคน

ง. ถวาย

7. สรงน้ำ คำที่พิมพ์ตัวหนาหมายถึงข้อใด

ก. ตีมน้ำ

ข. อาบน้ำ

ค. หาบน้ำ

ง. แบกน้ำ

8. ศัพท์ที่ใช้กับพระภิกษุข้อใด ไม่ถูกต้อง

ก. นอน - ทำวัตร

ข. อาบน้ำ - สรงน้ำ

ค. โกนผม - ปลงผม

ง. แต่งตัว - ครองผ้า

9. “เจ้าอาวาสกำลัง แต่งตัว” คำที่พิมพ์ตัวหนาคือข้อใด

ก. ห่มจีวร

ข. ใส่เสื้อผ้า

ค. ฉลองพระบาท

ง. ฉลองพระองค์

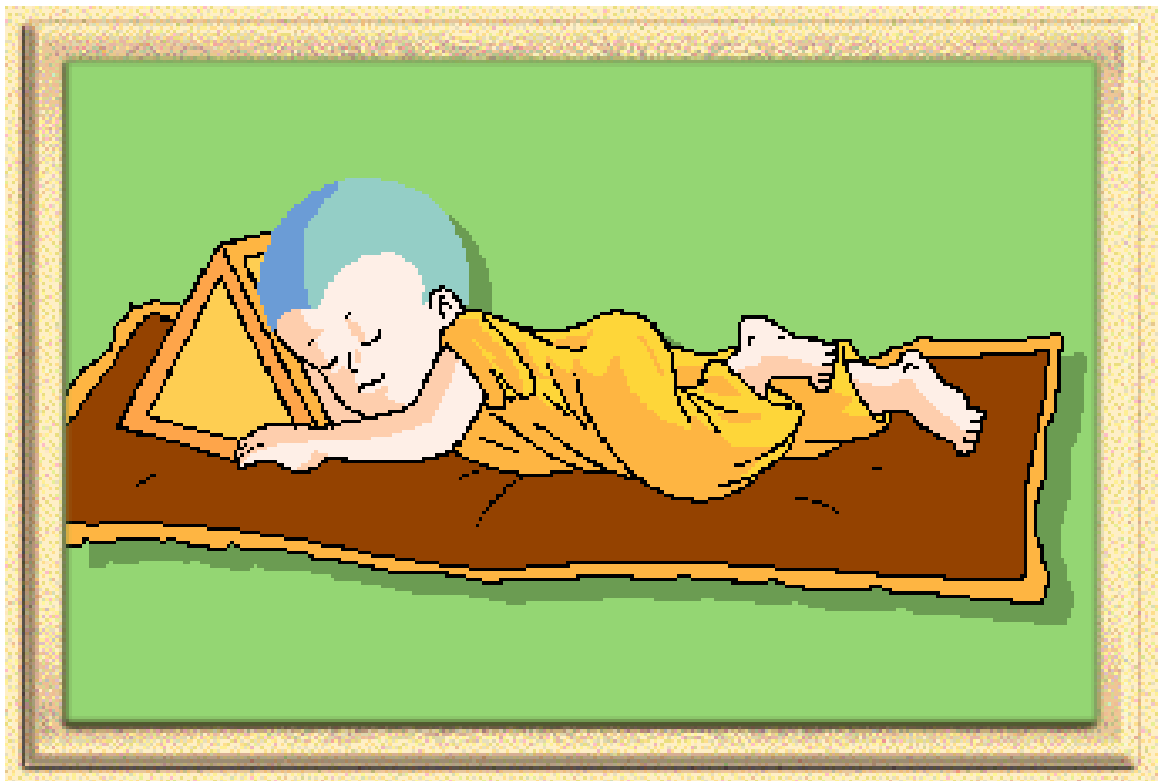
10. “หลวงตาชอบ กิณ ผลไม้” คำที่พิมพ์ตัวหนาหมายถึงข้อใด

ก. ฉ้น

ข. รับประทาน

ค. เสวย

ง. ภัตตาหาร

เฉลยคำตอบแบบทดสอบท้ายแบบฝึกชุดที่ 6

1. ก	6. ข
2. ค	7. ข
3. ก	8. ก
4. ข	9. ก
5. ง	10. ก

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ – สกุล	นางสาวบัวทิพย์ ชุกกลิ่น
วันเดือนปีเกิด	8 ธันวาคม พ.ศ. 2511
สถานที่เกิด	อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 33/1 หมู่ที่ 2 ตำบลพราน อำเภอขุนหาญ จังหวัด ศรีสะเกษ 33150
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอกลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 13180
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2530	มัธยมศึกษาตอนปลาย จาก โรงเรียนขุนหาญวิทยาสรรค์ อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ
พ.ศ. 2536	การศึกษาระดับบัณฑิต (การสอนภาษาไทย) จาก มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2550	การศึกษามหาบัณฑิต (การมัธยมศึกษา สาขาการสอนภาษาไทย) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ